

Trond Buland

Ild fra ukjent sted

Roman

Trond Buland

Ild fra ukjent sted

Roman

Takk til Kathrine, Ingunn og Tormod, for alt.
Takk til Ingar for inspirasjon og støtte.
Og til Hans Trygve, som gjorde det leselig for flere!

Utgitt av Trond Buland, 2005.

www.forfatter.net/buland

Omslagsillustrasjon: Kathrine Hårstad

Førtrykksproduksjon: Hans Trygve Jensen, www.mountwild.com

Trond Buland, forfatter av denne romanen, gir sitt samtykke til at romanen kan bli reproduisert i en hvilken som helst form til privat bruk, på betingelse av at dokumentet blir reproduisert i sin helhet og på en nøyaktig måte slik at stil, innhold og mening ikke på noen måte ødelegges. Opptrykk e.l. for kommersielle formål er ikke tillatt uten etter avtale med forfatteren og skal normalt følge de retningslinjer som gjelder for slik bruk i vanlig forlagssammenheng.

*«Etter all sannsynlighet kan det tomme rom aldri fylles av oss,
og det som vi kaller mening, blir aldri noe annet enn en flyktig kombinasjon
av bilder som i et gitt øyeblikk så harmoniske ut, eller hvor forstanden i panikk
prøvde å innføre fornuft, orden, sammenheng.»*

José Saramago: *En flåte av stein*

Tautra

Fra Skaget, lengst sør på Tautra, kunne han se Trondheim brenne.

Hvis han ikke ville se, fulgte han sandstranda langs landtungen over til den nordre delen av den lave øya. Sanden var behagelig myk under skosålene. Nordover var Trondheimsfjorden helt som før. Normal. Vanlig. Hvis vindretningen var riktig og røyken drev sørover, inn over land mot Melhus og Klæbu, kunne han late som om hele verden var som før.

Når han *hadde* lyst til å se byen brenne, hendte det av og til at han tok med seg en gammel hagestol i plast og satte seg øverst på svabergene i sør. Der lå fjorden åpen og ingen ting hindret utsikten. Han kunne sitte i flere timer og se ut over den grå fjorden. Mot brannen. Ikke fordi det interesserte ham så veldig, men noe skulle han jo gjøre. Dagene ble lange og ensformige på øya. På fine dager syntes han at han kunne høre Charlie Parker blåse «Ornithology» eller kanskje enda bedre Miles Davis' trompet dempet i bakgrunnen, som en beroligende bakgrunnsmusikk mens han så den svarte røyken velte opp fra byen. I solskinn var røyken veldig vakker. Når det brant på sitt mest hissige kunne han se flammer, røde og oransje ildtunger som slikket mot de grå skyene. Men vanligvis så han bare røyk. Svart røyk som veltet seg mot himmelen.

Brannen hadde alltid vært der. Han kunne ikke huske annet enn at byen brant.

Noen dager var det en nesten usynlig ulming, en svakt blålig røyk, som en lett tåkedis som la seg rundt Tyholt-tårnet. Andre dager raste et rødt inferno og sendte ugjennomtrengelig svart røyk mot himmelen. Når vinden blåste fra sør, la røyken seg som et teppe over fjorden mot nord, et teppe seigt som mørtel, la seg foran solen og drysset svarte flak av aske ned over øya, over strendene og de brungrå gressbakkene, mens lukten av brann rev ham i nesen.

På slike dager kunne han nesten bli redd. Da pleide han å trekke opp til det hvite huset ved klosterruinen, der det før hadde vært en liten kafé, og der noen dessuten solgt grønnsaker til de som besøkte øyas store severdighet. Selv om han kunne se tårnet på Tyholt derfra også, og i alle fall så brannrøyken, var det lettere å late som om brannen ikke var, der oppe. Inne i huset lukket han alle vinduer, trakk for gardinene og prøvde å ignorere den sure brannlukta mens han leste gamle Billy-tegneserier som av en eller annen grunn hadde blitt liggende da beboerne ble borte. Særlig likte han bikkja til Sjanten.

Om natta glødet byen rødt, som en veldig peis, et ildsted der ilden var i ferd med å dø ut seint på kvelden, men uten at det noen gang skjedde. Av en eller annen grunn brant det aldri særlig sterkt om natta. Av og til syntes han dette var litt trist. Synet av brølende flammer, lydløse på denne avstanden, mot en nattemørk himmel ville vært ganske flott.

Hele byen brant selvfølgelig ikke like sterkt hele tiden. Det var som om flammene vandret rundt i byen. En dag kunne hele Tyholt-området stå i flammer, mens ildtungene slikket tårnets betongvegger. Andre dager kunne det se ut som om brannens sentrum hadde flyttet seg til Ila og de nederste delene av Byåsen, mens Tyholt så ut nesten som bydelen hadde gjort før brannen begynte. Neste dag kunne det være trehusene på Møllenberg som brant, eller bankpalassene i Søndre gate, eller de høye kornsiloene i Ila. Kjent som han var i byen, og med en god kikkert hadde han funnet, kunne han nesten bestandig si hvor brannen var mest intens. Og alltid vendte den tilbake, ingen del av byen unnslopp flammene. Gang etter gang brant det, i en evig runddans der flammene hele tiden fikk ny næring. Han prøvde å ikke tenke på de brennende menneskene. Menneskene som brant, gang etter gang.

Av og til kom det båter over fjorden. Fra byen. Små båter, av plast og av og til av tre. Svidd av flammene, med mennesker om bord. Han prøvde alltid å ta godt imot dem, ga dem vann å drikke, han visste etter hvert at de bestandig var svært tørste, og delte den maten han hadde med dem. Som oftest var det gammel hermetikk, og litt fersk fisk. De som kom sa lite eller ingen ting, og øynene deres var tomme. Ofte hadde de forferdelige brannsåre, som merkelig nok ikke så ut til å plage dem noe særlig før etter en tid. Vanligvis ville de ikke ha maten han bød dem heller, men vannet drakk de villig, nesten panisk.

Det samme skjedde hver gang. Etter noen få dager satte de ut på fjorden igjen, tilbake over fjorden, mot byen, til brannen. De som ikke gjorde det døde. Etter noen dager ble de vanligvis sittende i vannkanten, mens de stirret over fjorden, mot byen. Og etter en stund døde de bare. Stille og rolig. Det var som om de ikke kunne leve uten brannen. Som om de samme flammene som pinte dem hver dag, som drepte dem om og om igjen, også var det eneste som ga dem liv.

Noen ganger gikk han ut på den ødelagte moloen og brua som fortsatt nesten forbandt øya med fastlandet. Når han følte seg sterk gikk han nesten så langt som forbi porten som var montert der for å stoppe rev, grevling og andre rovdyr, og dermed verne de forsvarsløse sjøfuglene som med ett ble truet av rovdyrtenner og utryddelse da moloen ble bygd. Han sto der og så inn mot land, på de som fortsatt dyrket jorda der inne, pløyde og sådde og høstet, mens de intenst fornektet, eller kanskje ikke en gang så, at verden nå var en helt annen. De som ikke kunne se at alt var forandret, annerledes. De gjorde det de alltid hadde gjort, som om det fortsatt hadde mening. Og det hadde det kanskje også? Kanskje ingen ting var forandret for dem? Kanskje øya, og byen, var det eneste som var forandret, som var anomalien i alt det normale. Kanskje hans del av verden ikke eksisterte lenger, for de som var utenfor. Men for ham var det de som pløyde og harvet og satte poteter som levde midt i en illusjon, i et underlig tablå.

Etter å ha stått slik og stirret på den andre verdenen en stund, snudde han bestandig og gikk tilbake til øya. Redd for at det skulle være en mening han ikke rådde med der inne på

fastlandet. Tanken på at han kunne trenge gjennom det usynlig og gå helt inn til land, streifet ham visst aldri. Aldri. Kanskje han visste at han ikke kunne? Aldri kunne...

Enkelte ganger la han seg på ryggen, med armene rett ut til siden, i gresset midt inne i den gamle klosterruinen, og stirret opp i himmelen, eller opp i de grå skyene. Forsøkte å se om himmelen og skyene på noen måte var annerledes enn det himmelen og skyene hadde vært før. Som han husket dem i alle fall. Når han lå slik kunne han tydelig høre Tom Waits synge inne i hodet sitt. Av og til syntes han at han kunne se bilder der oppe på himmelen, flyktige bilder, former, av og til fabeldyr eller nakne menneskekropper, andre ganger amorfe eller fraktale former som på en underlig måte fortalte ham noe, ga ham mer mening enn de mer konkrete bildene han så. Samtidig følte han seg alltid merkelig oppkvikket etter å ha ligget slik, som om han ble tilført ny energi mellom restene av de solide murene.

Noen dager falt det aske på ham når han lå slik. Da gikk han alltid inn. De grå og svarte flakene av aske som la seg på den bleke huden hans, huden som ikke lenger fikk farge av solen, fortonte seg på en måte litt obskøne, som om de forsøkte å trenge seg inn i hans innerste, som om de prøvde å voldta ham, som om brannen strakte seg ut og prøvde å involvere ham også. Da følte han seg skitten. Og skyldig. Han var bestandig veldig omhyggelig med å vaske vekk alle spor av aske fra huden hver gang dette hadde hendt.

Samtidig som han på denne måten kjempet mot all fysisk kontakt med brannen, var ilden og flammene alltid der i tankene hans. Noen dager lot han tankene på flammene få rase fritt. Andre dager forviste han dem til underbevisstheten. Og av og til brøt de gjennom sperringene helt på egen hånd, brennte seg tvers gjennom alle mentale brannmurer han kunne bygge opp for å holde dem borte, brøt seg ut av det fengselet han hadde forvist dem til. Men stort sett kunne han kontrollere dem. Stort sett kunne han velge å nyte flammetankene når han selv ville, uten at de fikk fortære hele sinnet hans. Stort sett var det han som var sjef over flammene. Stort sett. Men av og til var det bare deilig når de tok makten fra ham, når de tok kontrollen og liksom fortærte alle andre taker. Andre ganger var det et helvete når dette skjedde.

«Trondheim brenner!» ropte han av og til ut over den tomme fjorden, på dager da vannet lå dødt og blankt og stille. Som om det var en nyhet. Eller som om noen kunne høre ham. Eller bry seg om det han ropte. Likevel ropte han av og til, fordi han likte det, fordi han likte å høre sin egen stemme, fordi han likte å høre ordene. «Trondheim brenner!» Så kunne han etterpå med god samvittighet være taus i dager. I uker. Kanskje han skammet seg litt over ropene som ingen hørte? Over å forstyrre den blanke fjorden?

En dag oppdaget han at han hadde fått små brannsårl, med væskende blemmer, rundt det ene händleddet. Som om brannen prøvde å dra ham til seg med ekstra kraft, grep ham om händnen og trakk. Etter det holdt han seg inne i det forlatte kafé-huset i flere dager, spiste litt hermetiske erter og bønner, og drakk vannet som fremdeles rant fra springen, uten en eneste gang å våge og trekke gardinene til side. I tankene hans raste flammene rett utenfor de tynne

vinduene. I virkeligheten lå selvsagt fjorden fortsatt der som ei brei branngate mellom ham og flammene.

Han registrerte knapt at han nesten ikke spiste. Han var aldri egentlig sulten, det kunne gå flere dager, ja av og til uker, mellom hver gang han tok til seg fast føde. Og når han spiste var det mest fordi noe inni ham fortalte at det var naturlig å gjøre det, av gammel og nå døende vane, ikke fordi han trengte det. Likevel ble han ikke tynnere. Det var som om kroppen hans ikke trengte mat lenger, eller i alle fall kunne klare seg med mikroskopiske mengder i forhold til det som tidligere hadde vært vanlig. Men han ble ofte tørst. Av og til veldig tørst.

Når han syntes at han hadde noe å feire, gravde han fram sitt hemmelige lager av ølbokser utenfor klostermurene. Han tok aldri mer enn en boks, lagerbeholdningen skulle tross alt vare et helt liv, en evighet, men den ene boksen var bestandig nok til å gi ham en behagelig følelse av rus, av varme. En boks øl var alltid nok til å legge et tynt slør over flammene. Han nøt den bitre smaken av malt og humle, og av og til følte han noe som minnet om kåthet når den lette rusen hilste på ham, følte noe som nesten var en ereksjon. Smaken av øl, og den lette rusen, minnet ham om kropp. Særlig om lukten, nei duften, av kropp. Av hud. Hud uten spor av aske, eller av brannsårr. Hel, myk, solbrun hud, som silke, med myke, små hår, duften av vanilje og svette og jordbær og sødme og syrlighet. Disse øyeblikkene kom raskt og ble like raskt borte. Like raskt som den lette rusen kom og forsvant. Så våget han ikke å nærme seg det hemmelige stedet utenfor klosterruinen der ølet lå gjemt på flere uker. Skremt av de følelsene, minnene, som ølet lokket fram. Men også tiltrukket av dem, av det. Og han våget aldri å drikke mer enn en boks, redd for de bildene ha visste da ville komme.

Midt på natta hendte det at han våknet av at vinden hylte, selv om trærne sto urørlige mot himmelen. Kanskje det var flammene han hørte, inne i seg?

Han prøvde av og til å forestille seg hvordan menneskene levde, og døde, i den brennende byen på den andre siden av fjorden. Siden han aldri greide å lage seg gode bilder, bilder han kunne forstå og tro på, av realitetene i Trondheim, ga han det bestandig opp. Men han prøvde også bestandig igjen, etter en tid, og alltid like nytteløst.

Han drømte ikke ofte. Men av og til gjorde han det. På en måte var drømmen som de hemmelige ølboksene. De bar med seg minner, følelser, fra før. Dufter og lyder og ord, brokker av bilder, smak, setninger som en gang hadde hatt mening. Som med ølboksene var han litt redd for drømmene og det de hadde med seg. Og som med ølboksene ble han dratt mot dem. Av og til tenkte han at drømmene var som vinduer. uten virkelighetens rullegardiner, men med uknuselig glass? Han prøvde...

... prøvde å rasjonere drømmene, som han gjorde med ølboksene. De skulle jo også vare et helt liv. En hel evighet. Og han visste at han ikke hadde gjemt et ubegrenset lager av dem. Ikke ølbokser. Ikke drømmer. En dag ville det være slutt på boksene og drømmene. At både øl på

boks og drømmer har begrenset holdbarhet, tenkte han aldri på.

En dag fant han ei flaske cognac gjemt i kjelleren på det hvite huset. Etter å ha smakt på den fikk han panikk. Den sterke drikken fikk drømmer og minner og flammer og begjær og følelser og bilder til å bryte løs som en ukontrollerbar flodbølge, en brottsjø, en orkan, et veldig snøskred som rev alle sperrer med seg på sin vei mot dalbunnen. I noen evige timer trodde han at han skulle dø. I noen evige timer trodde han at han så hvordan det var å leve i den brennende byen. At han kunne forstå det. Kjenne det.

Etterpå tømte han spriten ut over den gamle potetåkeren, og kastet den tomme flasken så langt ut på fjorden som han maktet. Der han tømte spriten på den svarte jorda, vokste det senere opp gule solsikker. Litt forundret registrerte han at de ikke var røde. Men han våget aldri mer å lete i de innerste kjellerrommene i det forlatte huset, redd for å finne mer. Den tomme cognac-flasken drev i land i sundet ved moloen fire uker etterpå. Han lot som om han ikke så det grønne glasset i solskinnet.

Han ønsket at han hadde hatt litt hasj i stedet ...

Etter episoden med cognacen, og den brottsjø av bilder den utløste, ble han mer urolig. Redd? Tankene hans kretsa mer og mer rundt byen, og uten at han helt var klar over det selv begynte han å planlegge hvordan han skulle komme seg over fjorden, inn til det brennende Trondheim. Noen båt hadde han ikke. De siste som kom nordover fra byen hadde satt fyr på båten sin da de kom i land. Selv døde de på vanlig vis bare noen dager etterpå. De utbrente restene av den gamle snekka lå på vestsida av Tautra. Det kunne aldri bli til en båt igjen. De ganske få kilometerene med fjord kunne like godt vært Nord-Atlanteren i storm for ham; uovervinnelig, utilgjengelig. Stengt.

Og byen brant. Som før. Som alltid.

Så, som om byen hadde hørt ham rope og bestemt seg for å hjelpe, kom en ny båt over fjorden. Han kunne se den i flere timer der den nærmet seg. Langsomt. En hvit og blå plastsjark på mørkt grått vann. Langsomt. Usikkert, på litt vinglende kurs, men uten tvil på vei mot Tautra.

Omsider gikk sjarken langsomt inn på grunnene ute i sundet, nær sørspissen av øya. En mann og en kvinne, begge middelaldrende, klatret møysommelig ut over ripa og vasset mot land. Oppe på gressbakken segnet kvinnen om og ble liggende. Mannen fortsatte som om han ikke enset at hun hadde falt. Omsider forsvant han inn i småskogen. Ble borte.

Kvinnen var død, med enorme brannskader over hele kroppen. Det var et under at hun i det hele tatt hadde kunnet overleve turen over fjorden. På en måte kunne det se ut som om skadene fra flammene ble større etter hvert som folk fjernet seg fra brannen. Mannen så han aldri igjen.

Plastsjarken ble liggende. Høyvannet greide ikke å ta den med seg ut i fjorden igjen. På

lavvann veltet den litt over på siden, men ble liggende. Intakt, bortsett fra noen små svimerker i det blå taket på den lave overbygningen. Foran på det vesle styrehuset, i svarte lakk-bokstaver, navnet «Aud Mary». Båten trakk ham mot seg som en magnet. Den andre dagen den lå der ga han etter, klatret over ripa og undersøkte den nærmere.

Sjarken var nesten helt uskadd. Dieseltanken var halvfull. Under dekk var det tomt, to skitne madrasser på de nakne benkene, et grått ullteppe på dørken, et par utslitte og skitne arbeidshansker, et gammelt sjøkart i en plastlomme. Det var alt. Han gikk tilbake til huset ved ruinen og prøvde å la være å tenke mer på den hvite plastbåten. På byen som brant. Han håpet at neste høyvann ville ta med seg båten, bort fra øya. Bort fra ham. Han ville ikke ha den muligheten båten ga ham, og han visste at han kom til å bruke den, dersom han fikk sjansen. Og ingen her ville hindre ham.

Dagen etter lå båten fortsatt på samme sted, med baugen fast i gjørmebunnen.

To dager til holdt han ut. To dager til lot tidevannet båten ligge.

Den tredje dagen visste han det med det samme han våknet etter en natt forstyrret av mareritt. Visste at dette var dagen. Han hadde ingen ting å pakke, og han sov med klærne på, som alltid. Han snørte de slitte joggeskoene, og gikk ned mot stranden. Der så han med en gang at sjarken, *Aud Mary*, var i ferd med å gli av grunnen. Et øyeblikk fikk han nesten panikk, og la på sprang gjennom det grunne vannet. Så husket han at det var hans båt nå, at det var meningen at han skulle dra med denne båten, og at det ikke var nødvendig å løpe. Rolig vadet han utover, la hendene på båtripa og svingte seg over. Buksa var våt til skrittet, men han visste at den ville tørke. Snart. Eller så snart han var framme i byen som brant.

Han ble ikke overrasket over at motoren startet på første forsøk. Det føltes liksom så naturlig, slik det skulle være. Med en gang husket han at han hadde vært i en båt, før. At en han kjente og nå hadde glemt, kanskje en venn, hadde eid en båt ikke ulik denne, og at han visste hvordan han skulle håndtere den. En flik av fortiden som dukket opp når han trengte den. Trerattet føltes varmt og trygt i nevene hans.

Han fulgte tidevannet ut, mot skjæret Øksningen ytterst ute i sundet, der han dreide litt mer mot sør-vest. Mot Trondheim sentrum.

En plutselig innskytelse fikk ham til å dreie rattet hardt over mot babord. Sjarken snudde baugen mot øst, innover fjorden, den gjorde god fart i flere, lange minutter. Med ett kjente han at roret begynte å riste, rattet slo i hendene hans. Han visste ikke om det var roret og båten som faktisk støtte mot noe, eller om det var hendene hans som skalv, som slo mot rattet og fikk det til å skjelve. Så kjente han er murrende hodepine, et press bak øynene som langsomt økte i styrke til en sviende smerte. Hver gang han prøvde å se innover fjorden, mot øst, mot Hell og

Stjørdal som skjulte seg i disen, ble smerten i og bak øynene sterkere. Hodet hans brant.

Han greide ikke å tenke lenger, visste at han ville mot øst, ville fortsette, men kjente at han ikke lenger kunne kontrollere viljen, at viljen ikke kunne kontrollere kroppen. Uansett hvor hardt han kjempet imot, dreide hans egne hender rattet tilbake, mot styrbord, båten dreide, og rettet seg opp, nå med baugen mot sør, mot den brennende byen.

Nederlaget var en undefinerbar klump av et minne som forbausende raskt ble borte, hvisket bort, og etterlot bare en stor tomhet i tankene hans. Tanken på å seile mot øst i stedet for mot byen i sør ble borte, ble umulig å tenke. Han festet blikket på sjøen foran seg, på horisonten, på byen, og så seg ikke tilbake.

Været var bra. Sola glødet gjennom en lett dis, og fjorden lå rolig. En eim av røyk lå som vanlig i luften. Foran seg så han byen langsomt vokse, så flammende gradvis bli tydelige, bli til distinkte enkeltflammer og ikke bare et rødt skjær. Han så hus som brant, ikke bare byen som kollektivt og anonymt ble fortært av flammer. Det gjorde ham redd, og fikk ham til å fortsette, med hendene knuget om båtrattet, mens han prøvde å ikke tenke på det mislykka forsøket på å seile mot øst.

Trondheim

Han bestemte seg for at Ringve-bukta var et fint sted å legge til land.

Han kjørte bare rett mot land, kjente steinene på bunnen skure mot kjølen, lot motoren gå for fullt for å skyve plastskroget inn mellom steinene i fjæra. Til slutt kom han ikke lenger, sjarken la seg litt over mot babord side. Han slo av tenninga og motorlyden ble borte. Stille. Han klatret over ripa og sank nok en gang ned i vann og gjørme. Våt og skitten kravlet han seg mot land, snublet flere ganger. Satte seg sliten på en stein, med ryggen mot fjorden. Foran ham lå rekkehus, lenger oppe i bakken blokker. Alle husene bar preg av å ha stått i brann. Det luktet sterkt og surt av røyk og aske. Akkurat nå så det ikke ut som om det brant akkurat her, men lenger oppe, bak husene, i retning Østmarka, bak det psykiatriske sykehuset, veltet tung, svart røyk opp mot skyene.

Så begynte han å gå, gjennom et forlatt og brannherjet boligfelt. Han kom opp til plassen der trikken en gang i forrige århundre hadde snudd, før den ble lagt ned. Uten å bestemme seg for det begynte han å gå gata som gikk langs gjerdet til den botaniske hagen på Ringve. Trærne på den andre siden av det svartsvidde metallgjerdet var alle sammen merket av brannen. Noen av dem hadde likevel grønne blader og nåler. Som om de fortsatt levde, etter å ha blitt flammens rov. «Flammens rov»? Det var det man sa, var det ikke? Over alt så han spor etter flammens herjinger. Alt så ut til å ha blitt brent.

De første åpne flammene så han like etter at han hadde passert Ringve skole. Nede i bakken lå ei klynge ferdighus fra 1970-tallet, og de brant, alle sammen. Voldsomme flammer slo opp fra hustakene, ut gjennom knuste vinduer, maling rant og brant på veggene. Han ble stående og se. Som fjetret. Forhekset.

Det var vanskelig å se direkte på de brennende husene. Etter en stund var det som om bildet begynte å flimre for øynene hans, som om de brennende boligene ble uklare, som en slags merkelig dobbelteksposering. Samtidig som han så flammene fortære trevegger og takbelegg, var det som om han også kunne se omrisset av hele huset, slik det hadde vært før flammene tok tak i det. Huset, husene som brant, ble på samme tid ødelagt av ilden, og ikke ødelagt. Som et dobbelt bilde. Som om det hele var en merkelig optisk illusjon. Men flammene var reelle nok, han kunne kjenne varmen, nesten uutholdelig mot huden, etter hvert som brannen spredte seg og kom nærmere der han sto. Han kunne høre flammene knitre, hørte glass som ble knust, vegger som raste sammen. Brannen var virkelig. Og samtidig ikke...

Det første mennesket så han i parken på Lademoen. Trærne i parken brant, som gigantiske fakler, og midt gjennom parken kom en mann løpende. Han var kledd i mørk dress, og en litt gammelmodig hatt. Både klærne og håret hans brant friskt. Mannen hadde åpenbart store smerter, han løp skrikende, og lot dermed flammene få ekstra oksygen og kraft. Omsider falt han skrikende sammen, ved siden av den tomme fontenen midt i parken. Desperat prøvde han å slukke flammene ved å rulle seg rundt, men uten hell. Brølene av smerte ble til et tynt, høyt hyl som gradvis avtok i styrke. Ble borte. Mannen ble liggende stille, med ansiktet ned i sanden. Han brant.

Omsider døde flammene ut. Det røyk fra ryggen på mannen, fra håret, fra det som var igjen av hår etter flammene. Alt ble stille, bare knitringen fra de brennende trærne kunne høres. Så reiste mannen seg nølende, forsiktig opp fra grusen. Forvirret. Børstet sot og grus fra klærne, fant hatten som hadde falt av ham og rullet bort til fontenen. Det røyk ennå fra den svarte dressjakken da han gikk videre, lett sjanglende, mot kirka i enden av parken.

Utenfor posthuset på Buran sto det en bil midt i gata. Grønn. En grønn Think2, deler av plastkarosseriet var skadet av flammer, delvis smeltet, men stort sett så bilen hel ut. Han husket med ett at han en gang hadde eid en slik bil, eller i alle fall kjørt en slik bil, en rød Think. Et plutselig innfall som han visste var fullstendig tåpelig fikk ham til å gå bort til bilen. Plasten i døra på førersiden var smeltet, ingen skulle noen gang greie å åpne den igjen. I stedet krøp han inn gjennom døra på høyre side, akte seg over midtkonsollet med kjørecomputeren og stereoanlegget, og sank tilbake i det høye føreriset. Det følte med ett så kjent. Så trygt. Nøkkelen sto i tenningslåsen, han strakte nølende fram hånda, vrei rundt. Ikke en lyd. Akkurat slik det skulle være, tenkte han, el-motoren skulle ikke lage bråk. Men instrumentene foran ham var fortsatt like døde. Selvsagt. Batteriet var selvsagt flatt. Noe annet ville vært umulig. Men i denne verden, i denne byen, var jo alt like umulig.

Han kravlet møysommelig over på høyre side igjen, og kom seg ut av bilen. Gikk midt i gata, videre mot sentrum, uten å snu seg og se på den forlatte bilen en eneste gang.

Midt i gata lå det noen utrevne sider fra ei bok, kanskje brakt dit av vinden. Han bøyde seg og tok sidene opp. De var litt svidd i den ene kanten, men ellers uskadd. Dikt. Han leste på den ene siden. Merkelige ord som han først ikke forsto, men som gradvis vekket svake minner og begynte å gi mening:

*«Kvikksølv søylen i termometeret
skrumpet inn til nesten ingenting.
Iherdig, utholdende polarkulde
så hjertet rimer i brystet
og sjelen fryser fast til ryggbeinet.
Og snø, snø, en syndeflod av snø. Du må*

*dra deg fram på lovotter og vadmålsknær
over de verste fonnene. Sporet
står djupt og sidt som et bukspor etter oter
innover tømmerteien hvor krokete
skikkelser
skimtes spøkelsesaktig flimrende
i snørøyken fra fallende trær:
usalige sjeler i Helheim...»¹*

Det plutselige minnet om *snø* fikk resten av siden, resten av ordene, til å forsvinne i en grå tåredis. Han kjente at kinnene ble våte. Han kunne huske *snø*, *snø* som han ikke hadde sett på mange år, ikke på alle årene på Tautra. Uten at han noen gang hadde tenkt på det, hadde årstidene liksom blitt borte der på øya, været skiftet ikke lenger. Alt hadde vært den samme grå grøten av en ubestemmelig blandingsårstid, en slags sen høst eller tidlig, gråkald vår, av og til avbrutt av litt varmere dager med spor av sol, men hele tiden uten store variasjoner. Og *snø* hadde han ikke sett, hadde han ikke husket eller tenkt på, på de årene han hadde vært der.

Han dro håndbaken over øynene. Den verste filmen av salt, varmt vann forsvant fra øynene, verden ble på nytt skarp, kom i fokus. Han snudde arket. Leste mer av de merkelige ordene.

*Jeg så en gang ei krikk-and
som hamret vingene tilblods
mot isen i elveoset,
– føttene var frosset fast.*

*Slik som denne vesle villanda
må du forsøke.*

*Å løfte heile jorda
med dine korte vinger.²*

Bildet av den stakkars fuglen, en fugl han visste at han ikke ante noe om, ikke visste hvordan så ut eller hvor levde, fikk et underlig raseri til å ulme i ham, et raseri mot dikteren som kunne

---

¹⁻² Utdrag fra diktene «Fimbulvinter» (s. 15 med forts. s.16) og «Du må forsøke» (midt på s. 16) er hentet fra Hans Børli's *Samlede dikt*, utgitt av Aschehoug 1995. Diktene er opprinnelig trykt i samlingen *Brønnen utenfor Nachors stad*, utgitt av Aschehoug 1966.

skrive noe slikt, som kunne plage et dyr på den måten. Samtidig kjente han at han var en slik fugl, hengende fast i noe han ikke kunne flytte, men dømt til å forsøke. Han krøllet sammen arket og kasta det bortover gata. Mens han gikk videre kjente han at han hadde knytta nevene.

I rundkjøringa ved enden av Strandveien lå to mennesker og knullet på midtrabatten. Med klærne i laser på kroppen enset de ingen ting omkring seg, opptatt av en eneste ting.

Han gikk i en stor bue rundt dem mens han prøvde ikke å se dem, redd for å se dem, ikke på grunn av bluferdighet, skrådde over mot venstre og fortsatte innover Innherredsveien. Fortsatt gikk han midt i gata, så langt borte fra husrekkene som mulig. Boligblokkene på Nedre elvehavn brant også. Noen av dem i alle fall. Svart røyk veltet ut av knuste panoramavinduer, og han kunne høre lyden av brann; knitringen av vill ild. Noen skrek et vanvittig skrik der inne et sted. Uten at han visste hvorfor, visste han at Kunstakademiet i Trondheim lå der nede, bak luksusblokkene. Et øyeblikk var han helt bestemt på å gå dit, men en uforklarlig redsel fikk han til å gå videre, utenom, forbi. Redd for noe han ikke helt greide å huske? Redd for å møte noe som fikk ham til å huske mer enn han ville, mer enn han våget.

Det ble raskt mørkere mens han gikk innover Innherredsveien. Som om tiden gikk unormalt raskt. Eller han gikk ulidelig langsomt. Eller kanskje den før så velkjente gata hadde blitt mye lengre? Han så bare to andre mennesker på veien mot sentrum. En mann kom mot ham og fortsatt utover fra sentrum uten å se på ham, og ei gammel kvinne kom ned fra Møllenberg, stoppet da hun fikk se ham og begynte å skrike, høyt og skjærende. Da han tok et skritt mot henne, for å berolige, for å få henne til å slutte å skrike, for å snakke med henne, snudde hun og la på sprang tilbake opp bakken hun hadde kommet ned. Lenger oppe på Møllenberg kunne han se at klærne hennes plutselig tok fyr. Hun var det første mennesket han hadde sett som åpenbart også hadde sett ham.

Midt på Bakke bru sto døra i det ene brutårnet åpen. Han gikk inn, satte seg på murgulvet, med ryggen mot veggen. Det var etter hvert blitt ganske mørkt. Etter en stund lot han seg gli helt ned på gulvet, krølla seg sammen i noe som så ut som en fosterstilling. Sovnet slik, med kinnet mot underarmen. Utenfor var natta stille. Knitringen fra brannen i bryggerekka på bysiden av Nidelva døde langsomt bort. Brannen ble til en rød glød som lyste opp det svarte vannet.

Han drømte.

Han våknet av lyden av noe som eksploderte. Spratt opp, øyeblikkelig helt våken, så ut gjennom de skitne vinduene men kunne ikke se noe i nærheten. På Bakklandet brant det friskt i den klare morgenluften. Den andre elvebredden var rolig. Himmelen var blå, men uten sol. Han satte seg forsiktig ned på gulvet igjen. Støttet hodet i hendene.

Etterpå var han ikke sikker på om han virkelig hadde hørt en eksplosjon, eller om det hele hadde vært en drøm.

Etter en stund hadde han samlet nok styrke til å våge seg ut på de siste meterene over brua, inn i sentrum, Midt-by'n. Han gikk fortsatt midt i gata, det følte tryggere på en måte, lengst borte fra alle hus som plutselig kunne ta fyr, og når han gikk slik kunne han se det tidlig hvis det skulle dukke opp flere folk. Selv om han nå ikke hadde spist på tre, fire døgn, var han som vanlig ikke sulten. Himmelen som han mente å huske hadde vært blå da han våknet, var nå dekket av et tynt lag grå skyer. Kanskje røyk?

Over alt så han spor etter brann. Ikke ett hus, ikke ett eneste, i hele byen var tydeligvis spart for flammene. En eller mange ganger hadde flammene herjet med dem. Noen av dem så ut til å ha stått i brann ganske nylig, ennå ulmet det i noen, røyk surt. Lukten av brann var på mange måter det værste.

Og hver gang han kom forbi et hus i brann, så han det samme som da han så sitt første brennende hus dagen før. Den utydelige dobbelteksponeringen, som om han så to hus på en gang, ett helt og uberørt, ett brennende og herjet, en ruin og det som hadde vært før ruinen, på samme tid. Og hver gang måtte han se bort etter en stund, han fikk vondt i hodet av å prøve å se begge de to bildene samtidig, øynene hans ville ikke, begynte å verke, hjernen hans ville ikke se eller forstå, ville bort. Som om det hele var en merkelig illusjon, en skinnvirkelighet, som om to virkeligheter kjempet om samme plass, noe som sanseapparatet hans ikke var konstruert for å oppfatte og forstå.

Men flammene, brannen, var samtidig absolutt ingen illusjon. Det som brant, brant virkelig. Det oppdaga han da jakken hans plutselig tok fyr midt i Søndre gate. Lynraskt vrengte han den av seg og slo den mot bakken, trampet på den. Ilden døde ut. Men den hadde vært virkelig. Brannsårene på hendene hans beviste det. Og jakken var svidd i ryggen.

Han gikk videre. Prøvde å forstå det han så. Lurte på hvor han skulle gå. Om han hadde et mål som han ikke viste om? Av og til så han mennesker. Noen av dem omgitt av flammer.

Brannen spredte seg på en måte ikke slik en brann skal spre seg. Plutselig kunne et helt kvartal bryte ut i voldsom brann. Andre ganger kunne et trehus midt i en rekke av andre trehus begynne å brenne, uten at resten av husrekka tok fyr eller ble berørt av flammene i det hele tatt. Og noen ganger døde ilden like plutselig bort. Andre ganger kunne det ulme i glør lenge, lenge. Og plutselig kunne flammene flytte seg, hoppe på en måte, flere hundre meter bortover gata, krysse breie gater. Det var skremmende, slik brann alltid virker skremmende, alltid har skremt mennesker, men også på en annen måte, gjennom den naturstridige måten denne brannen oppførte seg på, det fullstendig uforutsigbare, det kaotiske i måten den spredte seg på, det plutselige og voldsomme, det ekstremt skiftende. Brann har alltid vært vanskelig å bekjempe, vanskelig å temme, vanskelig å forutse og beregne, men denne brannen var på en måte som styrt av en egen, forvirret vilje, rastløst hoppende, flyvende, på evig jakt etter noe som kunne brennes, på ny og på ny. Denne ilden, disse flammene, gikk visst aldri tom for næring.

Men Olav Tryggvason-statuen på Torget sto fremdeles, og den brant ikke. Hvis han så opp mot

himmelen og prøvde å unngå å få noe av husene som omgav torget med i bildet, kunne statuen se ut nesten slik den ville ha gjort på en helt vanlig grå seinsommerdag, med jenter i ermløse t-skjorte som solgte jordbær på torget og tyske turister på vei mot domkirken og kurrende duer på evig jakt etter mat. Nesten obskønt vanlig, naturlig, uten flammer, uten brann.

De øverste etasjene på Hotell Residens brant friskt.

Stykker av brennende takbelegg løsnet og falt flammende mot glasstaket på serveringsstedet nede på gata. Et urørlig menneske lå halvveis oppe i fontenen med Fugl Føniks-statuen foran hotellet. Det var merkelig nok vann i fontenen. Menneskekroppen hadde hodet, ansiktet, under vann. Narvesenkiosken var svart av sot. Det slo ham at det var dette som var naturlig nå. Trondheim brenner. Det er naturtilstanden. Vikingkongen i stein mot en grå sensommerhimmel var det unaturlige, det perverse.

Fysikeren

Han stoppet på hjørnet ved det som en gang, for lenge, lenge siden hadde hett Misjonshotellet, før det ble Hotell Augustin. Ute i det brede krysset mellom Prinsensgate og Kongensgate så han mange mennesker, kanskje ti, kanskje femten, noen av dem med klær som brant. Alle sammen myldret omkring, tilsynelatende uten mål og mening. Noen falt sammen, skrikende, på asfalten mens de prøvde å rive av seg brennende klær, andre støtte sammen og fortsatte på ny kurs, som to biljardkuler som støtte sammen og forandret retning. En ung kvinne satt i noe som liknet på lotus-stilling og sang, med høy og skjærende stemme mens det lange, lyse håret hennes brant. Det så ut som om huden i ansiktet hennes smeltet, rant bort fra kjøttet.

«Fascinerende, ikke sant??»

«Mannen som snakket var høy, nesten to meter, og svært tynn. En tung vinterfrakk, svidd i kantene var liksom alt for stor, unaturlig stor rundt den magre kroppen. Langt, uflidd og grått, nesten hvitt hår, et arr på det høyre kinnet. Alt var langt på mannen, en lang, mager nese, lange fingre, skitt under neglene.

«De ser egentlig ikke hverandre, vet du... De er som svært små unger, som leker ved siden av hverandre, men aldri sammen. De eksisterer ikke for hverandre, betyr ingen ting for hverandre. Deres verden har bare plass for dem selv. Som løsrevne atomer, uten gjensidig tiltrekningskraft. Omsider har mennesket blitt til en øy, uten noe annet enn seg selv...»

Torgeir tenkte på de to knullende kroppen i midtrabatten. Hadde de enset hverandre? Eller var de også bare løsrevne atomer?

«Du kan snakke til dem, og noen ganger svarer de, andre ganger ikke. Men de ser deg egentlig aldri. Og de husker ikke. Tror at dette er den eneste måten verden kan være. Ingen av dem husker at Trondheim ikke alltid har vært slik som dette. Dette er naturlig for dem, dette er det som er. Den evige brannen er slik verden er. Ingen greier å se, eller forestille seg det som er utenfor. Og ingen husker noe fra før...

Men du er annerledes, ikke sant?! Du ser?! Du husker?!»

«Husker???»

Jo, han gjorde det. Husket bilder, husket verden slik den var før... han visste ikke hva det var før? Men han husket noe annet enn det som var.

«Jo, jeg husker...»

«Som jeg trodde. Du er en av oss. En av oss som husker. Så det med en gang du kom gående, så det på måten du gikk på. Og øynene dine, de er ikke som øynene til disse der...» Han pekte på folkene som fortsatt myldret omkring ute i gatekrysset. Noen av dem begynte å trekke innover mot Torget, ikke sammen, men i samme retning. Trehusene lenger ute i Kongensgate blusset plutselig opp, ble til et rasende, brølende bål. «De er som levende døde, som zombier i en dårlig amerikansk skrekkfilm, forstår du?»

«Er det flere? Som oss... som husker?»

«Noen få. Jeg har truffet fire, tror jeg. Og det er nok flere. Kanskje... Men egentlig bare en som jeg treffer mer enn en sjelden gang...»

Men du, du er ny her, ikke sant? Hvor kommer du fra?»

«Fra Tautra... kom over fjorden i går... i båt...»

Tåpelig, som om det var noen annen måte å krysse fjorden på. Som om han hadde gått på vannet, som en annen Messias.

«Fra Tautra... å ja, fra den nordligste delen av sonen, på den andre siden av fjorden... Har aldri møtt noen som har kommet denne veien, over fjorden. Har sett mange dra ut, nordover, det er jo den eneste veien det er mulig å forlate Trondheim. Men jeg har aldri sett noen som har kommet tilbake. Er det flere som deg der oppe?»

«Nei... ingen... det var bare meg... ingen andre heller, som... dem... de som kom over fjorden, de døde... alle sammen! Eller dro ut på fjorden igjen, tilbake? Nå er det ingen...»

Den gråhårede grov i dype lommer og kom opp med ei flaske, skrudde av korken og drakk, et abnormt stort adamseple beveget seg opp og ned i den magre halsen. Hostet, spyttet på gata og rakte fram flaska. Gliste bredt.

«Whisky! Ekte saker... Brenner skikkelig!»

Han husket ølboksene på Tautra, det hemmelige lageret, og nonnens cognac, og bildene det framkalte, drømmene. Skremt rygget han tilbake, ville ikke ha, ville slå flaska ut av hendene som rakte den fram mot ham. Så husket han at han var her nå, at alle bildene han var redd for var over alt omkring ham.

Han tok flaska og drakk, dypt. Og sto øyeblikket etter tvekroket i voldsom hoste, over tre år siden han hadde smakt annen sprit enn cognacen som nonnene hadde etterlatt seg og som han hadde smakt på bare den ene gangen. Merket fjernt at den gråhårede reddet flaska og dunket ham i ryggen, i den rekkefølgen, mens hosterien gradvis slapp taket. Og spriten gikk ned, brant i halsen og spredte seg varmt ut i kroppen hans.

«Hva heter du forresten? Jeg er... Henrik... Henrik Lunde.»

Den gråhårete, Henrik, smilte fortsatt bredt.

Heter? Navn? Så lenge siden han hadde tenkt på noe slikt? Men han hadde selvsagt et navn. Visste at alle hadde det, før... Måtte bare huske det. Husker... Tor? Torstein? Torgeir?

Jo, han trodde det var Torgeir. Og noe mer. Noe han ikke kunne huske..

«Torgeir, tror jeg... kan jeg... kan jeg får en slurk til?»

Henrik, den gråhårete, rakte ham flaska på nytt, og han drakk igjen. Denne gangen greide han å få spriten ned uten å hoste. Kjente at rusen begynte å melde seg for alvor. Rakte flaska tilbake. Bak dem brøt flammer ut gjennom de knuste vinduene i det gamle hotellet.

«Torgeir... bli med meg heim... ikke heim akkurat, men et sted der jeg pleier å holde til og der det sjelden brenner alt for sterkt.. Der jeg finner spriten. Vi kan snakke mer uforstyrret der. Det er rett her borte, du husker Kjeglekroa?»

Jo, han husket Kjeglekroa; hvite steinvegger, grove tremøbler, bayerøl på fat, lavmælte samtaler med en kvinne han ikke kunne huske hverken navnet eller ansiktet på, hun var dikter, eller noe slikt, trodde han. Husket støyende fyllediskusjoner med arrogante journalister og alkoholisererte kunstnere. Jo, han husket Kjeglekoa. Uten et ord fulgte han etter Henrik, den gråhårede, som allerede var i ferd med å krysse Prinsensgate, uten å snu seg for å se om han fulgte etter.

Alle vinduene i det gamle Prinsen hotell var knust. Selv om det ikke brant åpent her akkurat nå sivet det fortsatt røyk ut fra de øverste etasjene. De to mennene gikk inn smuget bak hotellet, og inn i den trange bakgården der man en gang hadde hatt uteservering. Utemøblene sto der fremdeles, fullstendig forkullet av brannene. Og samtidig merkelig hele. Som om de var både brente, og ikke brente, på samme tid. Jerngitteret som hadde dekket inngangen til restauranten så ut som om det en gang var blitt delvis smeltet av rasende varme. Den gråhårede, Henrik, gikk først inn, kikket raskt over skuldra for å forvise seg om at Torgeir fulgte etter.

Svartsvidde vegger, knust glass, flakser og glass, møbler; helt men samtidig brent, ødelagt. Henrik stoppet ikke i første etasje men fortsatte rett ned den trange svingtrappa til kjellerlokalet.

«Hit kommer brannen nesten aldri lenger nå. Det har blitt nesten som et hjem for meg. Har alt jeg trenger her. Trenger jo ikke så mye...»

Kjelleren var mørk og kjølig. Henrik tente et tykt stearinlys på det solide trebordet. Steinveggene var sotete, heller ikke denne gamle restaurantkjelleren hadde unnsloppet flammene. Han satte seg på en benk, lente seg framover og støttet seg med hendene mot treet. Den gråhårede satte seg på gulvet, lente ryggen opp mot veggen, trakk ei hånd gjennom det raggete håret, og så på ham. Da han ikke ga tegn til å ville si noe, begynte den gråhårete å snakke:

«Jeg tror ikke vi finnes lenger. Trondheim, brannen, alle vi som er her... For dem som er utenfor så tror jeg ikke vi finnes, vi er ikke her. Ingen utenfor byen, utenfor Malvik eller Heimdal eller Bratsberg kan se oss lenger. For dem eksisterer ikke Trondheim, har aldri eksistert. De ser ikke byen, og greier ikke å tenke på den. At Trondheimsfjorden er skåret over på tvers er bare slik det er, de enser det ikke, tenker aldri på det. Der Trondheim en gang

var i bevisstheten deres, er det nå bare et stort blankt tomrom. Byen og alle vi som bor her er bare et stykke ikke-eksistens. Du har sikkert sett det hvis du en gang har vært i nærheten av den usynlige grensen mellom sonen og det som er utenfor sonen? Menneskene utenfor, som driver med sitt uten å se deg, uten å se det som er innenfor, uten å se at de ikke ser?»

Han nikket. Tenkte på bøndene som pløyde jorda på Frosta, bare hundre meter fra ham der han sto på moloen til Tautra. Som om han ikke eksisterte.

«Trondheim og vi som er en del av byen ligger på en måte utenfor det sansene til de som er utenfor er i stand til å oppfatte. Utenfor. Derfor sier jeg at vi ikke eksisterer. Ikke lenger. Ingen husker at det noen gang har vært en by som het Trondheim og som var Norges nest eller tredje største by. At det ligger et stykke land her, som de utenfor ikke lenger har adgang til, aner de ikke. Ser det ikke. Forstår det ikke... Et stykke land som litt grovt rekna omfatter mesteparten av Trondheim, en del av Trondheimsfjorden og øya Tautra på den andre siden av fjorden, ligger inne i en sone av verden som nå befinner seg på samme tid både i og utenfor resten av verden. Og definitivt utenfor bevisstheten til alle de som lever utenfor... «

«Men hvordan... hvorfor... hva skjedde?»

«Vet ikke. Det er jo selvfølgelig helt umulig. Likevel er vi her. Likevel brenner byen hver dag rundt oss, underlagt helt andre naturlover enn de vi husker fra før, enn de som gjelder utenfor den usynlige grensen mellom innenfor og utenfor... og selv om jeg ikke vet så er jeg redd for at jeg likevel tror at jeg vet litt, i alle fall noe.. om hva som kan ha skjedd. Tror...»

Ei lang stund satt han, den gråhårete, stille. Lente seg mot veggen, lukket øynene. Som om han prøvde å huske. Eller glemme. På jakt etter ord, kanskje?

«Jeg jobbet på SINTEF. Bistilling på NTNU. Teoretisk fysikk... Nei, jeg må starte et annet sted. Trenger ikke å forsvare meg, eller SINTEF nå, men likevel... Både SINTEF og NTNU hadde en uttalt policy, eller hva vi pleide å kalle det, om at de ikke drev forskning på våpen... bare tull selvsagt, hva hjelper det å si at du ikke driver våpenutvikling når du uten å nøle driver forskning og organisasjonsutvikling som hjelper våpenindustrien å produsere sine våpen mer effektivt enn tidligere? Det er vel bare en slags nødvendig dobbeltmoral? Vel...»

Han måtte ta en pause igjen. Drakk litt av flasken, og sendte den over til tilhøreren på benken.

«Uansett, utover i det nye årtusenet ble denne policyen mer og mer usynlig. Den sovnet vel liksom bare bort... Ikke var det politisk korrekt å være kritisk til våpenprodusenter lenger, og NATOs egen strategi ble gradvis mer og mer aggressiv, noe som økte behovet for nye og mer effektive ødeleggelsesvåpen. Og det var heller ingen opinion mot det lenger. Ingen som var kritiske til det nye NATO eller til den Europeiske Unionen. Alternativene til det som var og de som bestemte ble gradvis mer og mer usynlige, forsvant ut av folks bevissthet liksom... Det som sto igjen var at alt gikk så mye bedre og at det var typisk norsk å være god og en allianse mellom politikere og militære og pengefolk som etter hvert ble så tett at det var nesten umulig

å se forskjell. Og vi hadde aldri hatt det bedre, systemet fungerte, alt gikk så det suste.

Alternativene forsvant på en måte slik som vi her i byen nå har forsvunnet ut av bevisstheten til de som er utenfor. Det ble liksom til slutt bare helt umulig å tenke annerledes. Og dermed ble det å drive forskning og utvikling av nye våpensystemer også bare en del av den vanlige hverdagen ved SINTEF og NTNU. Helt normalt. Ikke noe galt med det. Godt betalt var det også...

Og jeg tror at det var denne forskningen som en dag fikk noe til å skje. Som skapte denne sonen som vi lever innenfor, som startet denne naturstridige brannen som aldri vil slutte. En dag gjorde vi, noen av oss, vi forskerne, et eksperiment som gikk helt galt, som ikke fulgt våre beregninger. Eller kanskje det ikke gikk galt, men alt for godt, over alle forventninger, ut av vår kontroll?

Jeg vet ikke. Jeg var ikke selv med på akkurat det prosjektet som jeg tror.. jeg jobba på et helt annet område, med helt andre ting, andre fag, jeg forstår ikke egentlig dette... Jeg vet det jo ikke, men jeg tror det, alt stemmer liksom... det prosjektet som jeg tror gikk galt. Som fikk verden til å bli helt annerledes.»

Den gråhårede dro fram noen gamle papirer fra en plastpose på gulvet, og la dem utover på bordet. Diagram, tekst, noen skisser. Som om det han skulle si ikke skulle være tvunget til å stå helt alene, uten støtte fra noe håndgripelig. Dokumentene skulle liksom gjøre ordene sterkere. Selv om det som sto der var nesten helt uforståelig for den som ikke kjente kodene, språket. Han som ennå hadde problemer med å tenke på seg selv som Torgeir så med en gang at det som sto på disse dokumentene lå utenfor hans verden. Det eneste han øyeblikkelig kjente igjen var emblemet og bokstavene SINTEF øverst på hver side. DET navnet kjente han... NTNU også, Norges Teknisk Naturvitenskapelige Universitet. Stempelet «Top Secret», skjønnte han også.

«En forskningsgruppe arbeidet med gravitasjon... Dette vet jeg, jeg kjente en av dem, selv om han ikke hadde lov til å snakke om det, og selv om dette ikke var mitt eget felt... De søkte etter måter å påvirke gravitasjonskreftene, regulere gravitasjonen, forstår du? Øke og redusere gravitasjonskraften, kanskje anti-gravitasjon? Med tanke på å bruke det som våpen, ikke sant? Bruke gravitasjonsbølger som våpen; gravitoner, kunstig skapte gravitasjonsbølger... Så vidt jeg har klart å finne ut jobbet de på oppdrag fra et stort europeisk våpenkonsern, og målet var å utvikle grunnlaget for en slags «gravitasjonsbombe», en måte å frambringe ekstremt sterk gravitasjon i et begrenset område, i kort tid... Jeg tror at de klarte det... alt for godt, eller at de kanskje klarte noe helt annet... Jeg tror... jeg tror at de på en eller annen måte greide å rote med universets grunnleggende konstruksjon, universets underliggende struktur, eller geometri om du vil... med det som på en måte holder universet, eller kanskje virkeligheten sammen. Jeg tror... det ser ut som om de arbeidet, i alle fall teoretisk, med å simulere tilstanden i et sort hull, og jeg tror at de på en eller annen måte i stedet greide å rive et hull i rom-tids-spekteret, skape en kritisk ustabilitet eller en anomali i selve den grunnleggende geometrien i universets

oppbygning, og at de øyeblikkelig mistet kontrollen over det de hadde skapt. At de slapp løs en brottsjø av det som ligger bak det synlige universet, av universets... Jeg vet ikke hva jeg skal kalle det... ikke grunnstoff... universets grunnleggende, kaotiske byggemateriale kanskje... ren, rå væren, virkelighet? Det universet var før «the big bang» kanskje?»

Han drakk litt mer, og sendte enda en gang flasken til Torgeir. Lyset på bordet blafret i en usynlig trekk.

«Det de gjorde, det de slapp løs, greide å en eller annen måte å skape denne sonen av annerledes virkelighet, denne brannen, alt... Tror at... At de på en måte greide å slippe løs en bit av en annen virkelighet her, og at denne virkeligheten slukte hele byen, og en bit av fjorden utenfor byen, og Tautra, på den andre siden av fjorden.. Kastet oss ut av den virkeligheten vi kjente, skapte en ny realitet for oss, underlagt andre lovemessigheter, et annet univers på en måte, basert på helt annerledes underliggende strukturer...»

Henrik hostet tørt. Reiste seg, og rotet rundt ei stund under noen benker i hjørnet. Kom opp med to gamle ølbokser, kastet den ene til Torgeir som grep den i lufta, overrasket over at han greide det, og åpnet den andre selv. Drakk dypt, lenge. Torgeir smakte mer forsiktig på ølet.

«Pføy... jeg blir jaggu tørr i halsen av å snakke så lenge... Holder ikke så mange foredrag lenger vet du...»

Torgeir skulle til å si noe, lette etter de rette ordene, uten egentlig å ane hva han skulle si, hva han skulle snakke om. Før han rakk å finne de rette ordene, hørte de tunge skritt i etasjen over. Henrik så opp mot taket, og gikk mot trappa. Dro opp en tung, blågrå revolver fra lomma i frakken. Torgeir hadde ikke ant at den aldrende mannen han satt sammen med, drakk med, var bevæpnet. Hadde glemt at det fantes noe slikt som våpen. Men han var ikke egentlig overrasket.

Et par føtter kom ned gjennom åpningen i taket. Svarte bukser. Marsjstøvler. Så en frakk, ikke ulik den Henrik hadde, to skitne never. En mann, med ei skitten topplue trukket ned i øynene. Ansiktet dekket av grå skjeggstubber. Grå av skitt, av sot, ikke alder. Flammende rødt hår stakk fram under topplua, ujevnt kuttet med kniv, eller ei sløv saks. Henrik stakk revolveren tilbake i frakken.

Arkeologens fortelling

«Jasså, Henrik, du har fått nye venner?»

Mannen snakket med lav, litt hes stemme. Så lo han, klukkende.

«Ikke ofte å treffe fremmede lenger, nei.. fremmede som vi kan snakke med i alle fall... Hvor kommer den karen fra, da?»

Henrik svarte før Torgeir fant stemmen:

«Over fjorden! Fra Tautra. Det var som vi trodde, sonen strekker seg tvers over fjorden og til Tautra. Men ikke Frosta, hvis vi skal tro på det denne karen sier...»

«Fyren her heter forresten Torgeir. Og dette er Magnus. Så er vi alle presentert for hverandre, som de dannede unge menn vi er. Vi var... Det er viktig å holde på formene, vet dere....»

Han grov på nytt i sine gjemmer, og kom opp med tre nye ølbokser. «Lyst på en øl?»

Uten å vente på svar kastet han en boks over mot den nyankommne, mot Magnus, som tok den uten å svare. Torgeir registrerte at de to kjente hverandre. Godt. Så godt at mange ord ikke var nødvendige.

«Jeg går ut i fra at du har fortalt ham om din teori om... om alt, allerede... en ny tilhører får vel ikke leve lenge i uvitenhet tenker jeg...»

Torgeir nikket. Henrik gliste. Bredt.

«Så nå har du hodet fullt av gravitroner og gale vitenskapsmenn som leker seg med svarte hull på kjøkkenbenken, ikke sant?»

Torgeir nikket en gang til, og nå fant han til sin egen overraskelse stemmen sin igjen

«Ja, jeg... Jeg vet ikke, vet ingen ting om slikt... slik fysikk. Og så er jeg så forvirret... Har skjedd så mye de siste dagene, husker så mye nå som jeg liksom ikke har tenkt på de siste årene. Tror i alle fall at det er år...»

«Hvis du allerede er forvirret, så skader det vel ikke at jeg fyller på den forvirringa litt? Hvis Henrik allerede har fortalt sin historie, er det ikke mer enn rett og rimelig at jeg også får fortelle min. Min teori. Min forklaring! Jeg har tenkt mye på dette i de siste årene, og har laget meg ei historie om det jeg tror har skjedd. Ei lang historie har det blitt. Er det greit, orker du å høre enda en forvirret mann snakke lenge om ting han egentlig ikke skjønner noe av? Er dere klar for en forelesning om noen som åpnet porten til Helvete?»

Torgeir hadde mest av alt lyst til å skrike NEI, han ville bare sove, ville ikke høre mer, ingen

flere teorier, ingen flere historier om hva som hadde skjedd. Ikke mer forvirring. Men før han fikk sagt noe, var Magnus, var det ikke det han het?, i full gang:

«Du får ingen fancy diagrammer og papirer med hemmelig-stempel av meg. Jeg har ikke noe slikt å vise fram. Bare ei fullstendig vill historie, som jeg tror er sann, hvis det altså er noe som er sant. Og den ville ikke blitt mer sann om jeg hadde hatt et stolpediagram i fire farger å vise dere!»

Han tok en liten kunstpause, satte seg bedre til rette på en av de gamle trestolene.

«Jeg var nyutdannet arkeolog den gangen. Det vil si, helt ferdig utdannet var jeg ikke. Jeg holdt på med et doktorgradsarbeid, med stipend fra forskningsrådet og arbeidsplass ved Vitenskapsmuseet ved NTNU; Det Kongelige Norske Vitenskapers Selskap, Museet, på Kalvskinnet. Eller rettere sagt, jeg var stipendiat ved Institutt for arkeologi og kulturhistorie, i samme hus som Vitenskapsmuseet.»

På en måte visste Torgeir at denne historien ville ta tid, at han som snakket hadde tenkt gjennom dette utallige ganger, fortalt historien for seg selv helt til den hadde fått en form like fast som om den var skrevet på papir. Han prøvde å finne seg en behagelig stilling med ryggen mot mot veggen.

«En dag ble vi tilkalt til det som før var kjent som Marinen, det som en gang var grønne plener mellom domkirkegården og Nidelva. Under gravearbeidene for Nidelven Terrasse 2 hadde en av gravemaskinene kommet over noe som vi arkeologer etter avtalen mellom byggherren og byens korrupte politikere hadde plikt til å se på. Er det egentlig nødvendig å si «korrupt» før du sier «politiker»?

I bakken like ved det som var kjent som Olavskilden, hadde gravemaskinen avdekket ei røys av rullestein, tilsynelatende gammel elvegrus og stein. Da man begynte å grave i denne røysa, raste den ut og avdekket noe som åpenbart var lagt der av mennesker.»

Han tok en ny kunstpause. Strøk seg gjennom det røde håret. Torgeir så på den gråhårete fysikeren, som gliste tilbake. Henrik hadde hørt de samme ordene, og de samme kunstpausene før. Magnus lot som om han ikke så smilet, og fortsatte sin forelesning.

«Det vi fant var noe som så ut som en hellegrav fra bronsealderen eller tidlig vikingtid. Heller av skifer satt opp i en slags avlang kasse, omtrent så lang som en voksen mann, og dekket med ei stor steinhelle på toppen, og så dekket med jord. Men da vi åpnet den fant vi ikke det vi hadde venta. Ingen menneskerester, ingen bein, ingen sverd, eller andre våpen, ingen klær eller andre ting begravet sammen med den døde. Den primitive steinsarkofagen var fylt med grov grus, som skjulte en avlang kiste av tre, omtrent så stor som ei likkiste for et barn, med solide jernbeslag, tilsynelatende av mye yngre dato enn steingrava ellers så ut til å være. Det kunne vi se blant annet av den solide låsen av jern, som uten tvil av mye yngre dato enn bronsealdergrava for øvrig.

Vi tok ikke sjansen på å åpne trekista der på stedet, men fraktet den i stedet forsiktig ned

på Museet. Etter først å ha studert den så godt det lot seg gjøre utenfra, og med røntgen, og forsøksvis tidfestet den til omkring 1100 -1200 etter Kristus, bestemte vi oss for å prøve og åpne den.

Det gikk forbløffende lett. Låsen var nærmest intakt, men hengslene lot seg lett fjerne. Kista var av eik, og i tillegg tydeligvis innsatt med ett eller annet, så den hadde tålt oppholdet i grava forbløffende godt.»

Enda en gang tok han en liten pause, mens han så på tilhørerne som for å sjekke at de hørte etter. Torgeir tenkte at dette var en mann som var vant til å ha tilhørere som satt stille og hørte etter. En lærer, eller en foreleser.

«På innsiden var kista dekket med tynne plater av kobber. I bunnen lå fire gjenstander: Et krus eller beger, robust, med tykk stett, laget av et gult metall, innsatt med noe som ved første blick så ut til å være edle steiner, men som raskt viste seg å være glassbiter i fine farger.

Ved siden av begeret lå et sverd, et kort sverd av sen vikingtids-modell, usedvanlig velholdt og godt bevart. Ved siden av sverdet en kort, enkel trestokk, med solide jernbeslag i begge ender, og en delvis revnet lærpose med det som til slutt viste seg å være til sammen sju ganske store mynter av sølv. Det var alt.

Myntene, eller medaljene, var av en type vi ikke hadde sett før. Tykke, med en enkel gravering, den samme på begge sider; en åttekantet stjerne, et pentagram. Det dreide seg ikke om noe kjent betalingsmiddel fra historisk tid i Europa.»

Det siste kom med ekstra ettertrykk, som for å understreke et viktig et poeng. Det slo Torgeir at dette en gang måtte ha vært en dyktig foreleser. Sikkert en foreleser studentene likte. Og samtidig en litt selvbevisst foreleser. En foreleser som var vært bevisst at han opptrådte, at det han så som sannheten måtte pakkes inn for å bli forstått, akseptert og husket.

«Noen av oss... det vil si, jeg i alle fall, kjente med en gang igjen de fire symbolene fra tarot-kortstokken. Sverd, beger, mynter og staver. Og det betydde at vår første datering av funnet måtte være helt feil; de eldste kjente tarot-kort som noenlunde sikkert kan dateres, ulike utgaver av den såkalte Visconti-Sforza-kortene, stammet fra 1400-tallet. Altså måtte kista og innholdet være nyere enn hadde trodd, eller det hele var en tilfeldighet, og disse gjenstandene hadde bare en tilfeldig likhet med tarot-kortstokkens fire farger. Eller også var tarot-kortstokken flere hundre år eldre enn det man før hadde antatt....

Hvorfor jeg visste så mye om tarot-kort? En hobby, på en måte, som hadde ført til et mellomfag i religionshistorie, med særlig fordypning på den vestlige okkulte tradisjon, fra renessansen og utover... Jeg trodde aldri på dette skjønner dere.. herregud, som om det betyr noe nå... trodde aldri på okkultisme og magi og slikt new age stoff, jeg var tross alt vitenskapsmann, forsker og ateist, skeptiker... Men kunnskapen om slike ting var av og til nyttig å ha i kombinasjon med arkeologi, i alle fall nyere tids arkeologi... Dessuten var det spennende, en inngang til kanskje å skjønne litt mer av tidligere tiders mennesker og hvordan

de så og opplevde verden rundt seg. Universet...

Uansett skjønnte ingen av oss sammenhengen i dette her... Resultatene fra mer sikker datering, C-14 metoden, viste for øvrig at kista var fra omkring 1160. Som vi hadde trodd. Midt i byens første gullalder som kirkelig maktsenter etter at Nidaros i 1152/53 ble valgt som sete for erkebiskopen i Norge. Prøver av pollen vi fant i kista viste det samme, og sannsynliggjorde at det var da den var blitt begravet, og ikke bare at gjenstandene var tilvirket da og begravet noen hundreår senere.»

Henrik halvt lå og halvt satt opp mot murveggen, med øynene lukket og et svakt smil om munnen. Det så ut som om han kjedet seg, men samtidig likte å høre ordene. Som om ordene ga en slags trygghet, en slags mening, en mening han kanskje ikke delte eller trodde på, men likevel en mening.

«Tre dager senere brøt helvete løs. Det begynte å brenne. Alt ble annerledes. Brannen ble alt... Og bare noen veldig få av oss ser ut til å huske at noe noen gang har vært annerledes enn det er nå.» Han grep en åpen ølboks på bordet og drakk, pustet dypt inn, satte boksen tilbake, og fortsatte.

«Nei, jeg vet ikke hvor det begynte å brenne. Plutselig bare brant det over alt. Hele byen. I starten brant det på en måte like sterkt over alt innenfor sonen, først senere ble det slik vi ser det nå, at brannen liksom flytter seg fra bydel til bydel. De første ukene var alt et eneste hylende, flammende inferno. Da brant selv gresset på bakken, steinene gløda, det var som om selve lufta nesten tok fyr. Vi døde alle sammen litt i løpet av de ukene. Selv vi som husker, døde litt da... Og jeg husker ikke helt hvordan vi overlevde...»

Arkeologen tok enda ei pause. Så ut som om han var sliten. Henrik rakte ham spritflaska, og han fuktet leppene. La hodet tilbake, mot steinmuren. Lukket øynene. Åpnet dem igjen, så på de to andre i rommet. Dro fingrene gjennom håret slik han allerede hadde gjort mange ganger. Smilte trøtt:

«Orker dere å høre mer av en gal manns forvirrete tanker? Om ting jeg har sett, men også ting jeg har lest og tenkt og hørt fra andre jeg har snakket med, andre som også husker verden før? Orker dere? Så vil dere kanskje forstå hvorfor jeg har fortalt om det vi fant i bakken ved Olavskilden også...»

Han hørtes nesten litt bedende ut, som om det å fortelle dette var viktig for ham. Begge de to tilhørerne nikkete, bekreftende, selv om Henrik hadde hørt det før. Selv om Torgeir aller helst ville sove, uten å drømme.

«Har du... dere... hørt om det som på engelsk heter «ley lines»? Du finner dem over alt i England; forhistoriske og historiske, både tidlig kristne og før-kristne minnesmerker bygd på merkelige linjer, gjerne med mange miles avstand i mellom dem, men like fullt bygd på rett linje etter hverandre, eller i et mønster, som om de følger usynlige linjer i landskapet. Noen

hevder at dette, altså «ley lines» dreier seg om linjer i jordens magnetfelt, eller strømmer av jordkraft... jordenergi, kanskje... Magnetfelt, eller noe slikt... Som det kinesiske Feng Shui systemet. «Ley-lines» blir altså på en måte jordens egne kraftlinjer, slik kroppen i følge kinesisk medisin og akupunktur er dekket av et nett av energilinjer, er jorden dekket av et nettverk av slike energilinjer. Andre mener at disse kraftlinjene er av magisk karakter, at det handler om krefter i naturen som kan påvirkes gjennom ritualer kjent fra eldgammel, skjult kunnskap. Og der to eller flere slike linjer møtes, krysser hverandre, er den magiske energien ekstra stor.»

Torgeir forbant ikke noe med begrepet ley linjer. Trodde ikke at han noen gang hadde hørt ordet før. Likevel nikket han, for å signalisere at han var med, at han hørte.

«De gamle skulle i følge slike forklaringer ha vært i stand til å føle disse linjene i landskapet, og utnytte kraften i dem... Derfor bygde de sine religiøse monumenter på dem; Stonehenge, Glastonbury, Santiago de Compostela, utallige andre, både steinsirkler, hauger og tidlige kirker og klostre, bevisst eller ubevisst bygd på «ley»-linjer, for å utnytte kraften som strømmet gjennom dem.

Dyr kan fortsatt sanse det, påstås det. Og synske personer. Fugler bruker dem til å orientere seg, navigere med. Hunder kan finne dem. Du kan finne dem med ønskevist også. Og i noen kulturer tar man fortsatt hensyn til dette når man bygger og innreder hus. Men for øvrig har vi moderne mennesker blitt blinde for dette, kanskje på grunn av all den elektriske og elektromagnetiske stråling vi omgir oss med. Vi har på en måte forurensa både oss selv og våre omgivelser på en slik måte at vi ikke lenger kan kjenne de naturlige energistrømmer som omgir oss.

Masse «new age»-teorier har vokst fram rundt dette med «ley lines»... UFOer navigerer etter dem, eller henter til og med sin energi fra dem, mennesker kan utnytte denne kraften til egenutvikling eller til å helbrede sykdommer. Og i følge flere slike teorier, krysser to særdeles sterke ley-linjer hverandre i Trondheim. Dette var en av grunnene til byens uforholdsmessig sentrale posisjon i europeisk åndsliv i middelalderen, til strømmen av pilegrimer fra hele Norge og mye av Europa. Og dette er forklaringen på alle de underlige ting som i følge tradisjonen skjedde med Olav den Helliges lik, som selvsagt ble gravlagt omtrent akkurat midt i blinken der de to energilinjene krysset hverandre; på sandbanken ved Nideleven, nedenfor der domkirken senere ble bygd. Dette var ett av de sterkeste magiske kraftsentrum i Europa, kanskje i hele verden.»

Langt borte hørte de et dypt drønn, som en eksplosjon. Torgeir kvapp til, mens Henrik ikke viste med en mine at han hadde hørt noe, eller lurte på hva han hadde hørt. Arkeologen stoppet ikke i sin fortelling:

«Omtrent på samme sted finner du... fant du i alle fall før, før brannen... Olavskilden, heller ikke det er så merkelig... eller... det passer i alle fall inn, fordi «ley»-linjer i følge enkelte teorier også sammenfaller med underjordiske strømninger i grunnvannet, og der «ley»-linjer

krysser hverandre finner vi også ofte naturlige vannkilder, ofte med vann som har helbredende eller særlig styrkende, eller magisk virkning. Slik vannet fra Olavskilden etter tradisjonen skal ha hatt.»

Han så rett på Torgeir, slik Torgeir husket at alt for mange lærere i hans liv hadde sett på ham, når de ville understreke at det som nå kom var viktig, for nettopp ham. Magnus smilte, et varmt og avvæpnende smil. Torgeir kjente at han begynte å like denne mannen, tvers gjennom alle ordene hans.

«Ikke mange kilometer mot nord, på Tautra der du kommer fra blir denne særlig sterke sør-nord gående energilinjen krysset enda en gang, denne gangen av en noe svakere linje som går omtrent rett mot vest. Middelalderens munk og klosterbyggere visste dette, kjente den magiske kraften, og tolket den inn i sine forståelsesrammer som at nærheten til Gud, det guddommelige eller det åndelige her var særlig sterk. Derfor ble klosteret bygd nettopp der ley-linjene krysset hverandre. Kanskje det var derfor noen forsøkte å etablere et nonnekloster på Tautra igjen, på 90-tallet?

I bakken rett overfor Olavskilden, der to svært kraftige energilinjer altså skal krysse hverandre, var det vi fant kista med de fire sterke okkulte symbolene fra tidlig europeisk renessanse, tilsynelatende begravet der et par hundre år for tidlig... men vår datering kan selvsagt ha vært feil, ei gammel kiste kan ha blitt begravet i ei enda eldre hellegrav, en eller annen gang på 1400, eller 1500-tallet... Av en eller annen lokal magiker som hadde blitt skolert i den moderne magiske vitenskap i København eller andre steder i Europa.» Han grep etter spritflaska og tok en ny slurk.

«Hvorfor? Nei, det er det vi aldri får vite. Arkeologiens evige dilemma, Vi får aldri vite. Må bestandig gjette, på mer eller mindre solid grunnlag, hva det vi finner betyr, eller en gang betydde for de som en gang skapte det vi finner... Noen tror at fortidens mennesker skilte seg så grunnleggende fra oss at de på mange måter var som vesener fra en fremmed planet, og at våre forutsetninger for å skjønne hva som drev dem, hva som fikk dem til å tikke og gå, i beste fall er temmelig tynne. Så da gjenstår gjetningene, våre famlende moderne forsøk på å forstå, og rekonstruere våre forfedres handlinger og deres grunner til å gjøre det de gjorde.

Det jeg tror er... selv om det betyr at okkultistene og magikerne har rett og den vitenskapen jeg trodde på tok feil, tar feil... jeg tror... likevel... tror at noen begravde den kista akkurat der som et lås, som et slags magisk stengsel, for å kontrollere eller binde noe, eller noen, for å sperre noe ute... For å binde en voldsom magisk kraft, en energi som vi like godt kan kalle en demon som noen skjønte bare ventet på å bryte gjennom og fortære alt på denne siden. Og vi fjernet låsen, sperringen, og slapp dermed noe, eller noen, løs. Vi åpnet døra for noe, som benyttet anledningen til å trenge seg igjennom. Hadde jeg trodd på gud, og djevler, hadde jeg vel måttet si at vi åpnet døra til helvete, og slapp ilden løs i byen, slapp horder av demoner løs på menneskene. Kanskje det er nettopp det jeg sier... Vi åpnet døra til det som de kristne, og jeg regner meg fortsatt ikke som kristen, kalte Helvete.

Hvis jeg først skulle begynne å tro på noe ikke-materielt, skulle jeg ønske at det hadde skjedd på en litt annen måte!»

Henrik, fysikeren, satt med øynene lukket, som om han tenkte. Eller sov. Torgeir sa ingen ting. Visste ikke hva han skulle si. Men skjønnte at forelesningen var over. Litt lei for at den beroligende ordstrømmen hadde tatt slutt.

«Ja ja, jajaja...» Henrik brøt tausheten. «Jeg har hørt deg fortelle dette før, vet du. Og... jo da, jeg vet at det er temmelig tåpelig å tviholde på rasjonelle, vitenskapelige forklaringer på noe som helst når vi sitter midt i en verden, i en by, som åpenbart ikke følger noen av den rasjonelle verdens lover lenger... Men likevel foretrekker jeg å tro på min egen historie om gale vitenskapsmenn som ødelegger verden, og ikke på din. Det føles liksom litt trygger slik, om du forstår hva jeg mener. Jeg forstå det likesom litt bedre. Skulle jeg begynne å akseptere dette med usynlige energilinjer linjer og magiske låser og porter til det hinsidige som blir revet opp, da ville jeg liksom bli litt gal. Eller i alle fall slutte å være helt meg.»

Han sukket.

«Jo da, jeg klamrer meg ennå til vitenskapen, selv om den ikke gir meg særlig trøst lenger. Selv om jeg ikke tror så veldig på det heller, egentlig. Det er liksom det jeg har...»

Arkeologen drakk dypt. «Jeg skjønner hva du mener. Og hvilken rolle spiller det i det hele tatt. Egentlig.»

Tur i byen

De tre mennene sov i hvert sitt hjørne av kjelleren, som om de var redde for å komme for nær hverandre. Henrik hadde noen gamle ulltepper liggende, og disse holdt kjellerkulden borte. Alle tre sov tungt, men likevel urolig. Av og til ropte de i søvne. Slo i lufta, etter noe, noen som bare sovende øyne kunne se.

Torgeir våknet først. Skjønte ikke først hvor han var. Husket bare Tautra. Så kom de siste dagene tilbake til ham. Han lå helt stille, som om han var redd for å vekke de to andre mennene, redd for å skulle måtte snakke med dem, finne stemmen sin, ord. Redd for å få høre enda mer, bli enda mer forvirra.

Lenge lå han slik og hørte på den jevne pusten til de to. Marerittene var visst over nå, i alle fall lå de rolige, pustet tung og rolig sovepust. Plutselig reiste Henrik seg, uten et ord, gikk tvers over gulvet og forsvant opp den trange trappa til første etasje. Etter noen minutter kom han ned igjen mens han kneppet buksesmekken. Torgeir satte seg opp, med ryggen mot veggen mens han prøvde å huske, prøvde å våkne.

Magnus rullet seg over på siden, reiste seg opp på albuen, klødde seg i håret, hostet og så på de to andre mennene. «Har dere lyst til å gå en tur med meg? Det er noe jeg kunne tenke meg å vise nykommeren... ja, du har ikke vondt av å se det igjen du heller, Henrik..»

Ingen sa noe, men tausheten var visst samtykkende. De tre fikk på seg de klærne de hadde brydd seg om å ta av seg før de la seg, ikke mye for noen av dem, og gikk ut, til dagen, til dagslyset, til byen, til brannen.

Ute var det grått. Lave, grå og formløse skyer. Det brant visst et sted i trehusene i retning Ila, vinden sto fra vest og la røyken inn over hustakene mot sentrum, mot Torget. Magnus tok ledelsen, de to andre fulgte etter, tvers over det folketomme Prinsenkysset, midt i krysset så de flammene nedenfor Kongensgata, omtrent ute ved politistasjonen. Det brant voldsomt i trehusene der uten, kirketårnet på den gamle trekirka stakk opp gjennom røyken, omgitt av slikkende flammetunger. Det følte rart å gå midt i gata, selv om tanken på tett biltrafikk, fotgjengere som venta på grønt lys for å komme over, i disse gatene, i dette krysset, følte fullstendig absurd nå. Trafikklysene på hjørnet ved Folkets hus var veltet.

Teateret sto uten tak. Svarte bjelker pekte mot de grå skyene. Små flammer lekte ennå med takbjelkene. Husene oppover i Prinsensgate så ut til å være mer totalt utbrent, inn til det innerste av sitt væren, enn det han hadde sett i resten av byen. Som om brannen hadde vært,

var, mer total, mer endelig, mer vill og fortærende her. Som om de nærmet seg brannens kilde. Ut fra restene av Statens hus kom plutselig en skikkelse, en mann, kledd i mørk dress, hvit skjorte, slips, synet av nesten velkledd normalitet var litt obskønt. Ansiktet på mannen, over skjortekraven og slipset, var ikke normalt: Forbrent, svart hud, væskende sår, tomme, blinde øyne, ansiktet forvridt som i smerte eller raseri, munnen åpen i et vanvittig skrik de ikke kunne høre, restene av ødelagte tenner bak lepper som ikke lenger var hele.

Mannen stormet mot dem i avsindig fart, stive hender strakt ut foran seg, fingre som klør, kraftsende i luften. Selv om han ikke kunne se dem, øynene var brent ut av øyehulene, sprang han rett mot dem, kastet seg over Henrik som prøvde å verne seg, holdt hendene opp foran seg, tok et skritt tilbake og falt bakover, på ryggen i gata, slo bakhodet mot asfalten. Torgeir fikk panikk, prøvde å rømme, prøvde å løpe, men snublet over Henriks lange og livløse skikkelse i gata, sparket joggeskohælen inn i noe hardt, revolveren spratt ut av Henriks frakkelomme, sklei bortover asfalten. Torgeir falt, kravlet på alle fire, fikk plutselig høyre hånd på revolverskjeftet, grep det automatisk, uten å tenke, uten å vite hvordan han skulle bruke en slik ting, uten noen gang i sitt tidligere liv å ha brukt et skytevåpen, kjente samtidig den avsindig forbrente mannen over seg, kjente fingerklørne gripe etter jakken, få tak, rive, kjente ... rullet seg rundt og fikk det vanvittige forvridde og forbrente ansiktet over seg, væskende øyehuler, brannsår helt inn til kraniet, munnen fortsatt åpen i et skrik som Torgeir ikke kunne høre, han lukket øynene, ville ikke se, ville ikke høre ville ikke være her ville bort ville ikke... Fortvilet, desperat prøvde han å skyve mannen bort, revolveren i den ene hånden, uten å ense det strammet han grepet om avtrekkeren. Drønnet fra revolveren kunne han høre, kjente slaget, smerten i håndleddet, som om det var brukket, og den stinkende forbrente kroppen ble kastet bort fra ham, bakover, slo i gata men kom seg opp igjen, nå med et gapende hull i brystet der den grove kula hadde gått inn. Såret blødde. På nytt kastet han seg mot Torgeir, slik en mann som nettopp hadde fått brystbeinet knust av en blykule i kaliber .45 på kloss hold ikke kan gjøre. Magnus slet i Henrik, prøvde å få den fortsatt livløse kroppen vekk fra bataljen, Torgeir løftet revolveren på nytt, støttet høyre hånd i venstre slik han hadde sett på film at de som kan å skyte gjorde, holdt våpenet med begge hender, skjelvende, siktet på et vis, og trakk av igjen, glad for at slike mordvåpen er så velsignet enkle i bruk. Kjente på nytt revolveren sparke, kjente smerten i håndleddet, og så angriperen bli slengt tilbake på nytt. Skjøt en gang til. Og enda en gang til. Skuddene slamret som torden mellom husene i Prinsensgate. Mannen i mørk dress lå rolig, på ryggen. Torgeir satt med hendene beskyttende framfor seg, revolveren fortsatt hevet. Han skalv, løpet dirra. Enda en gang trekk han av, revolveren slo, tordenen fikk ørene til å ringe, løpet løftet seg, kula slo inn i den livløse skikkelsen, fikk liket, hvis det var et lik, til å hoppe noen centimeter bortover gata. Uten å tenke trakk han av igjen, hørte et metallisk klikk da hanen traff et tomt kammer. Revolveren falt ut av hendene hans og traff asfalten. Torgeir la seg framover og skreik. Skreik. Skreik.

Lenge.

Kjente rolige hender på skuldrene. Noen som ristet i ham, prøvde å få kontakt. Prøvde å trenge gjennom skriket. Prøvde å snakke til ham. Han hørte ingen ting. Var døv. Døv av sitt eget skrik, av revolverens eksplosjoner, hørte bare en høy, syngende tone i ørene. Gradvis vendte han tilbake. Hørte. Så. Kjente. Hendene som ristet i ham. Stemmen som snakket.

Henrik satt framoverbøyd, med hodet støttet i hendene. Magnus sto mellom dem. Så på den urørlige, forbrente kroppen som nettopp hadde angrepet dem. «Det er første gang noen av dem har gjort noe slikt... jeg forstår det ikke... før har de liksom ikke enset meg i det hele tatt, jeg, vi har vært som luft for dem, og så plutselig...»

Han rettet seg opp. Så oppover gata. «Jeg er så gammel at jeg har sett Ivers spille på Lerkendal! Ikke i gullårene sjølsagt, ikke før Belgia... etterpå, etter at han kom tilbake fra Vålerenga, med hvit støttebandasje om låret, farten og kondisjonen borte, luntet stort sett bare omkring, unngikk å løpe mer enn høyst nødvendig i regnet... det regnet mye på Lerkendal de årene... men han hadde fortsatt blikket... og av og til små øyeblikk av det gamle magiske. Og i mange år etterpå sutret de sure gamle gubbene på Store Stå bestandig på det gamle refrenget om at det var noe annet da Ivers var med, hver gang gutan hadde en dårlig dag, eller bare et uheldig kvarter...» De to andre mennene, som aldri hadde sett Ivers spille, og vel ikke ville vært så veldig interessert i å se det selv om de hadde hatt sjansen, skjønte godt hvorfor Henrik følte trang til å huske dette. Akkurat nå. Her. Han tok seg til nakken: «Herregud, så vondt jeg har i hodet...»

Da de passerte kinosenteret begynte luften liksom å dirre bak de utbrente restene av Restaurant Grenderen, som hadde hatt et andre navn og skiftende eiere i årevis, men som likevel alltid forble bare Grenader'n. Det var som om de så gjennom et usynlig slør, en gjennomskinnelig men fortsatt ikke gjennomsiktig hinne. «Det er merkelig» sa Magnus, «du ser aldri noe før du kommer nesten helt fram. Da ser du derimot desto mer... Kom, la oss gå ut på brua. Jeg tror det er helt trygt.»

På den andre siden av elva, ved Studentersamfundet, prøvde en flokk mennesker å dytte en bil utfor kanten, uten at de kom så langt. Som vanlig samarbeidet de ikke, en prøvde å skyve bilen tilbake mens tre la alle sine krefter i å få den ned bakken og ut i elva.

De tre mennene stoppet, snudde seg, og så. Mot Domkirka og Erkebispegården. Ikke langt fra brua, bare noen ganske få meter fra der de sto, steg ei søyle av blendende lys opp fra bakken. Det gjorde vondt i øynene å se på den, ikke bare fordi lyset var så sterkt, men fordi det liksom pulserte, beveget seg, flimret. Det var vanskelig å feste blikket på det, smertefullt, samtidig som det var umulig ikke å se, ikke å la lyset trenge inn i seg. Det så ut som om en voldsom kraft et sted langt der nede i jorda pumpet levende lys, levende ild, opp av et hull i bakken, omtrent der Olavsbrønnen en gang hadde ligget, men litt lenger oppe i gressbakken.

Lys i alle tenkelige farger smeltet sammen til en massiv søyle av flammer; fire, fem meter i diameter, en søyle mer solid enn den hardeste betong og samtidig levende, bevegelig, skiftende, flammende. En brølende geysir av levende ild som reiste seg mot himmelen. Brølende? Var det tvert imot slik at det var ildens absolutte mangel på lyd som var som et dundrende angrep på trommehinnene? Aldri senere klarte Torgeir helt å forstå om ild-geysiren overdøvet alt, eller faktisk var total tom for lyd, at den sugde til seg all lyd fra verden omkring den? Det var som om sansene hans ikke greide å skille mellom taushet og kakofonisk lydhelvete, som om begge deler av like umulig å gripe og fortolke, som om hjernen hans nektet å innrømme, å akseptere, at dette fenomenet kunne være uten lyd?

At de ikke hadde sett dette, dette lyset som måtte blende hele byen, bade hver minste gate og veit i skinnet sitt, før de kom nesten helt bort til det, var bare en av de mange umulige ting som var mulig i denne byen. Bølger av ild strømmet opp av bakken. Ustoppelig. Levende. Magnus slo ut med armene: «Mine herrer, får jeg presentere, Porten til Helvete!» Ingen lo av spøken. Det var kanskje ikke noen spøk heller.

De tre klamret seg til rekkverket på brua. Torgeir kjente at knærne svikta under ham, at han måtte holde seg oppe med alle de krefter han ennå hadde igjen i armene. Ildsøyla steg rett opp, ti, femten, tjuemeter, som en monumental trestamme før den spredte seg utover, strakte tynnere fangarmer, lange fingre eller greiner av ild og lys ut over byen, i alle retninger. En flammende fangarm gikk tvers gjennom de gamle universitetsbygningene på Gløshaugen, en annen strakte seg ned over Midtby'n mot fjorden. Det var som om en veldig blekksprut av ren flammende energi hadde fanget hele byen i sitt grep, og nå pumpet sin levende ild ut over den. Inne i den massive ildsøyla syntes Torgeir at han så bilder; av og til nesten ting han kunne forstå og gjenkjenne, andre ganger bare amorfe former som glei omkring inne i det flammende lyset, ikke ulikt det han av og til hadde syntes han så i himmelen over Tautra, bare mye sterkere, mye mer truende, mye mer lokkende, mye vakrere her. Forferdelig vakkert.

«Jeg må se den fra den andre siden også...»

Torgeir begynte resolutt å gå, bort fra de to andre, bort fra brua. Magnus ropte etter ham, prøvde kanskje å stoppe ham, Henrik ropte også noe, men han enset dem ikke lenger, visste at han måtte se mer av dette underlige lyset, måtte komme nærmere, se det fra alle vinkler, se bildene i flammene, se hva ildsøyla prøvde å fortelle ham. Måtte prøve å forstå med øynene. Ilden ropte på ham.

Malstrøm

Han sprang nå, bort fra brua, til høyre ned gangveien, avstanden var så rar, det var som om det var mange hundre meter bort til søyla av ild, han sprang liksom i en evighet for å tilbakelegge det bevisstheten hans visste var bare noen få meter. Nå kunne han kjenne varmen fra ilden, kjente at dette også var virkelig ild, like virkelig som den ilden som brant over alt i byen. Ild som kunne drepe. Han stoppa i bakken bare fem, seks meter over det punktet der ilden tilsynelatende veltet ut, ble pumpet ut, skutt ut, opp i luften. Han forsøkte å se om han kunne se spor etter de utgravningene Magnus hadde fortalt om, der de hadde funnet trekista, men han så ingenting. Bare ild.

Ofte før, før alt sammen hadde blitt annerledes, hadde han kunnet stå på ei høy bru eller på et høyt hus, et tårn, og se ned og føle avgrunnen dra i ham, hale, slite, lokke. Som om noe i ham, eller noe der nede, ville få ham til å hoppe, til å slippe seg ut og falle. Noe i ham selv ville hver gang følge ropet, ville falle, ville ingenting mer intenst enn nettopp å falle. Etterpå, når han enda en gang likevel hadde valgt å bli stående og ikke ta det store stupet, hamret hjertet alltid i brystet på ham, og hodet følte lett. Nå kjente han den samme voldsomme, nesten ustyrlige trangen: Kjente ildsøyla dra i ham, og kjente hvordan noe i ham ville la seg falle inn i veggen av ild, la seg falle, falle, falle, inn i det lydløst brølende infernoet. Brenne. Brenne opp. Brenne ren. Bli til aske. Visste at han måtte bort, eller stupe.

Han ville bort. Snudde seg og begynte å gå, opp bakken. Kjente den ene joggeskoen gli i gresset, kjente at han mistet balansen, kjente at han falt og traff bakken, gresset var fuktig mot hendene hans når han prøvde å dempe fallet. Så begynte han å gli, ned den ganske bratte gressbakken mot flammene. Over seg, langt der oppe, så han Magnus og Henrik, så at de ropte men hørte ingen ting. Som om han var blitt døv igjen, som om tausheten fra de rasende flammene bak ham overdøvet skrikene til de to som nå var redusert til ubehjelpelige tilskuere. Flammene kom nærmere og nærmere mens han glei, mens han panisk prøvde å få tak med fingrene i gresset. Han kjente varmen godt nå, det var som å stå nær en åpen smelteovn. Kjente flammene gripe ham, trekke ham til seg, følte fallet, kjente kroppen bli dratt inn i en malstrøm av flammer, av lys, inn i det som på en og samme tid var alle branner som noen gang hadde vært og noen gang ville bli, i hele det kjente univers. Falt. Falt. Falt. Brant.

Håret brant. Huden brant. Kjøttet brant. Han kjente ilden inne i kroppen, hjernen hans brant, alt brant. Alt var ild, hvit, pulserende ild. Og smerter. En vanvittig malstrøm av ild og smerter. Først smerter så ubeskrivelige, så uutholdelige at han ikke en gang greide å skrike.

Han var ingen ting annet enn ild, og smerter. Han kjente smaken av smerter i munnen, hørte lyden av smerter midt i alt det lydløse.

Så ble smertene så ubeskrivelige at hans egne sanser ikke lenger greide å forstå og beskrive dem. Smertene ble borte. Erstattet av en nummen visshet om at han brant, at alt som var ham brant. At han var død, brent til døde. Flere ganger allerede. Og at dette ikke sluttet med døden.

De pulserende altfortærende hvite smelteovnflammene endret gradvis karakter, ble gjennomskinnelige, transparente. Mistet ikke kraft, men begynte å slippe igjennom utydelige bilder. Mennesker. Dyr? Bygninger? Former som virvlet forbi, skikkelser han ikke greide å feste blikket på som kom og gikk gjennom flammene. Med ett så han klart, gjennom en tynn vegg av flammer: En skog, grønne tretopper så langt han kunne se. Som en jungel, en fuktig, grønnskimrende urskog. Vinden fikk greinene på trærne til å bevege seg. Så ble skogen borte.

Han falt lenge. Brennende. Kjente kroppen bli fortært, kjente kreftene som omgav ham knuse ham, vri og vrenge og strekke ham. Brenne ham.

En naken, ung kvinne sto foran ham. På et svaberg, ved havet. Himmelen var blå, lette, hvite skyer drev sakte forbi, en sval vind fikk håret hennes til å bevege seg. Kvinnen rakte hendene i været, sto noen sekunder stille som om hun nøt den varme vinden mot huden, og stupte ut i sjøen. Vannet lukket seg kjølig over henne, og etterlot brede ringer i overflaten. Flammeveggen lukket seg. Åpnet seg igjen. Han så verdensrommet. Svart tomhet, brutt av stjerner: Små nålestikk av lys på svart fløyel. Kaldt. Tomt. Og så på nytt: Ilden, over alt.

Han... kjente hvordan enorme krefter rev og slet i kroppen hans, hvordan han ble kastet rundt i virvelstrømmen. Heten fikk huden til å sprekke og løsne, øynene kokte i kraniet, men fortsatt kjente han ingen smerter. Registrerte bare hva som skjedde, som en utenforstående observatør til sin egen langsomme og pinefulle død. Han ville skrike, men hadde ikke lenger noen munn, ingen lunger, snart ingen kropp. Likevel så han bildene som hele tiden trengte gjennom flammene. Uforståelige bilder, bruddstykker av mange verdener, av mange liv. Noen av dem kjente. Andre absurde. Mennesker som slepte seg fram gjennom en ørken svidd av sol. Merkelige fortidsuhyrer, eller framtidsuhyrer, i vill kamp på ei stor, åpen slette.

Barn som lekte, sparket ball. Lo høyt, lykkelige. Foreldre som drakk kaffe ved et bord på lekeplassen, mens de tilfredse betraktet ungenes lek. Et menneske, kanskje en mann, med blå hud, som gråt ved siden av et åpent vindu. Et veldig hav, i storm. En stjerne som eksploderte, sendte ut ringer av ild. Flammer. Farger. Flammer, et hav av rød ild, av ren energi, en eksplosjon som sendte veldig mengder rå energi ut i det tomme rommet. En mann som fisket fra en båt. En kvinne som skjøt med et tungt automatgevær.

Tomhet. Et uendelig edderkoppnett mot en bakgrunn av formløs intethet. Utallige tråder vevd inn i hverandre, fra evighet til evighet. En edderkopp større enn universet og mindre enn

en subatomær partikkel spant langsomt, med lysets hastighet, et nett av virkeligheter, et nett av eksistens gjennom den absolutte tomhet. Tråd etter tråd, svakt glødende av et indre lys, i et intrikat mønster, en nøyaktig kaotisk kode, tråd på tråd, vevd sammen i et mønster som var selve virkeligheten.

En sulten hund lette etter mat i de utbombede ruinene etter et hus. En flokk glade, hvitkledde mennesker drakk vin og sang, pratet og lo, på ei lang strand ved et blått hav. To menn hadde sex på en sandbanke midt i ei elv, blinde for alt annet enn hverandre. Travle forretningsfolk på vei til eller fra jobb, mobiltelefonen i øret. En veldig slange, hundre meter lang, som buktet seg fram gjennom høyt gress på en åpen slette, på jakt etter en flokk flyktende skapninger, kanskje mennesker? Småvokste, pelskledde skapninger som bygde på et stort byggverk av stein, en kirke eller et tempel, på ei strand midt i en skog. To dragelikhene vesener som buktet seg sammen, om hverandre, kveilet seg sammen, som om de parret seg, eller sloss for livet, eller begge deler, samtidig. En mann laget mat, ved en moderne gasskomfyr. En kvinne tok av seg klærne, fortsatte med å flenge av seg huden, helt til hun sto naken, hudløs, blodige muskler, sener og kjøtt blottet, dryppende. Ei gammel dama satt i en slitt fluktstol utenfor huset sitt, sliten, men samtidig tilfreds betraktet hun en flokk unger som syklet huiende forbi i gata utenfor. En fugl med to hoder landet i toppen av et tre, det ene nebbet åpnet seg, skrek.

Uendelige linjer av tall, en og null, en og null, null og en, i uendelige kombinasjoner, glødende grønt mot fløyelssvart tomhet, to tall gjentatt i en evig kode, null og en, en og null, linje på linje med kode, rullende forbi, ble borte i det fjerne, i evigheten, stoppet aldri. Kolonne på kolonne av siffer, rullende binære koder i en ustoppelig strøm dekket universet. Null og en. Evigvarende linjer med koder, et språk av en og null, ja og nei, av og på, alt som er, all mening samlet i uendelige kombinasjoner av to tall, en og null, alt og intet, mot uruniversets svarte tomhet.

En prest løftet et blodig, ennå bankende hjerte triumferende mot himmelen, i offer til de uforsonlige gudene som aldri ble mette, som alltid måtte blidgjøres, stagges.. En lysegrønn bjørkeskog; skogbunnen dekket av hvite stjerner, en melkevei av hvitveis.

Og han så seg selv, flere ganger. På stranda på Tautra. Sammen med leende mennesker på ei gate. I kamp med en forbrent mann i Prinsensgate. Gående sammen med en mørkhåret kvinne i det han trodde måtte være Fjordgata. Lengst framme i en liten seilbåt, i baugen, noen korte centimeter over skummende vann. Og i umulige situasjoner. På steder der han aldri hadde vært, aldri ville komme til å være. Og han så seg selv død. Som lik. Forbrent, forkullet, og rent, hvitt og uberørt, kjølig død. Kald.

Og hele tiden malstrømmen av flammer som druknet bildene, og slapp dem opp til overflaten igjen. Flammene som var alt, over alt, omkring ham, inne i ham. Flammene som et allestedsnærværende, evig og levende vesen. Flammene fra et ukjent sted. Flammene som drepte ham om og om igjen.

Så ble alt hvitt, ubevegelig hvitt, som melk. Så svart.....

Sommerdag

Varmt, behagelig mørke. Langt borte hørte han fuglesang. En måke skrek. Barnelatter.

Lys. Langsamt vendte han tilbake til seg selv. Husket hvor han var. Skjønte det i alle fall. Han lå på magen i gresset på plena i parken alle kjente som Marinen, mellom Domkirkegården og Nidelva. Jakken hans lå pent sammenrullet, som hodepute. Litt lenger borte spilte en gjeng ungdommer frisbee. Han hadde visst sovet lenge, var tung i hodet. Vagt husket han en merkelig drøm, noe om en stor brann. Og om Tautra, noe om at han hadde gått i vannkanten langs stranda på Tautra og sett over fjorden mot Trondheim. Ikke så rart kanskje, han hadde jo bare vært tilbake i byen i et par dager.

Han tok opp jakken og slengte den over skuldrene selv om han egentlig ikke trengte det. Det var en fin dag, en varm dag. I innerlomma lå lommeboka, i den ene sidelomma lå det digitale kameraet. Han hadde gjort det til en vane aldri å gå ut uten å putte kameraet i lomma. Kunne aldri vite, aldri forutse, når de gode motivene ville dukke opp. De gode bildene var over alt, det var bare opp til ham å se dem, fange dem. Og etterpå forandre dem, manipulere dem, trylle med dem, leke med dem.

Det var et godt kamera. Et dyrt kamera. Noe av de dyreste han eide, bortsett fra datamaskina selvsagt, en bærbar Mac av siste, eller i alle fall nest siste modell, ypperlig til all slags billedbehandling, all slags bearbeiding av virkeligheten.

Et par billige solbriller skjermet øynene mot det skarpe sollyset da han gikk opp bakken mot uterestauranten. Tenkte et øyeblikk å få seg en pils, men stedet var sjølsagt fullstendig stappfullt av folk, ikke en ledig stol å oppdrive. Han orket ikke å sitte på gresset, nesten to uker i telt på Tautra var nok, han ville ha et bord å sette halvliteren på, og fortsatte derfor forbi kirka og nedover mot sentrum.

Klokka var snart halv fem.

Pussig. Han hadde liksom litt problemer med å huske hva han hadde gjort tidligere på dagen. Husket dagen før uten problemer, husket dagene på Tautra i nærmest pinlig detalj, nesten ned til hvert enkelt av de nesten tusen bildene han hadde tatt. Men ikke denne formiddagen. Måtte sikkert være Tom som hadde dukket opp med noe av den farlig sterke hasjen sin igjen. Torgeir ble alltid helt slått ut av den, uvant som han var med å røyke, i alle fall slik uautorisert, hjemmedyrka saker.

Sikkert det som hadde hent igjen, tenkte han, et par fete i atelieret på formiddagen, og så

hadde de ravet rundt i byen helt til han hadde sovnet på Marinen, og Tommy hadde tuslet heim og til seng. Eller til en eller annen elskerinnes seng. Ikke første gang det hendte akkurat. Og det var nå ganske behagelig å sove i gresset på Marinen på en vakker sommerdag....

Vagt husket han noe om et byggeprosjekt, om Marinen fylt av kraner og gravemaskiner og stillaser, og et nytt prestisjebygg, en boligblokk for de rikeste. Og ingen plen å sove på på varme sommerdager.. Han ristet forvirret på hodet. For en drøm...

Det var mye trafikk i byen, både av fotgjengere og biler. Ganske mange, nesten halvparten av bilene var etter hvert elektriske eller hybridbiler, nesten lydløse, og ikke minst luktløse. Han hadde selv eid en slik ei stund, en Think2, fireseters el-bil bygd i Gøteborg, før han solgte den og kjøpte seg en gammel, støyende motorsykkel. BSA. Arkaisk og tåpelig, sjølsagt, og ikke miljøvennlig i det hele tatt, men mer ham på en måte. Uansett så brukte han ikke sykkelen så mye lenger.

Uteserveringen på Kjeglekroa var selvsagt stappa med folk. Ikke et bord, ikke en stol var ledig. Siden han ikke så noen han kjente, og ikke følte seg så veldig sosial heller, gikk han inn. Inne var det mørkt i de første minuttene mens øynene vendte seg til overgangen fra det sterke sollyset, og behagelig kjølig. Og nesten tomt for folk.

Han gikk bort til disken og fikk seg en halvliter pils, og en Gammel Dansk, for sikkerhets skyld... Ble stående noen minutter mens han smakte på ølet og myste ut i rommet. Hørte noen stemmer nede fra det andre rommet, fire trappetrinn nede. Noen spilte dessuten biljard i kjelleren, etter lydene og dømme. I etasjen oppe ved bardisken var det tomt. Nesten. Ei dame satt alene ved bordet midt i lokalet, bak trappa ned til kjelleren, i hjørnet, med en øl. En plutselig innskytelse som han ikke helt skjønnte selv fikk ham til å gå bort til henne.

«*Drunk on the Moon*»

Hun var vakker.

Mørkt, nei, helt svart hår, langt. Kraftig kropp, litt lubben, ganske mørk hud. Kanskje 35 år? 40? Litt eldre enn ham i alle fall. Utringingen på den svarte kjolen med et stort kinesisk skrifttegn trykt rødt på brystet viste generøse mengder hud. Hud som så myk ut. Som gylden fløyel. De nakne armene var muskuløse, sterke. Hun bar et bredt gullsmykke rundt halsen, og en mengde tynne armringer rundt venstre håndledd. Rundt høyre overarm hadde hun en brei tatovering, et mønster som så keltisk ut. Eller var det kanskje kinesisk? To, eller tre, slanger som buktet seg om hverandre, viklet seg inn i hverandre, i parring eller kamp. Høyre hånd, som holdt glasset, var bar; ingen ringer, ingen armbånd, ingen ting. Bortsett fra tatoveringen rundt overarmen. To utrolige, ravfargede, gyldne og glødende øyne så opp på ham da han nærmet seg bordet. Hun smilte. Hvite, litt ujevne tenner, røde lepper. Mørk rød neglelakk. Svært mørk, nesten svart. Hun var svært vakker. Syntes han. Og dessuten var det noe kjent med henne, som om han hadde sett henne før, en eller annen gang, ett eller annet sted.

«Kan jeg slå meg ned?»

Hun smilte igjen. «Klart det. Jeg venta faktisk..»

Hjertet stoppa litt i brystet på ham. Hva mente hun? Venta?

«... på noen, men de kommer visst ikke... skulle vært her for en time siden. Så slå deg ned, bare hyggelig med selskap!»

Han hengte jakken over stolryggen og satte seg, på den andre siden av det grove langbordet, innerst mot veggen med ryggen mot inngangen. Tok en dyp slurk av halvliteren, så på henne over glasset og hevet det i en liten, litt spøkefull skål. Hun løftet sitt glass mot ham, og drakk.

«Jeg heter Torgeir!»

«Jorunn Henriksen.»

«Bakklund.»

«Hæ?»

«Torgeir Bakklund. Siden du presenterte deg så formelt, mener jeg... kan jo ikke være dårligere.»

Begge to lo, uten at Torgeir helt skjønnte hva de lo av. Men han skjønnte at han hadde lyst til å bli kjent med denne jenta. Kvinna.

De småpratet ei stund: Om det fine sommerværet, og om hvor godt det var med øl, om hvor hyggelig det faktisk var med slike gamle, originale drikkesteder som Kjegla og hvor fint det var at også slike steder hadde kunnet overleve inn i det nye århundret og om hvor lite folk det var inne og at det ikke var så rart, folk foretrakk jo sjølsagt å drikke ølet sitt utendørs i så fint sommervær. Så kjøpte Torgeir en ny halvliter til hver av dem, og to små, brune danske. De skålte og drakk.

En ny innskytelse fikk Torgeir til å fiske kameraet opp fra jakkelomma. «Får jeg ta et bilde av deg? Du har så fine øyne...» Hun smilte, dro håret bort fra ansiktet. Han tok det som et ja, fokuserte og knipset. Tre raske bilder, omtrent samme utsnitt og vinkel. Hun så på ham da han la kameraet ned på den grove bordplata.

«Er du fotograf?»

«Ja. Nei... Kunstner... eller noe slikt... underviser i foto, og elektronisk billedbehandling, på akademiet. Bare et vikariat forstår du, umulig å få fast tilsetting der... Og så fotograferer jeg. Jobber med foto, arbeider med elektroniske bilder, bygger videre på de bildene jeg har tatt, forandrer dem, manipulerer dem vil noen si... Har en Mac, en Power Book G4 som er skikkelig dynamitt!»

Hun så interessert på ham. «Er du flink? Kjent, mener jeg...»

«Ikke så veldig. Har hatt bilder på Høstutstillinga to ganger. Og egne utstillinger. Egen utstilling, mener jeg. For to år siden. Holder på med bilder til ei ny utstilling nå, kom nettopp tilbake til byen, bodde i telt på Tautra i over ei uke. Tok bilder av fugler og av havet og av den gamle klosterruinen der borte... Bilder jeg kan dikte videre på, bearbeide. Skape en ny virkelighet ut av den virkeligheten jeg har fanget, på en måte... Min virkelighet. Min egen, slik bare jeg ser den.»

«Spennende! Skal du dikte videre på bildene av meg? Skape meg også om til en annen? «

«Kanskje det!? Men jeg tror at jeg vil beholde bildene av deg slik de er. Du er så vakker... har slik et vakkert ansikt at jeg tror det er best slik det er...»

Forundret kjente han at stemmen sviktet, at han rødmet. Som en guttunge.

«Det var pent sagt!»

Han kjente at han måtte snakke om noe annet. At han var sjenert, noe han ikke kunne huske siste gang han hadde vært.

«Og du da? Hva driver du med?»

«Kjører taxi!»

Det kom kontant, som om hun hadde ventet på spørsmålet.

«Når jeg må i alle fall. Når jeg trenger penger... men det er jo litt gøy også da, treffer mye rare folk... fine folk... og noen gærninger også, nifse gærninger... Men egentlig driver jeg med masse rart.»

Han svarte ikke, spurte ikke, smilte bare, visste at hun ville fortelle.

«Jeg skriver en del; dikt, historier, tekster, forskjellige ting. Også tegner jeg litt, maler, er

ikke særlig flink, men det er så moro. Også spiller jeg i band...»

Han avbrøt, ivrig: «JA, nettopp, det er der jeg har sett deg før! *Drunk on the Moon*, ikke sant?! Du spiller gitar?! Jeg har sett dere live, skjønner du... Dere er jævla gode. Du er jævla god! Blues...»

«Gitar, og litt saksofon, ja... Techno-blues kaller vi det, masse sampling og synther og den slags, men likevel blues, ja... og litt Tom Waits, skeive rytmer og rare instrumenter til å slå på og sentimentale blå ballader innimellom. Vi holder på å gjøre ferdig den første skikkelige skiva vår nå! DEN blir bra den! *It is time to get drunk* skal den hete.»

«*Time to get drunk*? Charles Baudelaire, ikke sant. Jeg kan det diktet?! Litt av det i alle fall... På engelsk, fransken min er bare dritt, dessverre, har alltid vært for lat til å lære meg flere språk, dust som jeg er... Det er omtrent slik, er det ikke: *One should always be drunk. That's the great thing, the only question. Not to feel the horrible burden of Time on your shoulders bowing you to the earth, you should be drunk without respite. But drunk with what? With wine, with poetry, or with virtue, as you please. But get drunk.* Omtrent slik, ikke sant? Har kunnet det diktet der i årevis... pleier å deklamere det i fylla...»

«Ikke helt den samme oversettelsen som den jeg har, men jo, det er det diktet. Sikkert banalt, men det har vært som et slags livsmotto for meg siden jeg var 15 år eller noe i den retning. Har prøvd å leve etter det siden da, prøvd å finne noe å ruse meg på, hele tiden, småting en kan leve for og på, i stedet for å lete etter den store meningen med livet hele tiden. De store meningene, de svære sannhetene finnes jo ikke likevel, så da er det bedre å beruse seg på de mange små meningene som livet er stappfullt av, ikke sant? Så lenge en kan la seg bli begeistret, er en i alle fall i live, ikke sant?!»

Hun løftet halvliterglasset og drakk ut.

«Hva sier du? Er det *time to get drunk* nå? Tid for en skikkelig pubrunde? Sommerkvelden er ennå ung, og varm, en hær av arbeidsvillige servitører og øl og vin i mengder venter på oss og plastpengene våre?!»

Han drakk ut. Hvorfor ikke? En skikkelig runde på byen sammen med ei vakker og morsom dame han ikke kjente var vel ingen dårlig måte å tilbringe en kveld på? Såvidt han husket hadde han penger på konto og ikke noe viktig å gjøre dagen etter, i alle fall ikke før langt på dag.

«Greit! Jeg er rede! Pub-runde skal bli: *It is timeTime to get drunk! If you are not to be the martyred slaves of Time, be perpetually drunk! With wine, with poetry, or with virtue, as you please.*» Men jeg tror jeg foretrekker øl og vin i kveld!»

På vei ut fra kroa pekte hun på en plakat som hang ved inngangen; Hell Bluesfestival 2011. «Se der,» sa hun, med stolthet og litt latter i stemmen, «langt nede på plakaten, men likevel; *Drunk on the Moon*. Ny skive og festivalspilling, det rører litt på seg nå!»

*

Ute i veita smøg hun armen inn under hans. Det var slett ikke ubehagelig.

Kvelden ble lang.

Og fuktig. Og morsom. Pubbrunden endte rundt klokka to, med at de ble nektet servering, og regelrett kastet ut fra et småhipt sted på Baklandet. Å stå på bordet og deklamere dikt og synge irske drikkeviser var visst ikke så greit eller hipt når det kom til stykket. Men morsomt var det likevel.

Sittende på en benk ved Nidelva med den milde, lyse sommernatta rundt dem på alle kanter, fant de ut at de slettes ikke var *så* fulle i det hele tatt og at det var alt for mye igjen av natta til at de kunne slutte nå, og tørste var de sannelig ennå. Jorunn kom på at hun hadde noe flasker rødvin og litt øl og kanskje til og med litt brennevin og en liten joint gjemt et sted, hjemme i leiligheta. Og leiligheta den lå i en gammel bygård i Ila, slett ikke langt å gå fra der de nå satt. Dermed var valget enkelt. De gikk, arm i arm, leende og syngende, pratende, lett sjanglende, gjennom sentrum, vestover ut Kongensgata. De hadde felles interesser, mye å snakke om, og felles form for humor. Turen følte kort og klarnet dessuten hodene. Og skjerpet tørsten. Selv om ingen hadde sagt noe om sex, lå det i kortene at det slettes ikke var umulig. Hvis rusens og sommernattas guder ville det slik. Hvis ikke var det ingen katastrofe.

Gården var nok gammel, men pusset opp en gang på slutten av forrige århundre. En pen gård, med dyre leiligheter. Han skjønnte at hun måtte kjøre drosje innimellom. De småsprang fnisende opp trappene til femte etasje, hun fisket fram et tungt nøkleknippe og låste opp to solide låser. De sto i en liten gang; hyller, kleshengere, sko og klær, ei smal bokhylle, en innrammet Tove Janson-tegning av Mummitrollet, og døra til toalettet. Hun slengte skinnjakken over en lav krakk, og småsprang i retning dassen. «Bare gå inn du, jeg må pisse.. Skal finne vin til oss etterpå!»

Han hengte jakken på en krok, over noe som så ut som ei lang vinterkåpe, og gikk inn. Full av alkohol, og forventning. Lett i hodet, varm i kroppen.

Leiligheta var ikke stor, ett relativt stort rom som tydeligvis var både soverom og stue, og et lite kjøkken. Og den trange gangen. I et hjørne i stua sto ei svær seng, ved den ene langveggen en gammel sofa dekket av myke tepper, og et lavt bord med bordplate av tykt glass. En stor men gammel PC sto i en krok, en alt-saksofon og to elektriske gitarer sto ved veggen, sammen med diverse forsterkere og annet gitarutstyr. Og et stort stereoanlegg, med alt du kan tenke deg av utstyr, fra en gammel vinylspiller til en voksen MP3-spiller, og en stor, gammel og avansert spolebåndopptaker. Masse bokhyller, over alt der det var plass var det sneket inn ei bokhylle, og de var fulle av bøker, alle sammen.

Det mest iøynefallende i rommet var et stort maleri på den ene kortveggen. Virkelig stort, nærmere to meter høyt, nesten fra gulv til tak, og godt over en meter bredt. Antakelig malt av en amatør, men en talentfull amatør... kanskje vertinnen selv, Jorunn? Hun sa at hun tegnet og malte litt, gjorde hun ikke?

Bildet viste en naken kvinne som sto i kanten av en tett, grønn skog, ved bredden av ei fossende elv. Med begge beina solid plantet i bakken, armene i siden og brystene skutt fram så hun rett ut i rommet, rett på tilskueren, med grønne, gjennomtrengende øyne. Rundt halsen, over brystet bar hun et bredt og tungt kjede av gyllent metall. Hun var vakker og velskapt, med muskuløse lår og legger, runde hofter, gylden hud, med flammende rødt hår som falt ned over ryggen og skuldrene. Hun var sensuelt innbydende, utfordrende og på samme tid sterk, aggressiv, stolt. Ved føttene hennes hvilte to store kattedyr, gauper, eller små pumaer eller noe slikt. I en halvsirkel over den nakne kvinneskikkelsen sto det en rekke navn, noen av dem dro han kjensel på, andre var helt fremmede for ham: INANNA, ISHTAR, ISIS, BASTET, LILITH, AFRODITE, HEKATE, KYBELE, VENUS, NGAME, COATLICUE, SAR'AHKKA, GAIA, MORRIGAN, FRØYA, IDUN, ERZULIE, alle sirlig malt inn i bildet med flammerøde bokstaver.

Foran bildet, på et lavt lite bord, sto en 30cm høy metallstatue av en dansende kvinneskikkelse med fire armer, en figur han av en eller annen grunn gjenkjente som Kali, den indiske gudinna. Modergudinna Parvatis krigerske manifestasjon, den grusomme, og samtidig gode, dansende på brystet til Shiva, som hadde laget seg ned foran henne i et forsøk på å stagge hennes veldige raseri før hun rakk å ødelegge hele universet etter at hun hadde drept demonen Raktabija og dermed reddet universet. Han husket med ett jenta han hadde hatt et forhold til for mange år siden, hun med den magre kroppen og den gode hasjen, og det seriøse hinduopphenget Hun var det som hadde fortalt ham om Kali.

Kali-statuetten var omgitt av en sirkel av stearinlys, og en liten beholder for røkelse. Ved siden av lå en Tarot-kortstokk, delvis svøpt i et stykke svart silke. Ved siden av den sto tre små skåler, den ene var fylt med noe som så ut som jord, den andre med en klar væske; vann? Den tredje var fylt med et hvitt, krystallisk stoff. Nysgjerrig strakte han ut en pekefinger, dyppet den i pulveret og smakte; salt. Han visste ikke om han var litt skuffet. Ved foten av statuetten lå en kniv, omtrent så lang som en vanlig tollekniv, men litt smalere i bladet, og med svart treskaft.

Jorunn kom inn fra kjøkkenet med ei flaske Faustino og to glass. «Jasså, jeg ser at du står og sikler på Gudinna? Hun er verdt å beundre, og begjære, men pass deg, hun er ei krevende dame, som Kali kan hun være ganske farlig... Hun er gammel, Kali, mye eldre enn den Hinduismen som lånte henne, eller kanskje stjal henne, og gamle damer kan være gretne av og til. De har rett til det!» Hun satte seg i sofaen og begynte å fikle med en opptrekker. «Jeg nevnte visst ikke at jeg er heks også?! I tillegg til å være drosjesjåfør....»

Han gliste: «Godt du ikke er kristen i alle fall! Og at du derfor ikke setter fram den dårlige vinen selv om det er seint på natta og drikkene allerede er godt og fulle...» Han satte seg ved siden av henne i sofaen mens hun skjenket vin. «Jeg tuller ikke, vet du... jeg er «heks» eller hva du vil kalle det, Gudinna gir meg krefter, lar meg se ting andre ikke ser. Har gjort det siden jeg var en liten jentunge»

Vin som flytende rød rubin fylte glassene, en dråpe glei sakte ned på utsiden av det grønne flaskeglasset.

«Er du synsk, altså?»

«Noen vil vel kalle det å være synsk, ja... men jeg er ikke så flink til å finne bortkomne klokker og kattunger akkurat. Men av og til kan jeg liksom reise ut av kroppen... Og jeg ser ting som er skjult for andre, ser menneskers aura, ser deres innerst tanker, av og til... Du synes jeg er sprø, ikke sant? Men det er sant...»

Han svarte ikke. Hun virket avgjort ikke som en av de han ville kalle sprø, og han hadde bestandig vært relativt agnostisk i forhold til slike ting som synskhet, og om hun ville tilbe ei Gudinne var nå egentlig hennes sak og ingen annens. Han sa det. Hun smile. Overbærende?

«Men hvordan.. jeg mener, hva gjør du? Hvordan tilber du Gudinna? Ber du til henne?»

«Ikke egentlig, ikke slik de kristne ber til gudene sine akkurat... jeg vet ikke helt hvordan jeg skal beskrive det... jeg prøver å leve med Gudinna i meg så mye jeg kan, leve med henne liksom, la henne bli en del av meg. Også ofrer jeg til henne...»

«Kniven, ja...»

«Offerkniven, mener du?» Han merket at det boblet latter under ordene. «Nei du, den kniven har nok aldri kuttet strupen på søte små dyr eller sexy gutter nei. Faktisk så må den aldri skjære noe som helst. Den kniven bruker jeg bare til å slå sirkler med, til å markere det som skal være et hellig sted, et sted for å påkalle og meditere over Gudinna og alle hennes inkarnasjoner.» Hun gliste bredt: «Ble du skremt nå, gutten?!» Han ristet på hodet, men visst at han løy, i alle fall litt. Tankene på forskjellige dårlige skrekkfilmer hadde nok besøkt ham som snarest.

«Men jeg ofrer altså, hvis du vil kalle det ofring, jeg lar Henne dele på det som gir meg glede, mat og drikke, og det jeg ruser meg på, det som gir meg glede. Hun liker glede, Gudinna... Og når vi er flere samlet pleier vi å utføre noen ritualer, seremonier ute i naturen... ja, ikke sitt der og flir, jeg vet at du tenker på hekse-sabbat og Bloksberg og kosteskraft og slik, men der er ikke slik det er.. Vi samles på bestemte steder ute i skogen og så tegner vi en ring i jorda og danser rundt den, av og til himmelkledd, hvis været og stemningen er riktig. Og hvis stemningen er riktig, og Gudinna er med oss, reiser vi ei søyle av kraft mot himmelen, vi kaller fram en energi vi kan bruke... til å se og lege og styrke, til å påvirke og forandre, og til å gi kraft til oss selv og til andre. Av og til føles det som om det er Gudinna selv som er denne kraften, som tar bolig i meg, i oss...»

Han nikket, selv om han egentlig ikke forsto så veldig mye av det hele. Han forsto at hun hadde verdens vakreste øyne. Og hun hadde visst fortalt det hun ville.

Med en fjernkontroll hun fisket opp fra gulvet fikk hun liv i stereoanlegget, arabisk-klingende musikk fylte rommet, dempet. «Oum Kaltsoum... Al Atlal.» Hun så visst hans spørrende blikk. «Bob Dylan likte henne. Beskrev henne som ei feit gammel egyptisk kjerring som røyka masse hasj og sang som en gud. Dylan forsto vel egentlig ikke stort av noe som helst, samtidig som

han på en måte skjønte alt... Men hun hadde ei utrolig stemme, og musikken er utrolig... spennende... voldsom... vakker..»

Han nikket. Det var vakkert. Intenst. Han lente seg tilbake i sofaen, hevet glasset mot lyset og så rommet, så henne, gjennom det rubinrøde innholdet. Han var fullkomment lykkelig, akkurat nå, akkurat her. Han var full, han var glad, han hadde hatt en vidunderlig kveld, han hadde ledd mer på de siste timene enn han kunne huske å ha gjort på flere uker før, de merkelige bruddstykkene av den skremmende drømmen han ikke helt greide å huske var visst druknet for godt i øl og vin, han hadde selskap med en vakker kvinne som han gjerne ville ligge med og som det ville være helt greit ikke å ligge med, hvis det var slik det skulle bli.

«Skål! Heksa mi!»

«Skål! Fotografen min!»

Midt i den andre flaska Faustino V reiste hun seg plutselig opp. Det hadde kommet en ny ertende villskap i øynene hennes, hun lo: «Nå har jeg drukket meg full! Nå vil jeg beruse meg på annet enn alkohol!» Raskt dro hun den lange, svarte kjolen over hodet, krøp ut av den som en vakker slange kryper ut av sitt skinn. «Jeg vil være naken for deg... Jeg vil ruse meg på deg!»

Under kjolen hadde hun gyllenbrun hud, et tynt sølvkjede rundt livet, og en sølvring i venstre brystvorte. Og det tunge kjedet rundt halsen, som hun nå hektet av seg og la på bordet. Ingen ting annet. Hjertet hans hoppet over et slag ved tanken på at hun hadde vært naken under kjolen, hele kvelden.

Hun rakte armene ut til sidene, strakte seg opp på tærne og roterte rundt på gulvet foran ham. Det lange, svarte håret lå som en mørk foss ned over ryggen hennes, ut over de kraftige, runde skuldrene. Magen var rund og myk, brystene store, tunge, gyldenbrune som resten av kroppen hennes. «Nå? Er jeg vakker? Har du lyst på meg?»

Hun var gylden, sterk, lubben og svært vakker. Og han hadde svært lyst på henne. Hun dro ham opp av sofaen, kysset ham hardt på munnen og begynte å rive klærne av ham. Han gjorde sitt beste for å hjelpe henne mens de snublet bort til den brede senga der de falt sammen i en kaotisk haug av kropp, rullet rundt, famlet, kysset, han førte to fingre opp i henne, hun klorte ham på ryggen og havnet til slutt over ham, satte seg over skrevs og førte ham inn i seg, opp i seg, hun var varm og trang og våt og åpen, og sterk, levende. Hun visste hva hun gjorde, hva hun ville, hadde ikke tid til mer forspill, ikke nå, hun knulla ham, hardt, han tok henne, ble revet med av hennes villskap, hennes entusiasme, hennes glede. Han kunne ikke huske at han noen gang hadde elsket med noen som var like god, at han noen gang hadde opplevd en så altoppslukende, voldsom kåthet. Etter å ha ridd ham hardt, som en vill hest, lenge, mens han klamret seg til hoftene hennes, klorte henne på ryggen, på de runde, sterke rumpeballene, satte hun seg over ansiktet hans, og druknet munnen hans i vått, søtt kvinnekjønn. Han visste hva han gjorde, slik hun visste det.

Hvis han hadde sett at Kalifiguren på bordet ble omgitt av en svak, gylden glød som ble

gradvis sterkere mens de elsket, ville han ha sagt at det skyldtes lyset i rommet. Men han så ingenting annet enn den varme kroppen over seg.

Det ble tidlig morgen.

«Du er så rar,» sa hun, mens hun varsomt strøk fingrene over magen hans, over brystet, opp mot halsen, fulgte kragebeinet, ned overarmen, tegnet usynlige linjer på huden hans, malte et merkelig primitivt mønster på kroppen hans. Hun lente seg over ham, de tunge, myke brystene lå mot magen hans, mot pikken, han kjente at den rørte litt på seg, igjen. «Du er liksom her, og ikke her, samtidig... huden din, så blek, nesten gjennomskinnelig, som om du er litt utydelig, som om du liksom er litt et annet sted også, ikke bare her, ikke helt i fokus her liksom... som om du hører til et annet sted enn her... også... øynene dine... ser liksom noe annet?»

Han smilte. Skjønte ikke helt hva hun mente, men det hørtes så riktig ut. Alt hun sa hørtes liksom så riktig ut. Hun skjønnte visst... Nesten litt nifst, på en måte. Han prøvde å le det bort; «Riktig det, har følt meg litt utafør i dag. Helt til jeg traff deg...» Hun så alvorlig på ham, la hendene på pannen hans. De var kjølige, nesten kalde. Behagelig. Hun lukket øynene. Hendene hennes dirret lett, som om det gikk en svak strøm gjennom dem.

Brått tok hun hendene vekk. «Du er så rar!», gjentok hun plutselig. «Så fremmed. Og du har sett så mye, mye du ikke husker også. Mye jeg ikke greier å forstå, eller se skikkelig. Så mange merkelige bilder. Du har så mye ild i deg, så mye flammer... Jeg brenner meg nesten når jeg prøver å gå inn... Jeg blir nesten litt redd...» Øynene hennes var med ett dødsens alvorlige. Uten å skjønne hvorfor kjente han at han fikk frysninger på ryggen, så korte glimt av noe han ikke greide å huske. Flammer. En brann? Hadde han noen gang vært med på en brann, opplevd en brann? Ikke det han kunne huske. Han prøvde å komme på en kvikk replikk, noe tøys som kunne jage vekk det plutselige kalde alvoret, men greide det ikke.

Hun merket visst at han spente seg, for hun smilte med ett det samme smilet som han hadde forelsket seg i i løpet av kvelden, akte den nakne kroppen sin litt lenger opp, la puppene til rette på brystet hans og så ham inn i øynene. Han lekte forsiktig med ringen i den venstre brystvorta, dro litt i den. Bikket hennes var på nytt varmt og gyllent, og utforskende, og litt ertende. Det var som om hun så alt han hadde i seg, bedre enn det han selv gjorde.

Hun begynte å snakke, mens hun hele tiden så ham inn i øynene, grep pikken han med en myk hånd og begynte å leke langsomt, dvelende, med den. «Kanskje du kommer fra en annen virkelighet? Et annet univers enn dette? Egentlig? Nei, jeg tuller ikke! Er ikke sprø heller! Eller dopa... « Hun så nok vantroen, det litt lattermilde, i øynene hans, ble nesten irritert, men bare nesten. Var ikke uvant med vantro, mistro.

«Jeg tror... Gudinna har vist meg... at det finnes mange virkeligheter, ufattelig mange... Vi lever ikke i ett monolittisk univers, men i et multivers; univers på univers, utallige lag av parallelle universer, det finnes kanskje like mange univers eller verdener eller virkeligheter

som Gudinna har manifestasjoner. Kanskje enda flere.. Kanskje det ikke er noen ende på hvor mange ulike univers som finnes... Kanskje det ikke er noen ende på hvor mange manifestasjoner Gudinna kan ha heller? Virkeligheten er som Gudinna, kan du si, en avspeiling av hennes natur, hvis du forstår hva jeg mener? Universet.. Multiverset er på en måte ett med Gudinna...»

Han hørt etter, selv om en del av ham bare ville gi seg hen til den gode varmen som spredte seg fra hånden hennes som på ekspertvis lekte med pikken hans, akkurat passe hardt, akkurat passe mykt. «Noen av disse andre virkelighetene er nesten som vår, andre er ufattelig mye annerledes, med naturlover som ikke likner noe vi kan tenke oss. I noen av dem finnes du, og jeg, eller noen som likner så mye på oss at selv ikke vi ville ha sett forskjell. I andre finnes det ikke en gang noe som likner på mennesker. Noen er livløse, tomme.»

Hun tok en pause, så ned på pikken hans som nå var hard og stiv i hånden hennes. Smilte, og fortsatte å snakke. Han avbrøt henne ikke, selv om alle guder, eller kanskje heller gudinner skulle vita at han hadde lyst. Samtidig var det hun sa fascinerende. Han ville høre. Så kunne de heller elske etterpå.

«Noen steder møtes to eller flere univers. Dette er steder med stor kraft, farlige steder, men også steder som gjør umulige ting mulige... Har du hørt om ley-linjer, kraftlinjer i naturen?»

Han kvapp til, glemte nesten det deilige hun gjorde med pikken hans. Jo, han hadde hørt om ley-linjer, noe hadde snakket lenge om ley-linjer, nettopp nå, for noen få dager siden, det var forferdelig viktig, men han kunne ikke huske hvem, eller når. Eller hva de hadde sagt. Bare at det låt kjent, og at det på en eller annen måte var viktig. Hun merket reaksjonen hans.

«Da vet du at det er energilinjer, eller magiske kraftlinjer som løper gjennom verden, og der man ofte finner gamle templer eller kultplasser, eller til og med kirker?! Jeg tror... Jeg vet, Gudinna har vist meg, at disse kraftlinjene er steder der to eller flere aspekter av multiverset, ulike virkeligheter, møtes eller ligger inntil hverandre. Vet du hvordan jordoverflata er bygd opp?»

Uten helt å skjønne hva hun siktet til, eller hva det hadde med dette å gjøre, nikkete han. «Da vet du at jordoverflata er konstruert, bygd opp, av løse plater som beveger seg, og at disse platene støter sammen og beveger seg mot hverandre, og der de møtes blir det ofte stor vulkansk aktivitet, energien fra jordens indre slipper ut i sprekkene, og når de beveger seg i motsatt retning i forhold til hverandre, kan resultatet bli jordskjelv, når spenningene mellom to slike plater blir for stor.» Hun var veldig intens nå. Hånden rundt pikken hans også. Han skalv, ikke bare av opphisselse og kåtskap.

«Slik er multiverset bygd opp også, ulike plan av virkelighet som av og til ligger inntil hverandre, møtes, glir mot hverandre. Og der ulike virkeligheter møtes, frigjøres det energi som noen velger å kalle magisk. Energi som kan brukes til både godt og ondt, til å påvirke og forandre. Og disse <forkastningene> i universet, der disse kosmologiske kontinentalplatene møtes, her hos oss kjent blant annet som <ley-lines>, kan være farlige. Av og til skjer det <vulkanutbrudd>, av og til blir det <jordskjelv> i multiverset, i virkeligheten, i virkelighetene,

hvis du skjønner hva jeg mener? Da endres virkeligheten vi kjenner av og til på måter vi ikke forstår, på måter som kan være katastrofalt, ødeleggende. Noen ganger blandes ulike univers, virkeligheter kolliderer og glir over i hverandre, andre ganger bryter hele strukturen sammen og erstattes av rent kaos. Noen ganger er disse «skjelvene» så svake at bare folk med spesielle evner kan registrere dem, andre ganger er de kraftigere, noen ganger så kraftige at hele univers går under, blir ødelagte eller forandret til det ugjenkjennelige. Mye av det vi kjenner som magi har vært måter å prøve og forutse slike virkelighets-skjelv, og kanskje stoppe dem, eller i alle fall redusere skadene av dem... Man har laget lås og sperrer, prøvd å tette hull og kontrollere, kanalisere og utnytte de ofte voldsomme energistrømmene. Ofte uten at disse «magikerne» selv har skjont hva de har holdt på med... Og noen ganske få har kunnet utnytte disse «forkastningene», disse usynlige sømmene i virkeligheten, til å bevege seg fra ett aspekt av multiverset til et annet.»

Han visste ikke hva han skulle si. Visste ikke hvorfor alt dette lød så kjent. Så riktig. Og så viktig.

«Bakersfield, i California, er et av de stedene i verden som har flest jordskjelv; små, umerkelige for alt annet enn måleinstrumenter, og litt større, og noen store... Det er fordi byen ligger dønn smack midt på en stor og aktiv forkastning. Slik Trondheim ligger midt på en kraftlinje som oppstår fordi flere ulike deler av multiverset møtes. En kraftlinje som også løper gjennom Glastonbury i England og Santiago de Compostela i Spania, og som har vært sterk, som har avgitt svært mye energi, energi mange har merket og utnyttet opp gjennom historien, men som til forskjell fra forkastningen under Bakersfield har vært relativt stabil. Helt til nå....»

Hun slapp pikken hans, la armene rundt ham og holdt ham fast, i et jerngrep. Eller kanskje det var seg selv hun holdt fast? Han la armene rundt henne, låste de to kroppene i et gjensidig favntak. For å trøste henne, eller seg selv, på jakt etter den tryggheten som kan finnes i en annen varm kropp. Han kjente at han frøs, selv om kroppen hennes var varm, selv om sommernatta var varm. Utenfor vinduet skrek en måke, på jakt etter mat, eller for å skremme bort konkurrenter og rivaler. Huset var stille. Klokka over kjøkkendøra viste kvart over fem. De første lydene fra en by som så smått begynte å våkna flakset opp til femte etasje; lyden av bildekk mot asfalt, en og annen bensinbil, en hissig motorsykkel som ga gass, et godstog som rundet svingen langs Nidelva. Den arabiske musikken på stereoanlegget hadde for lengst forstummet. Omsider snakket hun igjen, med hodet på brystet hans.

«I det siste har jeg merket flere skjelv, eller hva jeg skal kalle det... denne jordskjelv-metaforen er egentlig ganske tåpelig... Det er akkurat som om den kraftlinja som skjærer gjennom Trondheim er i ferd med å bli aktiv, eller som om noen, fra ett eller flere av de universene som møtes her, har forsøkt å påvirke kraften i ley-linja. Uten å vite hva de holder på med. Uten å se konsekvensene. Det virker som om noen har tatt vekk et lås, fjernet et hinder... men det er mer enn det... det ser ut som om noen aktivt har prøvd å påvirke, kanskje

åpne skillet... Jeg er redd for at ting, Gudinna må vite hvilke, noe forferdelig galt, er i ferd med å skje, ting vi, ingen, kan kontrollere. Jeg er drita redd...»

Han så at hun gråt, hadde store tårer i de gyldne øynene. Samtidig grep hun på nytt om pikken hans, runka ham hardt, og beit ham, nesten smertefullt i brystet, det var desperasjon i stemmen som hvisket et rop inn i øret hans: «Elsk meg! Få meg til å glemme! Fort deg! Knull meg! NÅ! Vær så snill... å vær så snill...»

Han tok henne, de elsket med hverandre, enda en gang, mens byen gradvis våknet rundt ham, rundt dem. Han kjente at hun gjorde ham til en god elsker. Det var enda bedre enn første gang, selv om akkurat det ikke var mulig. Men selv om det var godt, greide han ikke å glemme, glemte ikke det hun hadde sagt, og kunne ikke glemme noe han ikke kunne huske. Hvis han hadde sett den gyldne gløden som på nytt omkranset Kali mens de svette og varme og stønnende fant rusen sammen i senga, så hadde han sikkert sagt at det bare var på grunn av morgensola som nå kom inn gjennom vinduet mot øst.

Etterpå lå de lenge sammenfiltret, mens dovne fingre strøk over svett hud. Plutselig løftet hunhodet og så på ham. «Jeg kan høre dem synge, vet du...» Han så uforstående på henne. Smilte spørrende. «Jeg kan høre <ley>-linjene, høre dem synge. De lager musikk, skjønner du, musikk som noen få kan høre...» Han nikket, forsto, var plutselig tilbake i det de hadde snakket om. «Har du noen gang hørt om et instrument som heter theremin?» Han ristet på hodet. «Merkelig, gammelt elektronisk instrument, oppfunnet av en øst-europeer på 30-tallet en gang. Omtrent slik høres sangen fra ley-linjene ut. Men bare nesten. Og jeg kan høre musikken, hele tiden. Og i det siste har den blitt mørk. Truende. Som et varsel om noe...» Han forsto langt inne i seg at han egentlig skulle blitt urolig, at hun var urolig over dette, men han hadde ikke energi til å svare annet enn med å trekke henne inn til seg og begrave ansiktet i håret hennes. Slik sovnet de begge to, med armene rundt hverandres varme kropper. Han drømte ikke. Det gjorde hun.

I søvne strøk hun ham over ryggen. Hvisket ord fra søvnen, ord som bare Gudinna og kanskje ikke en gang hun kunne høre. «Ikke bli borte.. ikke brenn... mer... kom tilbake... hit...» Hun fikk tårer i øynene mens hun sov.

Tilbake

Han hørte en kvinnestemme deklamere et dikt, men han forsto ikke teksten, oppfattet ikke ordene, hørte bare melodien i stemmen, rytmen i diktet, i ordene. Hørte noen, kanskje den samme kvinnestemmen, kanskje en annen, hviske utydelige ord, kanskje fra diktet: «... bli borte... kom tilbake... hit» Så kjente han lukt av røyk, kjente at han måtte hoste, at han nesten ikke fikk puste. Skjønte at det røde mørket skyldtes at han lå med lukkede øyne. Åpnet dem. Og ønsket at han ikke hadde gjort det.

Han lå i en haug av jord og grus, i utkanten av en byggeplass. En veltet kran lå foran ham. Han hadde forferdelig vondt i hele kroppen. Langsamt, uhyre langsomt prøvde han å vri seg over mot venstre, prøvde å få hendene under seg slik at han kunne komme seg opp fra den grove grusen. Kom seg over på siden. Og så rett inn i en sydende, pulserende strøm av flammer, ei søyle av ild som fosset rett ut av bakken, steg som en tykk trestamme ti meter, tjue meter opp, for så å spre flammende greiner ut over hele himmelen. Han kunne kjenne varmen fra ildsøyla svi mot ansiktet.

Fortvilet prøvde han å snu seg bort, kjente at kroppen ikke ville lystre, og falt med ansiktet ned i grusen igjen, kjente at han skrapte panna og nesen til blods, igjen. På en eller annen måte kom han seg rundt, opp på alle fire, og sklei utfor kanten, grusen raste under ham, og han ble med, i en liten skur av stein og jord og grus. Stoppet mot et betongrør, flere betongrør i en stabel, ved ei grøft, en grunnmur, eller i alle fall forskalingene til det han antok skulle ha blitt en grunnmur.

Han lå helt stille ei lang stund. Prøvde å samle seg, få tilbake kontrollen over kroppen, prøvde å huske og skjønne hvor han var, hvem han var. Og hvordan han skulle komme seg bort fra flammene... Da han begynte å puste litt roligere, prøvde han å reise seg. Beina sviktet nok en gang, men denne gangen greide han å ta for seg med hendene. Han krøp, på alle fire, og på magen, uten mål, uten å vite hvor han skulle, bare at han skulle, måtte bort fra ilden som kom opp av bakken. Bort. Bort. Bort. På det runde, røde huset til Studentersamfundet på den andre siden av elva sto hele taket i flammer, som et veldig leirbål, takbelegget produserte voldsomme mengder kølsvart røyk mens det brant. Hele Bakklandet brant visst forresten, røyken la seg over elva og rant mot ham. Det var den røyken han hadde kjent i søvne. Ilden som fosset opp fra bakken i en jevn strøm var ren, uten røyk...

Han ble liggende lenge i ei grøft litt lenger borte på Marinen. Mistet bevisstheten i noen minutter, fullstendig utmattet. Smertene brakte ham tilbake til våken tilstand. Han prøvde å

undersøke kroppen sin, finne ut hvor han var skadet, og hvor alvorlig. Kunne ikke finne noen brudd, eller alvorlige, åpne sår. Men han var forferdelig forslått, og hadde skrubbsår over alt, som om han var blitt kastet i bakken fra stor høyde, eller metodisk mishandlet av en gjeng bøller. Langsamt, uhyre langsamt og forsiktig kom han seg opp av grøfta, og fortsatte den krabbende flukten bort fra det han husket noen, han husket ikke hvem, hadde kalt porten til helvete, nei Helvete med stor H, en gang i et tidligere liv, en gang for noen minutter eller noen år siden. Omsider var han så langt vekk at han våget å reise seg opp. Støttet seg til et provisorisk nettinggjerde som tydeligvis var satt opp for å holde uvedkommende borte fra byggeplassen, låste fingrene fast i nettingen og halte den skjelvende kroppen opp.

Fant et stykke forskalingsmateriale, en brukket planke, og brukte den som stokk mens han skjelvende sjanglet seg vekk, bort fra elva, opp mot kirkegården og domkirka. Ved en veltet gravstein sank han ned igjen, lente ryggen tilbake mot steinen, lukket øynene og prøvde å huske. Hvor han hadde vært. Hvem han hadde vært.

Dessverre kunne han huske det. Alt sammen. Alt sammen. Hvis han der og da hadde visst hvordan, kan det godt hende at han hadde tatt livet sitt, gjort en brå slutt på det hele. Men i sin avmakt var selv det et alternativt som fortonte seg fullstendig umulig, fullstendig uoppnåelig, utenfor hans rekkevidde. Også den veien ut av marerittet var stengt. Kreftene hans strakk ikke til.

Han satt urørlig, apatisk, ved gravsteinen i nesten to timer. Omsider slapp den tunge desperasjonen litt av kvelertaket, og han kom seg på beina igjen. Fortsatt med forskalingsplanken som krykke kom han seg rundt kirka og tok veien nedover mot torget. Trærne langs gangveien fra kirkedøra til porten ved enden av Munkegata brant sprakende som fakler. Han sprang, så godt han kunne, midt i gangveien, ville bort fra ilden.

Munkegata lå øde og tom. En livløs skikkelse lå på fortauet utenfor rådhuset, noen av trehusene på venstre side sto i brann, et fullstendig utbrent bilvrak sto ved fortauskanten. Minnet om den samme gata, et annet sted, traff ham om en knyttneve i magen, la et bildet av en solvarm gate fylt med sommerkledde mennesker, barn som sprang på fortauet, parkerte biler, turistbusser og fnisende tenåringsjenter i miniskjørt som en dobbelteksponering over de svartsvilde brannrestene. Han hadde nettopp gått her, på den samme gata, omgitt av liv, ikke død. Han kjente at han gråt igjen, at tårer rant ned over kinnene, laga veier i støvet og skitten og sotet som dekket ansiktet hans. Han gikk midt i gata for å ha langt mulig avstand til hus som brant eller plutselig kunne begynne å brenne.

Hvis han hadde trodd at flammene kunne drepe ham, ville han ha løpt til nærmeste brennende hus og kastet seg inn i bålet. Men han visste at denne brannen ikke ville drepe ham; pine ham, ja, skade ham, ja; men likevel ikke drepe ham. Noen hadde sagt... han kunne liksom ikke huske hvem, noen hadde sagt at noen hadde åpnet døra til helvete. Det var riktig. Dette var helvete nå. Trondheim. Bare helvetes flammer kunne brenne slik, uten noen gang å slukne. Og han var der. Fanget i helvete, for resten av sitt liv, sitt evige liv. Selv om han fortsatt

ikke trodde på hverken Gud eller Satan, de to viktigste kristne guddommene, så visste han nå at han var i Helvetet.

Han kjente med ett følelsen av myk hud mot fingrene, et rundt, fløyelsmykt kvinnebryst mot håndflaten. Da gråt han. Tårene fylte øynene hans og gjorde ham blind, en blindhet som faktisk føltes god, litt lindrende. I blinde gikk han langsomt nedover gata mot torget der steinsøyla med Olav Tryggvason fortsatt pekte mot himmelen, midt i det store soluret som nå hadde stoppet, kanskje for godt. Den brennende byen var som en uklar tåke for ham, skjult bak ei barmhjertig hinne av tårer..

Gjensyn

To sammensunkne menneskelige skikkelser satt på trappetrinnene ved foten av statuen. Han husket mannen som hadde angrepet ham og bestemte seg for å unngå dem. Han begynte å gå i en stor bue, til høyre for statua, uten egentlig å vite hvor han var på vei, hvor han skulle, hvor han kunne gå. Da han hadde gått omtrent halvveis, så han at en av de to skikkelsene ved statuen plutselig reiste seg og stirret mot ham. Så begynte han, for det var en mann, å veive med armene mens han ropte noe Torgeir først ikke hørte, eller forsto. Den andre mannen reiste seg også. Vinket frenetisk og ropte. Ropte noe... et navn. «TORGEIR!» Han ropte navnet hans!

Med ett kjente han dem igjen. Husket... husket kjelleren på Kjeglekroa, husket de to og historiene de hadde fortalt. Magnus og Henry? Henrik! Fysikeren, og arkeologen. Som han hadde sett siste gang der de hjelpeløse var vitner til at ilden tok ham. Hadde han hatt energi igjen, så hadde han kanskje løpt mot dem. Nå gikk han bare, langsomt, haltende, men han kastet fra seg planken han hadde støtta seg til, skjønte liksom at han ikke egentlig trengte den, at han hadde brukt den mest til beskyttelse, for å ha noe å holde i, noe fast, noe han kjente...

«Torgeir! Du er jo død! Var jo død, mener jeg... vi så deg falle...brenne...» Det var den eldste av de to, Henrik, som snakket. Magnus sto med åpen munn, det kom bare noen utydelige lyder ut av strupen på ham. Så fikk han kontroll over stemmen igjen: «Du ble tatt av ilden. Vi så at du ble drept, at du døde, at kroppen din brant... du ... du...»

«Men hva skjedde? Hvor har du vært?? Sjølsagt, du falt ikke inn i flammene, det var bare et synsbedrag, enda en grusom hallusinasjon, ikke sant, du falt forbi, på en eller annen måte, slo deg bevisstløs, ikke sant? Ikke sant?!» Henrik nærmest ropte det siste, med desperasjon i stemmen, mens han grep jakken til Torgeir, ristet frenetisk i ham. Manus grep også armen hans, som for å forvise seg om at han var virkelig, at det var et menneske i en menneskekropp de snakke med, ikke et spøkelse, ikke en hallusinasjon, ikke en luftspeiling.

Torgeir ble redd, fikk nesten panikk over den plutselige desperasjonen de to viste, prøvde å komme seg løs men hadde ikke krefter til det, og lot dem derfor holde seg fast, lot dem få riste og slite i ham. På en måte føltes det godt, bekreftet også for ham at de to var virkelige, og at han selv var virkelig. At han ikke var en drøm, et mareritt. Omsider kjente han at han kanskje kunne greie å snakke til dem: «Jeg vet ikke... vet ikke... hva som skjedde...» Stemmen hans var lav, skurrete, det gjorde vondt å snakke, vondt å høre sin egen, svake stemme. De to slapp ham, trakk seg et lite skritt unna, for å gi ham plass til å snakke, pass til å få tilbake stemmen. «Jeg

husker at jeg falt... så dere, dere ropte, jeg falt, inn i flammene, inn i den vanvittige søyla av ild ved Elgeseter bru. Husker at jeg brant, herrejesusfaenihelvete så vondt det var, smertene...» Stemmen ble et øyeblikk helt borte, de to lente seg mot ham for å høre hvert ord. Henrik sluttet å dra i jakken hans, hjalp ham i stedet ned på trappetrinnene ved statuen på torget. De to satt tett inntil ham, fortsatt desperate etter å høre, etter å høre ham fortelle, forklare.

Da han fikk stemmen tilbake var ordene bare som et svakt pust, som en hvisking som han knapt greide å oppfatte sjøl: «Jeg brant og brant... kroppen min smeltet i flammene... jeg tror jeg døde mange ganger... og så våknet jeg igjen, et helt annet sted... her, i Trondheim, men et annet Trondheim, et Trondheim som ikke brenner.» Han kjente at stemmen gradvis kom tilbake.

«Jeg våknet sovende i gresset på Marinen, jeg... Det var en nydelig dag, sommerdag, og jeg husket hvem jeg var, jeg heter Torgeir Bakklund forresten, jeg er.. var... fotograf, kunstner, hadde nettopp kommet tilbake til Tautra der jeg hadde tatt bilder i nesten ei uke... Det var derfor jeg var på Tautra, her også. Jeg husker det nå, det jeg ikke kunne huske sist jeg traff dere, jeg var der, på Tautra, for å ta bilder, da brannen begynte, da byen begynte å brenne og alt ble forandret, annerledes... På det andre stedet, i den andre byen, hadde jeg kommet tilbake. Jeg gikk omkring i byen, det var sommer og varmt, og jeg gikk for å få meg en kald øl. På Kjegla forresten... Der traff jeg ei jente... dame... ei kvinne, vi drakk oss fulle sammen og gikk heim til henne og elsket med hverandre.» Han kjente seg nesten litt flau over å si noe slikt, over å fortelle noe som på en måte var så privat. Men samtidig følte han at han måtte fortelle det.

«Hun fortalte, utpå natta, utpå morgenen var det vel egentlig, jeg husker fuglesangen utenfor vinduet, ei historie som lignet på de historiene som dere fortalte, de forklaringene dere hadde, har, på hva som har skjedd, på hvorfor denne virkeligheten er slik den er nå, så vanvittig, sinnssyk... men hun visste jo ingenting om brannen, om alt dette... ikke jeg heller, forresten, ingenting, bare noen små og nesten ubevisste bruddstykker av dette her... Hun påsto at hun var heks, eller noe slikt, at det var derfor hun visste, at det hun kalte Gudinna hadde vist henne hvordan verden, nei universet, «multiverset» så ut. Hun sa at de kraftlinjene dere, du Magnus, snakket om egentlig er kraftlinjer, energilinjer som oppstår der ulike aspekter av multiverset, ulike pallelle univers eller virkeligheter ligger inntil hverandre, som forkastninger der plater i jordoverflaten møtes og skraper mot hverandre... og nå sa hun at det var noe galt, som om noen hadde forstyrret energien, som om det var i ferd med å bli et slags «jordskjelv», men det ordet er jo helt feil... hun sa... hun var redd at noe hadde skjedd, at noe holdt på å skje... noe forferdelig, noe farlig... Så sovnet jeg, vi sovnet, sammen, og da jeg våknet igjen lå jeg på Marinen, i ruinene på byggeplassen, der de holder, holdt på å bygge Nidelven Terrasse II, før det begynte å brenne... det var ingen byggeplass der i den andre byen forresten, i det virkelige Trondheim, ikke som her..»

«Du har drømt! Fantasert. Du har vært igjennom en stygg hallusinasjon!» Henrik var trøtt

i stemmen. Sliten.

«Du falt ikke inn i flammene, du brant ikke, vi tok feil, ble lurt, det er lett å ta feil, å se forvrengte bilder av virkeligheten når man er så nær ildsøyla som det vi var... du glei og falt, men ikke inn i ilden, du mistet bevisstheten, slo sikkert hodet mot noe, og så fantaserte du, drømte du, så alt det du har fortalt om... og så har du gått rundt, i svime, med hukommelsestap eller noe slikt, i ei hel uke, før du nå har våknet igjen...» Magnus ble intens igjen, ivrig, ville finne ei forklaring han kunne leve med, noe han kunne holde ut med.

«Hva sa du? Uke? Hvor lenge har jeg vært borte? Har det gått ei uke siden jeg falt inn i flammene?»

De to andre så på ham og nikket. Ei hel uke...

«Jeg var der, på det andre stedet, i en lang ettermiddag, og ei natt. Det var det hele... Selv tida er forskjellig der og her!»

Henrik la en lang arm rundt ham, for å trøste, for å varme, kanskje for å overbevise. «Du har ikke vært <der>, det finnes ikke noe <der>, ingen parallelle virkeligheter eller konkurrerende univers. Vitenskapen har for lengst avviste alle slike fantasiprodukter, som usannsynlige. Du har vært her, hele tiden, så jævlig det enn kan høres, så jævlig det enn er. Dette er alt som er, alt vi har...»

«Nei, jeg tror ikke det, jeg tror at jeg faktisk var et annet sted, i en annen verden, i et parallelt univers der det finnes en by som ligner det Trondheim vi kjenner nesten til den minste detalj, men som likevel er forskjellig på mange måter... og det brenner ikke der, det som skjedde her og fikk alt til å bli slik det er, det skjedde ikke i den parallelle virkeligheten der jeg var... Jeg vet det, jeg var jo der, det var virkelig! Jeg tror, vet, tror jeg, at jeg på en eller annen måte ble kastet inn i dette andre universet, men at de samme kreftene som kastet meg dit ikke slapp taket i meg, de trakk meg tilbake hit, som en strikk som trekker seg sammen etter at den har vært strekt ut....»

De to andre sa ingen ting, men han så på det tause språket deres at de ikke trodde på ham, at de begge var overbevist om at han bare hadde drømt, at han hadde hallusinert det hele. Et øyeblikk var han på nippet til å gi etter, til å gi dem rett. Midt oppe i denne vanvittige virkeligheten var det nesten umulig å holde fast å minnet om det andre stedet, det Trondheim der han hadde vært, minnet om Jorunn og varm sol og kaldt øl. Han lette fortvilet etter noe som kunne overbevise de to, og dermed ham selv om at det fantes noe annet enn dette, en alternativ virkelighet, et sted som ikke brant. Han fant det.

«Hva med jakken min da? Husker dere, da jeg var her før, før jeg falt, hadde jeg på meg en svart skinnjakke, en slik motorsykkeljakke, husker dere?!» Han var slett ikke helt sikker på at han husket det selv, at dette halmstrået var virkelig og ikke ennå et fantasiprodukt. «Og nå har jeg denne jakken her, en mørkegrønn stoffjakke, nesten som en militærjakke, ikke sant?! Hvordan forklarer dere det??»

For å overbevise seg selv klappet han på jakken, kløp i stoffet, trengte den fysiske bekreftelsen

på det han snakket om. Plutselig kjente han noe, noe tungt i den ene brystlomma. Han stakk hånda ned og dro forbløffet, og litt triumferende, opp et digitalt kamera, sitt eget velkjente digitale kamera, et Fuji MX-10/10 Zoom, med optisk zoom, som han ikke hadde hadde hatt da han kom over fjorden til byen, før han hadde gått gjennom ildsøyla. Men i drømmen, eller hva det var, der han hadde vært, i den normale byen, der hadde han hatt kameraet i lomma.

Han så på kameraet. Holdt det opp, viste det til de to andre, som et trofé, som om han endelig hadde funnet den hellige Graal som kunne redde ham, redde dem alle fra Helvete:

«Se! Dette hadde jeg heller ikke før. Og nå har jeg det? Har jeg fått det med meg ut av en drøm, mener dere, er dette noe som har blitt igjen etter en hallusinasjon?»

De to andre stirret på ham, på kameraet, målløse, som om han var et merkelig vesen fra en annen verden. Som han kanskje var også. Han fiklet febrilsk med det kompakte kameraet, visste at dette var hans kamera, at han hadde hatt det, brukt det på Tautra, og i drømmen om den andre byen. Kraftcellen var i live, selvsagt var den det, det skjorteknappstore batteriet kunne holde i fem år med vanlig bruk, displayet bak på kameraet viste at han hadde tatt 230 bilder med medium oppløsning siden siste trådløse nedlasting. Mens de to andre hang over ham for å se den vesle LCD fargeskjermen på baksiden av kamerahuset, begynte han å bla seg gjennom bildelageret, raskt først, langsommere når han nærmet seg de seneste filene. Bildene blafret forbi i en flimrende strøm; sjø, ei strand, steiner, hus, fugler, en fiskebåt, gamle murvegger, en ruin, utsikt over sjøen, mennesker som arbeidet på jorda, en traktor. Og til slutt; ei mørk, vakker kvinne med langt, svart hår som så inn i kamera, inn i bildet, ut av bildet, på de tre som stirret på det. Hun smilte, med hvite tenner, røde lepper. Rundt halsen, på brystet bar hun et kjede av gyllent metall. Murveggen bak henne kjente de alle tre, veggen på Kjeglekroa, med det lille vinduet ned mot det andre rommet, fire trinn lavere, det rommet som ble kalt Snikkarbua, etter noe i ei barnebok av Astrid Lindgren..

Torgeir senket kameraet, mens han kjente at tårene presset på. Lukket øynene, ville ikke se mer. Ingen sa noe. Magnus rørte forsiktig ved det digitale kameraet, ville se bedre, se bildet av kvinna fra Torgeirs drøm, fra den andre virkeligheten.

Det ble Henrik som brøt tausheten denne gangen også: «Hun der kjenner jeg! Har jeg sett... her, etter at det begynte å brenne. Like etterpå. Hun var, er en av oss, en av dem som husker, som lever helt ennå. Hun var i alle fall det. Men jeg har ikke sett henne etterpå...»

Torgeir forsto plutselig hva han hørte, hva det var Henrik sa. «Da er hun kanskje her ennå! Ett eller annet sted?! Hun finnes her også, hun eller en annen versjon av henne, dette universets Jorunn Henriksen er ett eller annet sted i dette helvete... vi må finne henne...»

«Men jeg har ikke sett henne mer, ikke siden den gangen. Jeg snakket med henne, hun forsto like lite av hva som hadde skjedd som det jeg gjorde, var like forvirret, like redd, visste ikke hva hun skulle gjøre, lette etter noe noen hun kjente... vi avtalte at vi skulle møtes, på Torget, dagen etter, men hun kom ikke, kom aldri. Jeg lette etter henne en stund, men ga opp. Kanskje hun er død? Kanskje hun dro over fjorden, kanskje hun var en av dem du så gå i land

på Tautra, som døde der?»

Torgeir ristet på hodet. Nei, det var han helt sikker på. Hun var ikke en av dem. Hun var her et sted, det var han merkelig sikker på. Han måtte bare finne henne. Lete.

«Men tror dere meg nå? Eller tror dere fortsatt at jeg bare har drømt?»

De to ristet unisont på hodet. «Jeg vet ikke lenger,» sa Henrik, dro seg i håret, lukket øynene. «Vet ikke... alt er like umulig, eller mulig her. Så kanskje et du har fortalt også er virkelig, var virkelig for deg i alle fall. Kanskje... kanskje det finnes et annet sted som er *her* og som ikke brenner...»

Magnus sa ingen ting, men Torgeir kunne se at han gråt. Tårene tegnet lyse striper i det mørkkete ansiktet hans.

Væreholmen

Hun lå på senga. Sov. På magen, med ansiktet ned i puta. Det var varmt og hun hadde sparket av seg dyna, hun var naken, solbrun, gylden hud, runde hofter, svart hår i ei sky ut over puta. Hun sov urolig, kastet på seg, slo hendene rundt puta, som om hun prøvde å holde seg fast, eller gripe etter noe. Mumlet utydelige ord i søvne, redde ord, små klynk, uforståelige protester. Ved veggen, på den andre siden av rommet, sto en metallstatue av en kvinneskikkelse med fire armer. Statuen glødet, som om metallet var varmt, i ferd med å smelte, armene beveget seg, nesten umerkelig. Kvinna i senga rullet seg over på ryggen og slo øynene opp, fortsatt sov hun og så noe helt annet enn det kjente rommet. Hun satte seg brått opp. Skrek, høyt og skingrende. Kali-statuen så på henne, med glødende øyne. Hun så tilbake, inn i de glødende øynene...

Torgeir våknet med et rykk.

Skjønte først ikke hvor han var. Han hadde vært tilbake, der, hos Jorunn. Men det hadde vært så rart. Søvnens slapp taket i ham og han skjønnte at det hadde vært en drøm. Han så seg rundt, og husket. De hadde gått hit kvelden før, til Henriks nye tilholdssted; i parkeringshuset i Sandgata, ved den breie kanalen som skilte sentrumsbydelene fra den kunstige øya med jernbanestasjonen og havneområdene; Brattøra. Kjelleren på Kjegla hadde blitt for risikabel, brannen hadde kommet for nær, men parkeringshuset her så nærmest urørt ut, som om flammene helt hadde unngått det. Her var det åpent og luftig, tørt og greit i alle fall om sommeren.

Henrik og Magnus hadde fraktet over det de hadde, stort sett bare noen klær, og det de fikk med seg av øl og brennevin fra lageret på Kjegla. Henrik sov i en parkert varebil som han hadde brutt seg inn i, mens Magnus hadde laget seg ei seng av en gammel madrass og et par bilseter. Torgeir hadde fått en annen madrass og et skittent ullteppe, og hadde nærmest besvimt der kvelden før.

Han gikk bort til veggen, kikket ut gjennom ett av de åpne luftesvinduene, en av de lange spaltene som løp langs hele veggen. Det var tidlig morgen, men for en gangs skyld trykkende varmt. Kanalen lå mørk og oljeglatt to etasjer nede. Han kunne ikke se noe tegn til liv eller bevegelse. Nede i kanalen lå den hvite seilbåten Henrik og Magnus hadde vist ham kvelden før, da de kom hit. Båten, en liten katamaran, ingen havseiler akkurat, men en moderne båt for lystseilas på fjorden, et leketøy kanskje, hadde Henrik og Magnus funnet fortøyd da de kom hit. Den var på det nærmeste uskadd, seilet også, og den vesle hjelpemotoren var elektrisk og

batteriener ble lada fra solcellepanler på taket av den lave men ganske breie kahytten. På siden av de to skrogene, i baugen, var navnet *Kipper* malt med elegant svingende bokstaver. Torgeir ante ikke hva navnet betydde.

Henrik hadde sagt at de ville prøve å seile ut av sonen med båten. De hadde prøvd å bryte ut før, til fots, uten å greie det, men måtte prøve igjen, sa Henrik. Kunne ikke la være. Kanskje det var mulig på fjorden, med båt, på vannet, kanskje sonen ikke var så sterk der, kanskje sperringene var mindre bastante enn på land? Torgeir sa ingen ting. Visste at det ikke ville nytte, husket at han hadde prøvd, men visste også at de måtte prøve. For ikke å bli helt gale, for å fortsette å være mennesker. Selv når man vet at det ikke er håp, har man ikke lov til å slutte og prøve.

Henrik hostet. Torgeir skvatt til, hadde ikke hørt at han våknet og kom ut av bilen. Nå kom han bort til Torgeir, og ble stående taus og se ut over kanalen og det de kunne se av fjorden bak Brattøra. Magnus sov fortsatt, på sin primitive seng på betonggulvet midt i rommet. «Jeg vet hva du tenker... at det ikke nytter å prøve med båten... men du blir med oss likevel, ikke sant?» Torgeir nikket. «Båten er i god stand, skjønner du, tror vi kan seile nesten hvor det skal være. Vi har tenkt at vi skal seile innover fjorden, og prøve å bryte gjennom et sted i Malvik. Tar ikke med oss noen ting. Kommer vi gjennom trenger vi ingen ting, greier vi det ikke denne gangen heller, så drar vi tilbake hit. Og legger en ny plan, prøver et annet sted, senere. Kanskje ting forandrer seg?»

Torgeir så på den lange, magre gamle mannen med det tjafsete grå håret. Var det jernvilje og ukuelig mot som drev ham, eller var det dumhet? Eller bare en desperat trang til ikke å gi opp, en nagende angst for å gi opp, for hva som da ville skje, med ham selv? Det var folk som dette som nektet å gi opp i de tyske konsentrasjonsleirene, selv når de med ett hundre prosents sikkerhet måtte vite at det ikke var noen levende vei ut. Folk som rett og slett nekta å gi opp.

Han husket et bilde han hadde sett en gang for en evighet siden, på veggen hos en kjenning, et fotografi av en grafittitekst, fra forrige århundre en gang. Store svarte bokstaver på en murvegg, grovt spraymalt men likevel med en slags elegant kraft: **DET ER HÅPLØST OG VI GIR OSS IKKE.** Det var hele essensen i folk som Henrik, det var det som fikk den gamle mannen til å fungere, det som ga ham energi.

Selv visste Torgeir at han ville ha gitt opp, hvis han hadde vært alene. Han hadde aldri vært sterk, ikke på den måten. Han hadde hatt mer sans for grafittiteksten «Slapp av, virkeligheten er mye verre enn du tror!» Han var ingen helt. Men han ble med, visste at han måtte, at han ikke hadde noe valg, at han måtte følge med, prøve å hente litt av den kraften som Henrik utstrålte. Valget sto mellom det, eller å legge seg apatisk ned på madrassen og bli gal, og kanskje prøve å dø, hvis det var mulig i denne bisarre virkeligheten. Og ennå greide han å velge det håpløse.

Uten at han hadde merket det hadde Henrik gått ned, og ut. Nå drev han og inspiserte seilbåten. Magnus rørte seg på madrassen, kastet av seg teppet, hostet til han brakk seg, tørket

tårer. Kom bort til åpningen i veggen, så ut på kanalen og trakk pusten dypt. «Er det i dag vi skal seile? Prøve...» Torgeir nikket. «Jeg tror det. Henrik er nede og ordner noe med båten.»

«Henrik?! Av og til tror jeg nesten at han ikke er helt virkelig... Gamle mannen, og så sterk. Så utrolig sterk. Sta som faen. Helt umulig, egentlig... Han kan rett og lett ikke å gi opp... så da får vel vi bare bli med, vi også?»

Torgeir nikket en gang til. Hans egne tanker, igjen.

Henrik ropte noe opp til dem, noe de først ikke hørte eller oppfattet og vinket ivrig mens han arbeidet med å legge ned masta på seilbåten.

Kanalen lå fortsatt oljestille da båten langsomt og så godt som lydløst glei mot jernbanestasjonen. Den vesle elektriske påhengsmotoren fungerte helt utmerket, men ga dem ikke akkurat passbåt-fart. Det trengte de heller ikke. Det brant i flere av bryggene på bysiden rett overfor jernbanestasjonen, så de holdt seg godt til venstre. Brua som forbant jernbaneområdet med sentrum var lav, men med masta nede hadde de god klaring. Det var kjølig og dunkelt under brua, refleksen fra vannet tegnet merkelige flytende former på mur- og betongveggene, ekkoet under brua forsterket den svake plaskingen rundt de to smale kjølene og under dekket. Båten laget bølger som slo forsiktig mot murene under brua. Bak dem lå et dovent kjølvann. Magnus satt forut for å holde utkikk etter eventuelle hindringer i vannet, Henrik, som var den eneste av dem som hadde erfaring med seilbåter, satt ved roret, og Torgeir satt klar til å bistå med seilet, så snart de var ute og kunne heve masta. Foran dem lå enda en lav og trang passasje under brua til Brattøra, så ut i elva, og under Nidelv bru.

Ute i Nidelva kjente de strømmen ta et mykt tak i båten. Henrik dreide dem inn midt i elveløpet og de glei inn under den kombinerte vei og jernbanebrua. Sur røyk fra Møllenberg og Nedre elvehavn la seg ned over vannet. Så var de ute. Henrik hadde forklart hva de måtte gjøre, og det tok dem bare noen minutter å løfte masta på plass og få opp seilene. Båten var liten, men relativt moderne; lette men sterke materialer over alt, mye innslag av kevlar, hadde sikkert kostet skikkelig flekk en gang. Vinden sto inn fra sørvest, og selv om den ikke var sterk fylte den seilene og ga dem fart ut de siste par hundre meterne av elveløpet. Henrik stengte for hjelpemotoren og løftet propellen opp av vannet.

De gjorde brukbar fart ut forbi Ladehammeren. Som katamaran var båten konstruert for å oppnå høy fart selv med liten vind, den fløt på en måte oppe på annet, lett og nesten friksjonsfritt. Det var ennå tidlig morgen, en grå dag, med merkelige skyer mot nord, over fjorden. Torgeir kunne så vidt skimte den lave mørke skyggen som var Tautra, gjennom en gråblå dis. Skyene så nesten uekte ut, alt for skarpe i konturene på en måte, og nærmest metalliske i fargen, som blått stål med en svak glød av rødt, mørkt rosa; ubevegelige skyer av jern, på en himmel som var konturløst grå, ikke blå.

Som vanlig så det ut til at ilden økte i styrke og omfang når dagen kom. Skogen og bebyggelsen på og rundt Ladehammeren brant friskt allerede. De høye bergknausene var

omkranset av et sprakende belte av rød ild. Ingen av de tre i båten sa noe, ikke om brannen, det var visst ikke så mye mer å si om den. De satt tause, stirret framfor seg, så ut over fjorden. Vann brenner ikke, ikke engang her.

«Se» sa Henrik plutselig, «Statoil brenner!» De to andre snudde seg og så at forskningscenteret til Statoil ganske riktig sto i flammer. Oljekapitalens praktbygg, forrige århundres viktigste gudshus; brennende som alt annet. Ingen sa noe, de snudde seg bort igjen. Det angikk ikke dem. Alt brant.

Båten fikk god fart innover langs stranda. Henrik valgte å holde seg to, tre hundre meter ute, og la båten gradvis få større avstand til land. Hvis de så ut over fjorden mens de seilte langs Grillstadfjæra, kunne det fortone seg som en helt alminnelig båttur på en helt alminnelig, litt grå trøndersk sommerdag. De prøvde å gjøre akkurat det, se ut over fjorden og prøve å innbille seg at seilasen var ren fornøyelse, men klarte det selvsagt ikke. Av og til måtte de se mot land, drevet av en merkelig trang til å få bekreftet at de levde i et vanvidd.

Industriparken ved Grillstad, bygde på de store fyllingene fra 80-tallet, var like utbrent som resten av byen. Svartsvidd; aske, ruiner, men likevel fikk nye flammer stadig vekk naturstridig næring. Denne dagen brant det allerede lengst øst på området, men brannen spredte seg raskt mot vest, mot boligfeltene litt lenger oppe i bakken, tilsynelatende mot vindretningen. Denne brannen adlød ikke enkle naturkrefter som vind. Denne brannen var selv en sterkere naturkraft. Det trengte de tre i båten ingen flere bekreftelser på.

Foran seg så de Ranheim kirke, og litt lenger framme Væreholmen. Kirka så nesten helt uskadd ut. «Du vet,» sa Henrik plutselig, mest til seg selv, eller til båten, til lufta, til det salte vannet; «kirka på Ranheim brant ned en gang på 20-tallet. Lynet slo ned, kirka sto ikke til å redde. Sikkert noen som tok det som et tegn på noe, et tegn fra Gud liksom... De bygde den nye på samme sted. Nå ser det nesten som om den har vært immun mot denne brannen. Kanskje den liksom har brent fra seg, før...»

Magnus satt fortsatt foran i baugen, ubevegelig, stirret mot kirka på land, mumlet noe, knapt hørbart for andre enn ham selv: «Kanskje det er Gud som verner om sitt hus... hvis det er et Helvete, må det jo være en Gud også.. kanskje Han har litt makt selv her, i Helvetet...»

Torgeir hørte ham, og ristet trøtt på hodet. Slike fantasier var det ikke plass til her, ikke i hans hode i alle fall. Da de kom nærmere så de at hele taket på østsiden av kirka var borte, svartsvidde, forkullede takbjelker var alt som var igjen. Ingen holdt sin hånd over dette huset heller, ikke mer enn over noen andre hus i byen. Kirke, horehus, universitet, bank og bensinkapitalens forskningscenter, alt brant, alt var likt for denne evige bybrannen. Magnus sukket tungt, det så ut som om han skulle til å si noe, men ikke fikk det fram, ikke fant ordene, eller ikke var fornøyd med dem han fant. Torgeir følte plutselig en voldsom trang til å legge armen rundt ham, trøste ham selv om han ikke hadde noe å trøste med, men han satt for langt borte og det var for besværlig å skulle klatre over dit Magnus satt. Så han ble sittende, urørlig.

Henrik plystret lav, en ubestemmelig men lystig liten melodi. Det så ut som om det å sitte ved roret i denne seilbåten ga ham en slags glede. Sikkert det å ha kontrollen med noe, å ha styring, tenkte Torgeir.

Væreholmen lå nå inn til styrbord, forbundet med stranda lenger inne med en smal molo der det gikk en vei. Hit hadde unger og voksne dratt for å bade på varme dager, bade og grille, drikke øl og fiske. Skoleklasser hadde rotet i fjæra her, på Væreholmen. På den andre siden av holmen lå Malvik, resten av verden. Båten gjorde god fart, skar fint gjennom vannet selv i den svake vinden, danset liksom over de små bølgene.

Plutselig bøyde de av, baugen pekte ut mot fjorden. «Jeg greier ikke» stønnet Henrik ved roret, «båten vil ikke, den lystrer meg ikke lenger...» Han prøvde nok en gang å få båten tilbake på kursen innover fjorden mot Malvik. «Jeg greier det ikke, kroppen lystrer meg ikke, jeg greier ikke å seile lenger... kan ikke... faen i helvete, jeg sprenges, hodet mitt, jeg brenner..», han slapp roret og tok seg til hodet med begge hender. Båten dreide opp mot vinden, bommen slo over, unngikk Henrik med en håndsbredd, Torgeir kastet seg ned. Han kjente det selv også nå, den intense motviljen mot å seile videre, smertene i hodet, presset mot øynene, de ulidelige brennende smertene bare ved tanken på det som lå lenger inne, tanken på å fortsette. Foran i båten så han Magnus ligge livløs, med ansiktet ned mot dekket.

Til sin egen forbauselse greide han å kjempe seg til en slags kontroll over kroppen, krøp bort til Henrik som fortsatt satt med lukkede øyne og hendene presset mot tinningene: «Kom igjen Henrik, ikke gi opp, vi må prøve... Vi MÅ prøve.» Han grep roret og prøvde å styre båten tilbake, Henrik så ut til å ha hørt ham, og prøvde fortvilet å få kontroll over seg selv og over seilet. Et øyeblikk så det ut som om de skulle greie det, båten dreide på nytt, inn mot land, og mot øst. Foran i båten utstøtte Magnus et langt, tynt og ulende skrik, et hyl av smerte og fortvilelse. På land, lenger framme ved stranda i Malvik kunne de se mennesker, en traktor, folk som arbeidet på en åker, tok opp poteter eller noe slikt, noen unger lekte i fjæra. Der, bare noen hundre meter borte, var den normale verden, det naturlige. Både Torgeir og Henrik klamra seg til rorpinnen, prøvde å undertrykke smertene som rev i kroppen, prøvde å holde kursen. Så kjente de at båten mistet fart, som om den møtte en usynlig vegg, en elastisk barriere som grep tak i den og holdt den tilbake. Samtidig ble ilden inne i dem for intens, umulig å holde ut. Henrik sank sammen i bunnen av båten, Torgeir hørte seg selv skrike, et tynt smerteskrig, han greide ikke å puste lenger, hele kroppen brant, stakk, det var noe som klemte til rundt brystet hans, rundt halsen, over alt, han brant, brant, brant, lungene brant, hjertet sendte stråler av smerte ut i hele kroppen, han så verden gjennom en rød tåke, han ville vekk, ville vekk, kunne ikke, visste at han ville dø dersom han et sekund lenger prøvde å kjempe mot dette som ikke ville at de skulle passere. Forut i båten hørte han Magnus skrike, lavt men likevel skingrende, gjennomtrengende: «mamma vær så snill, få det til å holde opp, få det til å holde opp, jeg brenner, hjelp meg, få det til å holde opp...», skriket munnet ut i

en desperat, sår klynking, lik lyden fra et dyr som ble slått, som ikke kunne unnslippe, som ikke forsto hvorfor det ble slått. Torgeir tenkte ikke klart, tenkte ikke lenger i det hele tatt, var forvandlet til en rent instinktstyrt skapning som bare ville bort, vekk fra dette som gjorde ham vondt, ville i trygghet, kjente at det rant blod fra nesen, kjente den salte smaken av sitt eget blod i munnen, mens han prøvde å styre båten bort, tilbake, vekk. På en eller annen måte greide han å få en slags kontroll over båten, den dreide langsomt rundt, satte baugen ut fra land og begynte å gli langsomt mot nord, nordvest, ut over fjorden.

Smertene i hodet og i kroppen ga seg langsomt, etterlot seg bare en nummen banking, et minne om smertene, hver muskel husket den smerten den nettopp hadde følt. Han tørket neseblod på skjorta, prøvde å få det til å stoppe, mens han gråt, mens han prøvde å styre seilbåten, mens han prøvde å se, mens han prøvde å tenke igjen, mens han prøvde å ikke gi opp, mens han prøvde å ikke tenke.

Henrik rørte seg ved føttene hans. Kom seg først opp på alle fire, så opp i sittende stilling. Han ristet på hodet, prøvde å fokusere blikket, gnei seg i ansiktet. Han også hadde blødd fra nesen. «Herregud, denne gangen var det ennå verre en forrige gang vi prøvde... denne gangen trodde jeg virkelig at jeg skulle dø...» Foran i båten hørte de Magnus hulke, klynke. Henrik fikk tilsynelatende kontroll over musklene, over kroppen, og kom seg opp på benken, skjøv Torgeir til side og tok over roret, fikk kontroll over seilene som hang og slang. «Stikk forut du, se hvordan det er med Magnus, se om han trenger hjelp! Så skal jeg styre denne båten, jeg kan det, styre vekk... tilbake!»

Mens Henrik med stivt blick og uttrykksløst ansikt, som en maske, en dødsmaske, satt ved roret, fikk Torgeir omsider Magnus med seg tilbake, ned under dekk, i den trange lugaren på båten, fikk ham til å legge seg ned på en av madrassene, på en av benkene. Hele kroppen hans skalv, av kulde og smerte og redsel. Han greide ikke å snakke, hadde ikke sagt et ord til Torgeir da han kom for å hjelpe ham bort, eller etterpå, mens de prøvde å krype over taket på kahytten, da de falt ned i brønnen bak, ned på dekket. Magnus bare klamret seg til ham, holdt seg fast så krampaktig hardt at Torgeir hadde måttet bryte fingrene hans løs, nesten brutalt. Han så at han kom til å få blå merker rundt håndleddene, der Magnus hadde klynget seg fast.

Kalvskinnet

Kipper lå fortøyd ved utgangspunktet, like ved parkeringshuset i Sandgata. De tre satt tause i båten. Henrik hadde hentet ei flaske brandy som han sendte rundt med jevne mellomrom. Det var fortsatt varmt. Stille. Vinden de hadde kjent ute på fjorden var helt borte her inne.

Ingen hadde sagt et ord på hele turen tilbake til sentrum. Med mer ugunstig vind hadde denne seilasen tatt lengre tid. Magnus hadde ligget på benken i lugaren det meste av tiden, han var åpenbart den mest medtatte av dem. De kom inn mot byen rett fra nord, og seilte inn under jernbanen denne gangen. Da de med masta nede og hjelpemotoren i gang glei inn i den trange og mørke tunnelen under jernbanestasjonen, kom Magnus omsider opp fra lugaren. Han var rød i øynene, og blek. De to andre så på ham, og på hverandre. De så ut som om de hadde vært gjennom en solid omgang juling, alle tre; rester av størknet blod i ansiktet og på klærne, blåmerker, blodskutte øyne.

Omsider brøt en av dem stillheten. Det måtte bli Henrik. «Ja vel, så greide vi det ikke nå heller! Hva gjør vi nå da!?» De to andre satt tause. Torgeir grep flasken og kjente spriten brenne i halsen. «Vi kan jo skyte oss?» Magnus grep etter flasken, han var tom i øynene, stemmen var uttrykksløs, død. «Du har jo mer enn nok ammunisjon til revolveren ennå, ikke sant?!» Henrik trakk på skuldrene, ristet av seg forslaget.

«Vi kunne jo seile over fjorden, til Tautra? Etter det du sier, så brenner det ikke der oppe? Og det er hus for oss? Og ingen folk, dauinger, heller?!» Torgeir nikka. «Vi kunne gjøre det. Denne båten... det skulle ikke være noe problem i det hele tatt... Men ikke i dag, ikke nå, jeg må hvile... orker ingen ting mer, akkurat nå...» Henrik nikket. Magnus sa ingenting, det så ikke ut som om han hadde hørt hva de andre to sa.

I virkeligheten visste Torgeir at de kunne gjøre som Henrik sa. Men av en eller annen grunn hadde han ikke lyst. Han hadde sittet på Tautra i tre år, tre år han ikke husket annet enn bruddstykker av, som om han hadde vært delvis bevisstløs mens han var der, en fange som hadde glidd inn i apatien og overlevd bare fordi han levde i en slags psykisk dvale. Tanken på å vende tilbake dit skremte ham faktisk. Men han visste at han ville bli med, ville følge de andre. Og han visste at livet der oppe, der det faktisk ikke brant, ville være mye lettere enn her i byen. Selv om de ville være like mye fanger der som her. Men akkurat nå ville han bare sove.

Når det kom til stykket orket ingen av karene å gå inn i parkeringshuset denne kvelden. I stedet ble det Henrik som nok en gang gikk inn og henta ut noen ulltepper. Torgeir krøp lengst

fram i lugaren, åpnet skylightet i fronten av kahytten på gløtt for å få litt luft inn, og sovnet nærmest momentant, totalt utslitt, mørbanket og tømt for all energi.

Magnus la seg på den ene brisken, på babord side. Etter noen minutter snorket han. Henrik ble sittende i akterenden, med rorpinnen i armkroken og et ullteppe rundt seg. Han hadde tatt med seg enda ei flaske, whisky denne gangen, og drakk jevnt av den, små slurker, i et forsøk på å koble ut hjernen tilstrekkelig til at han også kunne greie å sovne. Det konturløse grå laget av skyer på himmelen begynte så smått å sprekke, en blek måne lyste på den mørknende sensommerhimmelen. På den andre siden av kanalen, borte ved jernbanestasjonen, begynte det å brenne i ruinene av et par gamle lagerbygninger. Husene, det som var igjen av veggene, var bare svarte konturer, merkelige, halvt gjenkjennelige relieffer foran den røde veggen av flammer som raste bak dem. Det var så langt borte at alt han kunne høre var en svak knitring. Omsider kjente han at alkoholen begynte å seire. Han orket ikke tanken på å krype inn i den klaustrofobiske kahytten der to menn allerede lå, og krøp i stedet ned på dekket, la frakken under hodet og trakk teppet over seg. Mot kinnnet kjente han den harde konturen av revolveren i frakkelomma. «Vi kunne jo skyte oss...» var hans siste bevisste tanke før han mistet bevisstheten.

Det var mørkt. Et sted langt borte sang en fugl en monotont pipende sang. I mørket glødet to røde øyne, en glød som vokste, spredte seg, omkranset ei statue av metall. Gudinna Kali med fire armer og lang tunge. Hun glødet svakt, rødt, i mørket, lyste opp det mørke rommet, lot litt av lyset sitt fall på sengen ved den andre veggen, på de to skikkelsen som lå der, som sov, sammenfiltret, varme. Han så at en av de to nakne kroppene var ham selv. Kali så på dem, Kali pulserte, Kali likte det hun så. På veggen bak Kali lyste det svakt fra det stort maleri. Ei lav stemme sa noe han ikke forsto. Bydende, intenst. Han visste ikke hvem det var som snakket, og han forsto ikke ordene, men han skjønnte at det var forferdelig viktig, at det var noe han måtte gjøre. Fortvilet prøvde han å avbryte, men greide det ikke, ville be den som snakket om å snakke tydeligere, høyere, på et språk han forsto, slik at han kunne skjønne, oppfatte hva det var han måtte gjøre. Jorunn satt ved et kafebord, hun var naken, men ingen la merke til det, hun snakket intenst til ham, men det var ikke hun som nettopp hadde prøvd å fortelle ham noe, Jorunn snakket norsk, langsomt og tydelig, men likevel greide han ikke å forstå, oppfattet bare bruddstykker, at hun fortalte noe om ei kiste. Ei kiste med et svært hengelås på. Kali sto ved siden av henne, av kjøtt og blod, ikke av messing mere, hun levde, huden hennes var svart som bek, øynene som glør, i en av hendene holdt hun et sverd, i en annen et beger, den tredje hånda holdt en lang stokk og i den fjerde noen mynter som hun lot falle på bordet. Den lange røde tunga fanget dem opp før de traff bordplata.

En sviende smerte vekket ham. Det var mørkt, han skjønnte ikke... så var han helt tilbake. I båten, *Kipper*, var det ikke det den het? Lurte på hva navnet betyr, betydde for den som døpte

båten, en gang for lenge siden. Smerten i hodet skyldtes at han hadde satt seg opp i søvne, og dermed stanget hodet i det lave taket. Øynene hans vendte seg til mørket, eller det svake lyset fra skylightet rett over hodet hans. Litt lenger bak i lugaren så han Magnus, på ryggen, han kunne høre ham snorke, ullteppet hadde glidd ned på dørken. Ute på dekk akterut kunne han så vidt skimte en bylt som han antok var Henrik, sovende han også.

Beroliget over at alle var der, at han ikke var alene igjen, kjente han søvnen komme tilbake og overmanne den verkende kroppen på nytt. Tankene på den merkelige drømmen snurret rundt i hodet hans, gang etter gang. Ble med ham inn i ny søvn, bildet av den nakne Jorunn med gudinna Kali ved siden av seg. Kornsiloeene på havna i Ila eksploderte i et mareritt av flammer, sendte en voldsom ildkule mot den mørke himmelen. Torgeir hørte det ikke, men eksplosjonen fikk Henrik til å snu seg, han åpnet øynene, så opp i natteskyene og undret seg litt fjernt, litt uinteressert i søvnen, på hvorfor det brant så sterkt nå, om natta, det pleide å være roligere om natta... Så sovnet han igjen.

Det ble langsomt lyst igjen. En ny dag. Torgeir husket drømmen da han våknet igjen flere timer senere. Han var stiv og støl, hele kroppen var fortsatt full av smerter, men han var ikke så trøtt, ikke så bunnløst utslitt som han visste at han hadde vært kvelden før.

Henrik hadde våknet før de andre, og hadde funnet fram to bokser hermetisk ananas, som de delte i en imitasjon av en frokost. Som vanlig var ingen av dem egentlig sultne, men de spiste likevel litt, i et forsøk på å kjempe seg til en slags normalitet. Gule ringer av sylringsøt frukt, i søt saus. Henrik snakket om Tautra, om hva de kunne få med seg i båten, hva de trengte og ikke trengte, om muligheten for at de kunne finne flere levende i byen, mennesker som husker, og få dem med seg til Tautra, starte en slags koloni av overlevende der oppe, en koloni som sammen kunne prøve å bryte ut, kanskje barrieren var svakere så langt borte fra det som tydeligvis var sentrum?

Magnus satt taus, spiste ananasringer, tørket av og til fingrene mot buksa, og stirret ut i det svarte vannet, nesten urørlig. Torgeir sa heller ikke så mye, svarte på noen spørsmål om Tautra, laget små lyder for å vise at han hørte etter, at han registrerte, men hele tiden var han langt borte, inne i drømmen fra siste natt. Plutselig avbrøt han Henriks mer og mer ivrige ordflom: «Vi kan ikke dra, ikke dit, til Tautra.. ikke ennå, vi må prøve noe annet først!» Henrik sluttet å snakke. Magnus så for første gang opp. «Vi... du Magnus fortalte om det dere fant, ved Olavsbrønnen, kista med de magiske symbolene, du sa at du trodde det var et lås eller et stengsel som noen hadde lagt der for å holde kreftene under kontroll. Det samme, nesten, sa jenta jeg traff da jeg var i det andre Trondheim, Jorunn, hun sa noe om at det virket som om noen hadde fjernet et lås, en sperring... at det var derfor det hadde kommet en uro, en ustabilitet i energistrømmene. Og jeg drømte om den kista i natt, om et lås. Skjønner dere?! Hvis det var et lås, og dere fjernet det, må det jo gå an å sette det på plass igjen?! Ikke sant?! Stoppe utbruddet ved å sette sperringen på plass igjen! Magnus; vet du hvor de tingene dere fant ble oppbevart? Kan du finne dem, kan .. tror du at de finnes ennå?»

Magnus hadde liksom våknet fra sin tilstand av apati nå, øynene hadde fått liv igjen. «Ja! Jeg vet hvor tingene ble lagt, selvsagt vet jeg det, det var jeg som la dem der, jeg som hadde ansvaret for dette. Og vi var ikke ferdige med undersøkelsene, så funnet ble oppbevart på et mellomlager, der vi jobbet med analysene, i laboratoriet i den gamle museumsbygningen på Kalvskinnet.. Jeg kan finne dem med bind for øynene. Kunne i alle fall. Men jeg aner jo ikke hvordan det er der borte nå, etter brannen...»

Etter en liten pause tilføyde han: «Men det nytter vel ikke... Kassen, hvis den var et lås, eller en sperring, var sikkert bare en del av et magisk ritual, og uten resten av ritualet virker det sikkert ikke. Det var ikke kassen i seg selv som var sperringen, men det magiske ritualet, kassen og innholdet var bare symboler for noe større. Og jeg.. vi, har jo ingen mulighet til å vite hvordan ritualet var, hva... hvordan det ble utført. Og da er vel kassen kraftløs, bare en kasse?»

«Men vi må prøve, ikke sant?!» Torgeir grep Magnus i armen. Magnus så på ham, og nikket. «Henrik? Hva sier du? Du blir med du også, ikke sant? Prøver å stenge hullet, stoppe ilden?» Henrik nølte litt, så ut som om han ikke helt hadde greid å slippe Tautra ennå, tankene hans var ennå på vei over fjorden, bort fra ilden. Omsider smilte han:

«Jeg er vitenskapsmann, ennå. Forstår dere? Det er liksom det jeg tror på, min religion, om dere forstår, er at ting kan forklares, at visse naturlover blir fulgt, at vi lever i et materielt univers, og at alt i alle fall i teorien kan forklares ut fra dette... Ikke flir, jeg vet det er tåpelig... rett og slett komisk å sitte og si slike ting her vi sitter, men jeg er en sta type, gamle knarken! Så derfor skjønner dere vel at jeg ikke tror på slike magi-ting, symboler og tryllekunstner og Tarot-kort og ritualer og slikt. Vil ikke! Kan ikke! Men selvsagt blir jeg med dere, hvis dere vil sette i gang med dette tåpelige opplegget... hvis dere er så vanvittig tåpelige at dere tror at dere kan stoppe den rå energien som universet er bygd opp av ved å kaste noen fortidsminner ned i et hull i bakken, at det vil gjenopprette en ustabilitet i universets grunnleggende geometri, så skal da jeg for helvete bli med dere! Dere kan ikke klare dere uten en skikkelig, klartenkt skeptiker, vet dere!» Han gliste bredt nå. «Noe må vi jo gjøre, og selv om det ikke skulle virke, så kan vi i alle fall tenke at vi har prøvd, noe. Samme hvor tåpelig og vanvittig det er, så er det bedre enn å sitte her og bli galere og galere for hver dag som går. Og vi kan da vel seile til Tautra etterpå?» Han dro fram ei halvfull whiskyflaske som lå under en flytevest på dørken, der han hadde sovnet kvelden før. «Men jeg vil i alle fall ha meg en skikkelig dram før jeg drar ut for å mane ånder!»

Låsen

Etter litt diskusjon kom de fram til at det mest fornuftige ville være å bruke båten enda en gang. Det så ut til å være mye vann i elva, og hvis de fulgte den samme ruta ut av kanalen som de hadde gjort da de prøvde å seile ut, men la kursen oppover elva i stedet, under de tre bruene; Bakke bro, Gamle bybro og Elgeseterbrua, kunne de sikkert seile helt opp til Nidarø, på baksida av Kalvskinnet så og si. Derfra ville det være en kort marsj til Vitenskapsmuseet. Med hjelpemotoren skulle det kunne gå greit, selv uten å bruke seilet, og katamaran-skrogene stakk ikke så dypt at det skulle by på noe problem.

Da de passerte under Gamle bybro kunne de ennå ikke se noe til den voldsomme søyla av ild som de visste befant seg bare noen få hundre meter borte. Det var mye vann i elva, så strømmen var relativt sterk her oppe. Farten som den elektriske hjelpemotoren greide å gi dem var derfor ikke stor, men de avanserte jevnt oppover elva. Selv om ingen sa noe, visste de at alle tre var redde for det de snart skulle se, redde for å passere tett forbi den intense strømmen av flammer. Henrik holdt så langt til venstre i elveleiet som han kunne, for å få så stor avstand til fenomenet som mulig.

Da de langsomt rundet svingen ved Prins Carls bastion begynte luften foran dem å flimre. Båten glei framover, det var som om de så inn i en dis, en lett tåke, en flimrende varmedis der landskapet omkring ble forvrengt. Så ble luften klar igjen, og samtidig så de ildsøyla som skjøt opp fra bakken, like ved den høye brua foran dem. En trestamme av ild, ild fra et ukjent sted. Henrik trakk pusten dypt. Magnus hold høyre hånd opp foran ansiktet, for å beskytte seg, hvor fåfengt det enn kunne være.

I samme øyeblikk som han så ilden, kjente Torgeir smertene. Hver celle i kroppen hans husket øyeblikkelig smertene han hadde kjent da han hadde falt gjennom disse flammene. Det traff ham som et piskeslag, men et piskeslag som rammet hver centimeter av kroppen samtidig. Han gispet etter pusten, måtte holde seg fast for ikke å stupe over bord. Gradvis slapp hukommelsen taket, smertene glei unna og ble til en dump, pumpende følelse langt tilbake i bevissthetsens hans. Samtidig kjente han at ilden trakk i ham, ildsøyla kalte på ham, ropte, trakk, ville ha ham tilbake, ville brenne ham igjen, rense ham, sluke ham, han kjente at han ville gå dit, ville stupe inn i ilden igjen, ville la seg brenne til ren energi igjen, ville kjenne smertene, slik som sist, følte på en underlig måte at han hørte hjemme i denne ilden, at han var del av den, var blitt ett med den da han falt gjennom den. Han holdt så hardt i båtripa at det gjorde vondt i fingrene, prøvde å drukne suget fra ilden.

Samtidig merket han at han kunne kjenne smaken av flammene på tunga: Den smakte bittert, lett metallisk. Det brannherjede røde huset til Studentersamfundet smakte sterkt, nesten kvalmende sterkt av vanilje, så sterkt at det nesten svei på tunga. Den hvite platen i båten smakte syrlig, som sitronsaft, og de grå skyene over dem hadde en distinkt smak av løk, og tobakk. Alt han så hadde med ett fått sin egen, klare smak, i det han festet øyene på noe, kjente han øyeblikkelig smaken på tunga; salt, søtt, bittert. Verden var full av smak. Selv lydene hadde smak, lyden av vann mot båtsidene smakte bittert, og litt søtt, en smak han ikke kunne gi navn. Knirkingen mot dørken når noen bevega seg var intenst søtt... Han lukka øynene for å slippe alle de forvirrende smaksinntrykkene. Holdt han på å bli gal, igjen, endelig: «Merker dere... kjenner dere det?»

Henrik svarte, lavt: «Ja da. Ta det med ro, det er ikke du som holder på å tørne. Vi kjenner det alle sammen, ikke sant Magnus?» Magnus bare nikket. «Det skjer ofte merkelige ting med sansene våre når vi er i nærheten av ildsøyla,» fortsatte Henrik, «sansene blir ofte blandet samme, slik at vi kan smake lyd og synsinntrykk, eller høre farger... rødt er ofte en høy tone... eller vi mister evnen til å se perspektiv, eller avstandene blir helt vanvittige, eller det faste landskapet blir flytende og bevegelig... Det er nesten som om vi har tatt LSD, eller et eller annet hallusinogent stoff som likner. Men disse smakene er ikke så ille, gjør det ikke umulig i manøvrere i alle fall...»

Magnus krøp ned i lugaren, la seg på magen på en benk, presset ansiktet ned i madrassen, ville ikke se mer, ville stenge ute alle inntrykk, alle bilder av den rasende ilden. Torgeir ble sittende ved siden av Henrik. Han greide ikke å ta øynene fra det imponerende og skremmende synet, fascinert, og redd. Hele tiden kjente han suget, trangen til å kaste seg ut i vannet, legge på svøm, mot ilden, for å kaste seg inn i den igjen, for å komme heim til ilden. Og minnet om smertene var hele tiden en fysisk tilstedeværende ting i ham, som brant og svei og gnagde og truet med å overbelaste sansene hans, ta kontroll over ham, kaste ham inn i vanviddet, inn i hans eget inferno, selv om han skulle greie å motså trangen til å kaste seg i flammene.

Henrik merket visst hva slags kamp som herjet i ham, og la ei hånd beskyttende om skuldrene hans. Det ble på en måte redningslinja som trakk ham tilbake til verden, til båten *Kipper* på Nidelva i Trondheim, bare noe ganske få meter borte fra en ild som ikke hørte til i denne verden. Som skapte sin egen verden rundt seg. Henriks magre hånd rundt skuldra hans ble den nødvendige kraften om dro i motsatt retning, livlina som holdt ham tilbake, som fikk ham til ikke å stupe, inn i seg selv eller ut i vannet, på vei mot flammene. Han knep øynene tett sammen og prøvde å bli til stein, uten følelser, uten sanser, fullstendig stengt for verden, sperret mot alle input. Båten glei videre, forbi, elvevannet plasket små bølger mildt mot båtsidene, kjølvannet var hvitt der propellen nesten lydløst laget skum. Henrik stirret stivt framfor seg, knokene på den hånden som ikke lå rundt ryggen på Torgeir var hvite rundt rorpinnen.

Til sin forundring kjente Torgeir med ett et støt av lyst eller av begjær hviske gjennom kroppen. Henriks berøring, armen rundt skuldrene hans, gjorde ham nesten kåt, han kunne

ane en begynnende ereksjon, hjertet slo litt raskere. Selv her, midt i alt vanviddet, der ingen ting var normalt, ble Torgeir sjokkert over sin egen reaksjon. Kanskje nettopp fordi det skjedde her. Han, som riktig nok hadde hatt sine seksuelle erfaringer også med mennesker av sitt eget kjønn, før, men da i en annen verden under helt andre forhold enn her, satt her og ble kåt på en mann, en mann som kunne ha vært faren hans, en mann som ikke hadde tatt et bad på tre år, i en båt på vei mot noe som kunne bety døden for dem alle, noen meter fra en fenomen så hinsides alle naturlover at han nesten ikke var i stand til å fatte det. Det absurde i situasjonen fikk ham nesten til å le høyt. Det han egentlig lystet etter var ikke sex, men varme, nærhet, kontakt, trygghet; alt det normale som var så brutalt revet bort fra denne vanvittige verden ved siden av verden. Han kjente at den brå og uventede følelsen smuldret bort, og etterlot seg et slags tomrom inne i ham. Ikke skam, men kanskje forundring, og litt frykt. Frykt for at han aldri mer skulle kunne føle.

Sakte glei båten inn under Elgeseter bru. Den lange brua sto som en merkelig vadefugl på lange, grå betongbein i vannet. Gradvis ble verden normal igjen, synsinntrykkene mistet smaken, flammestrømmen slapp langsomt grepet på Torgeir, sluttet å dra i ham. En gang hadde han fotografert brua, her, fra undersiden, de lange, slanke stolpene som speilet seg i blankt elvevann.

Foran dem kom halvøya Nidarø til syne. Torgeir kastet omsider et blikk tilbake, over skulderen. Ilden var borte, flammesøyla hadde på nytt forsvunnet bak en usynlig vegg av ingenting. Magnus kom ut fra kahytten igjen, men passet omhyggelig på ikke å se i den retningen der han visste at flammene var. Å ikke se den, når han likevel visste at den var der, så nær, skjult av et synsbedrag, var på en måte like skremmende som faktisk å se den.

De fortøyde båten ved gangbrua som forbandt Nidarø med sentrum. Noen av de gamle luksuriøse villaene i Elvegata brant friskt da de tre mennene fulgte gangveien opp fra elva.

Framme ved museumsbygningene på Kalvskinnnet våknet Magnus, som hadde vært taus og stille på hele turen, med ett til liv. Det var som om han fikk ny energi nå da han var tilbake på kjente tomter, der han hadde arbeidet før helvete brøt løs. Det brant ikke på museumsområdet, selv om alle museumsbygningene selvsagt bar preg av å være merket av flammene. Slik alle hus i denne byen gjorde.

Magnus visste hvor han skulle, han var på heimebane her, følte seg sikker igjen. Suhm-huset med middelalderby-utstillingen var det som så mest brannherjet ut. Det nyere murhuset ut mot Erling Skakkesgate, Schönning-huset, så relativt uskadd ut. Det samme gjorde den gamle hovedbygningen, kjent som Gunnerushuset, dit Magnus satt kursen. Veggene var svidd her og der, flere vinduer var sprukket og knust, tydeligvis av varmen, og deler av taket var borte, men huset var ellers relativt helt.

Hoveddøra på baksiden sto åpen, et skilt forkynte at her holdt Institutt for arkeologi og kulturhistorie ved NTNU til, og Magnus gikk inn, uten å nøle, slik han hadde gjort det hver

dag i nesten tre år, mens han arbeidet her. Hver morgen, mellom åtte og ni, ofte i helgene også for å få lagt inn noen ekstra timers arbeid med avhandlingen. Og ofte i seine kvelder. «*Det lyser ikke sent nok om kveldene i norske forskningsinstitusjoner*» sa en gang en sarkastisk amerikafrelst utdannings- og forskningsminister, men det gjaldt i alle fall ikke Magnus' kontor i disse travle og lykkelige årene før alt tok fyr. Ikke så mange andre heller, uansett hva denne sosiologen som var hjernevasket av begeistring etter ett år ved et amerikansk universitet måtte ha ment.

Magnus ble enda ivrigere da han kom inn i lokalene; så de kjente kontordørene, bildene på veggene, den store oppslagstavla på veggen ved trappeoppgangen. Han pekte på noen bilder på veggen, bilder fra en utgraving ett eller annet sted i byen, unge, smilende mennesker foran en gjennomskåret bakke, der lag av jord og grus var tydelig avtegnet. Innimellom gikk svarte lag av ulik tykkelse. «Ganske mye av det jeg jobbet med i dette huset dreide seg faktisk om brann! Det var det doktorgraden min... avhandlinga jeg jobbet med skulle handle om brann. Jeg arbeidet med en analyse av tre større branner i sen vikingtid, tidlig middelalder, med særlig vekt på det metodiske, hva analyser av arkeologiske analyser av branntomter kan tilføre historieskrivingen. Den ble aldri ferdig, den avhandlinga...» Han tidde. Ristet på hodet, så igjen på bildet på veggen.

«Brann, skjønner dere, det var nok en av gamle dagers byboeres store mareritt, ved siden av pest! Skal jeg si noe om hva de som bodde her i tidene før oss var mest redde for, så var det nok ikke krig, eller vold, selv om de levde i tider som var preget av krig, og som var ekstremt voldelige, eller sult, dette var en velstående by, normalt med god tilgang på matvarer, både fra fjorden og fra bygdene omkring. Nei, folk var redde for pest, og for brann! Brann var guds straffedom, og brann spredte seg vanvittig lett i de trange, tettbebygde bysentrene, slik pesten også gjorde. Folk bodde vanvittig trangt i middelalderens byer, gatene var bare noen ganske få meter brede, rennende vann fantes ikke, og man brukte mye åpen ild, til matlaging, i smier og slikt. Husene var i stor grad av tre, tømmer, ofte tjærebredd tre, og det brenner godt. Alt kunne gå galt, og det gjorde det også. Denne byen, som alle andre gamle byer, har vært herjet av utallige branner opp gjennom tusenårene, og ikke bare i middelalderen og tidligere, men helt opp mot moderne tid. Og vi har gravd i de fleste, funnet sporene, askelagene, de brente tømmerstokkene i bakken under de nyere husene, keramikk-kopper, sprukket i intens varme, tekstilrester. Og menneskerester, av og til. Vi kan få et godt bilde av flammens voldsomme krefter, herjingene, og de lidelsene det førte med seg for menneskene som bodde her, selv om vi bare ser restene under jorden, under mange lag med jord. Branntomter er faktisk ganske rike områder for oss arkeologer. Var, mener jeg... Vi lærte mye i branntomtene...»

Han tidde et øyeblikk, tenkte visst på noe, uvisst hva...» Noe branner var nok begrenset den gangen også, de greide nok å slukke noen, selv med sitt primitive utstyr. Men mange ganger gikk det helt galt, og hele byen brant ned. I nyere tid skjedde det med Trondheim i 1432, da Nidarosdomen også brant ned. Hundre år senere, i 1531 brant byen på nytt, og i 1598 raste

en ny storbrann som i alle fall ødela mye av bebyggelsen. I 1651 skjedde det på nytt, og i 1681, begge gangene brant så og si hele byen, det samme i 1708. I 1717 var det to branner som ødela over 100 gårder. I 1788, 1841 og 1845 brant også store deler av byen, etter brannen i 1845 anslo man tallet på husville til å være på over 3000. Og det er bare de største, og nyeste, de som er vel dokumentert i samtiden, og studert av historikerne. Den formen byens sentrum ennå har i dag, med de breie gatene, som noen insisterte på å kalle avenyene, er også et direkte resultat av brann og redselen for brann. I de planene for en ny by som Johan Caspar de Cicignon tegnet etter storbrannen i 1681 skulle de breie gatene fungere som hindringer for en brann, gjøre det vanskeligere for en brann å spre seg fra kvartal til kvartal.

Før de historisk dokumenterte brannene, brant hele eller deler av byen flere ganger, vi finner en rekke brannspor, slik dere ser det på det bildet der, svarte felt i jorden. Det ligger ufattelig mye lidelse, uendelig mange tårer i et slik svart felt i jorda, som vi graver fram med våre børster og teskjeer. Det er jo det arkeologien også handler om, vet dere, mennesket og menneskers liv og menneskers lidelse. Tenk bare på brannskadene, store forbrenninger er selv i moderne tid noe av det vanskeligste man kan behandle, jeg har snakket med helsefolk; sykepleiere, leger, som sier at de helst ikke vil.. at de når det er mulig gjerne vil unngå å arbeide med mennesker med svært store brannskader.

Tenk dere da disse brannene som vi finner sporene etter; i en tid uten effektive eller i alle fall moderne bedøvelsesmidler, uten smertestillende preparater, uten moderne bandasjeteknikk og uten hudtransplantasjoner. Tenk dere lidelsene. Tenk dere alle som døde, smertefulle, langsomme døder, fulle av vanvidd og skrik. Tenk dere de som overlevde, vansiret, ødelagt, for alltid merket av det de hadde overlevd, noen av dem med store smerter resten av livet, noen av dem sikkert ikke så heldige som de som hadde omkommet. Tenk dere flammehavet når en hel by brant, gate etter gate, hus for hus, ilden som et levende vesen, ustoppelig, mennesker som flyktet, dyr også, byene var fulle av husdyr; hunder, katter, sauer, griser, kyr, og skrikene, skrikene fra dyr og mennesker som ikke unnslopp flammene. En bybrann kunne rase i flere dager før den kom under kontroll, eller rett og slett døde ut fordi det ikke lenger var noe som kunne brenne. Ikke som nå.. .. ikke som denne brannen. Men det er ikke noe nytt for byen å brenne. Byen er vel vant til det, på en måte...»

Magnus smilte, litt forlegent: «Unnskyld... det var ikke meningen å holde noen grunnfagsforelesning. Og akkurat brann er vel ikke det dere har mest lyst til å høre om heller? Akkurat brennende byer trenger jo ikke vi å bruke fantasien for å se...» Henrik nikket, ristet på hodet, ville bekrefte, benekte, alt på en gang, ville si at det var i orden, at de gjerne hørte på ham, at de visste hva brann var, at de visste hva lidelse var, og at de forsto hvorfor han søkte trygghet i å snakke om dette, akkurat her, nå. «Men denne brannen, vår brann, er annerledes,» sa Henrik, «den dreper ikke på samme måte, ødelegger ikke på samme måte, og får hele tiden ny energi.. den dør aldri ut av seg selv. Skal tro hva framtidens arkeologer vil tolke ut av restene

etter oss. Hvis det blir noen fremtid da...»

Magnus hørte ikke etter, han fortsatte opp trappen, raskt, småspringende bort fra sitt eget improviserte foredrag. Han hadde en grunn til å være her, et mål, og var redd for å somle mer nå, redd for at han ikke ville finne det de lette etter. De to andre fulgte på så godt de kunne. Torgeir kunne høre Henrik puste tungt bak seg. Utenfor ei dør i andre etasje stoppet Magnus, nølte litt, før han åpnet den. Ble stående og se inn, uten å gå over terskelen. «Kontoret mitt,» sa han omsider. «Hit har jeg ikke vært, etter...» De kikket inn; et skrivebord, bokhyller, noen bøker preget av at de hadde vært i kontakt med litt for mange og varme flammer, men fortsatt bøker, noe av dem sikkert leselige ennå. Permer med hvite plastrygger, svidd av ilden de også. En PC på bordet, ved vinduet. Over skrivebordet; en oppslagstavle med forskjellige små effekter, huskelapper, avisutklipp, fotografier fra utgravninger, og fra fester, turer på byen med øl og glade mennesker, og et stort bilde av et smilende kvinneansikt, kortklippet, mørkt hår, litt skeive tenner i en stor munn, røde lepper

«Judith» sa Magnus, han så visst på det samme bildet som de andre, skjønte at de også så, og ville forklare, for dem, for seg selv, vise at han husket det livet som de her så noen svake arkeologiske spor etter. Sitt liv. «Hun er amerikansk, fra California, var med på ei utgraving her, prosjekt om tidlige sørsamiske boplasser, flott jente, intelligent, arbeidet egentlig med indianske fortidsminner, pen også, jævlig vakker, hun, vi, ble kjærester, var sammen... hun reiste heim igjen, vi holdt kontakten, jeg skulle besøke henne i San Francisco, den sommeren... da... hun sa hun kunne tenke seg å flytte hit, til lille Trondheim i fredelige Norge.. nå husker hun vel ikke en gang at det en gang fantes en by som het Trondheim på den andre siden av Atlanterhavet...»

Han tidde, og trakk pusten hardt inn. Så vendte han ryggen til kontoret og begynte å gå bortover korridoren. «Er det ikke noe du skal ha med deg, noe du trenger? Vil ha?» Henrik ropte etter han, til ryggen hans. Ryggen svarte ikke. Det var et nei, og både Henrik og Torgeir skjønte det.

I enden av gangen lå et stort rom, med arbeidsbenker. Forskjellige redskaper, noen dataterminaler, mikroskop, kraftige lysrør over arbeidsbenkene. I den ene enden av rommet var det ei dør. Magnus gikk rett gjennom rommet, og åpnet døra til et lager, et magasin. «Her oppbevarte vi gjenstander, funn, mens vi arbeidet med preparering og analysen av dem. Det vil si, dette var vel mer konservatorenes domene enn det var arkeologenes..» Han kikket inn i det mørke rommet, slo på lysbryteren og lo forlegent. Her hadde det ikke vært elektrisk lys på lenge, ikke siden brannen begynte. Han gikk inn i rommet, søkte rundt i halvmørket. Uten å tenke seg om stilte Torgeir og Henrik seg i døra. «Gå vekk, ikke skygg for lyset!» Magnus hadde en liten irritert stålstreng i stemmen. De to trakk seg beskjemmet tilbake, gikk til side.

«Der er kista!» Det var åpen lettelse i stemmen til Magnus. «Den er hel, det ser ikke ut til at brannen noen gang har nådd inn hit!» Han kom ut av lageret med en trekasse i armene,

omtrent en meter lang, så stor som likkista til et barn. På lokket og i hjørnene var den beslått med svart metall i et mønster som fikk dem til å tenke på arabiske ornamenter. Jernbeslagene rundt låsen var laget i samme mønster. Magnus satte den på arbeidsbenken, og åpnet lokket. Kista var tom. Torgeir slapp ut et langt sukk av skuffelse.

«Det er i orden!» Magnus var allerede på vei ut av rommet. «Ta kista dere, jeg tror innholdet ligger nede på daterings-laboratoriet, i første...» Torgeir grep kista, løftet den på på skuldra, og fulgte etter. Kista virket solid, av tykke planker, men var ikke stor, og ikke tyngre enn at en mann kunne bære den alene.

På vei ned trappa fortsatte Magnus: «Vi var såkalt nasjonalt laboratorium for C-14 datering her, fikk inn ting fra hele landet som skulle dateres. Men vi brukte andre dateringsmetoder også, der det måtte til. Men C-14 er jo fortsatt det beste, da, etter nesten hundre års bruk. Dere kjenner carbon-14 metoden ikke sant? Alt organisk materiale inneholder små mengder av den radioaktive karbonisotopen C-14. Og det fine med C-14 er at radioaktiviteten reduseres med en svært jevn hastighet. I det øyeblikket en organisme dør, starter nedtellingen, og ved å måle den gjenværende radioaktiviteten i carbon-14 isotopen, kan vi temmelig nøyaktig måle hvor lang tid som har gått siden organismen <døde>. I løpet av 5570 år vil radioaktiviteten være halvert i forhold til det opprinnelige nivået. Et svært nøyaktig mål; fant vi gammelt tømmer kunne vi med stor sikkerhet si, ikke når huset ble bygd, men i alle fall når treet ble hugget, eller når dyret som var kilden til skinnen i skoene ble drept. En enestående metode som endret arkeologien fullstendig, nei, endret historia fullstendig, da den ble utviklet.

Og jeg tror de gjenstandene som var i kista fortsatt lå på laboratoriet da... da brannen startet.. Vi, de, jeg var ikke med på slikt, skulle gjøre en ytterligere datering, i tilfelle det var noe feil med den første. Vi forsto jo ingen ting av dette, vet dere, den første C-14 testen var helt feil i forhold til det vi ellers trodde at vi visste om disse gjenstandene.»

De var nede, Magnus ledet dem inn en korridor og inn på et annet laboratorium. Henrik og Torgeir ble stående ved døra, litt redde for å gå inn, for å forstyrre Magnus i hans hektiske men målbevisste leting blant dataterminaler og forskjellig teknisk utstyr som i alle fall Torgeir ikke forsto noe som helst av. De slapp å vente lenge; i et metallskap ved den innerste veggen, i ei tung skuffe, fant Magnus tydeligvis det de lette etter. Han smilte bredt: «JA! Der er de! Uskadd, i sitt brannsikre skap!», og begynte å legge gjenstandene ut over arbeidsbordet. Sverdet, omtrent like langt som kista som Torgeir hadde satt på bordet, enkelt, men med et skjefte av lyst metall, med noen enkel symboler gravert inn. De samme symbolene kunne man så vidt skimte i metallet på selve klingene også.

Magnus dro fram kruset, tungt, solid, med tykk stett i samme type metall som resten av kruset, et drikkebeger eller noe slikt, med noen fargede steiner langs kanten. «Glass,» sa Magnus, «ingen edle metaller eller steiner. Pent håndverk, men ikke eksepsjonelt på noen måte. Og neppe et bruksbeger, se på det, alt for tykke kanter, for tungt, det ville være vondt å drikke av det.. Nei, en pyntegjenstand, eller en seremonigjenstand.» Han så litt ut som en

tryllekunstner som er i ferd med å trekke enda en kanin opp av hatten. «Og her, myntene i skinnposen sin, og staven.»

Også staven var omtrent så lang som kista, laget av mørkt tre, med enkle jernbeslag i begge ender. Skinnen i posen var brunt, med enkle broderinger i samme mønster som det de så på sverdet, et slags stjernemønster. Posen ble holdt sammen av ei snor i tøy. Det klirret svakt i den da Magnus la posen på bordet. Forsiktig løste han snora, og lot noen av myntene gli ut på bordplata. Sølv, grått av elde, men likevel med pentagram-mønsteret tydelig preget i metallet.

«YES! Det er der, alt sammen! Henrik! Torgeir! Ser dere, det er der, alt det vi fant i kista!» Magnus var hektisk rød i kinnene, liksom ivrig etter å overbevise de to andre, vise dem det han hadde fortalt om. Kanskje måtte han overbevise seg selv litt også, om at det ikke hadde vært en drøm, kanskje han hadde tvilt på sin egen historie, trodd at det bare var enda et sansebedrag skapt av den naturstridige brannen, et kunstig minne skapt som en del av dette Helvetes tortur. Nå trengte han i alle fall ikke å tvile på sitt eget minne lenger, her han sto med hele funnet materialisert foran seg.

Han strøk forsiktig over sverdet. «Det er til og med skarpt ennå! De var utrolige sverdsmeder, disse forfedrene våre. Og i så gammelt smidd jern er det alltid nok karbon til at C-14 datering er relativt enkelt. Og det har tålt oppbevaringen uvanlig godt i den kista, som om den var satt inn med ett eller annet stoff om bidro til å bevare...» Magnus var arkeolog igjen nå, for første gang på tre år. Her var han trygg, på heimebane. Her kunne han spillereglene, her forsto han verden. «Skulle ønske vi hadde kunnet få analysere ferdig dette funnet, disse tingene. Tror vi kunne lært noe helt nytt her. Måtte kanskje ha skrevet om i alle fall et lite kapittel i historiebøkene, et avsnitt i alle fall?!»

Forsiktig åpnet han lokket på kista, og la de fire gjenstandene på plass; sverdet og stokken, begeret og posen med mynter. Både sverdet og stokken hadde egne spor de skulle ligge i, møysommelig og nøyaktig tilpasset av håndverkerne som en gang hadde laget kista. Dette var skreddersøm, ikke en tilfeldig kasse som var blitt brukt.

Nå var kassen merkbart tyngre, og Magnus og Torgeir bar den mellom seg ut av Gunnerushuset og over plassen, mot elva. Det hadde så smått begynt å skumre, uten at noen av de tre egentlig kunne forstå at de hadde vært så lenge der inne. Da de nådde fram til båten, var det allerede blitt halvmørkt, og Henrik bestemte at de ikke skulle prøve å gjøre noe mer i mørket. Og som vanlig stilte ikke de to andre spørsmålsteget ved den avgjørelsen. Henrik styrte båten ut i elva, og de fortøyde den på nytt til en av bropælene i gangbrua, i trygg avstand fra begge elvebreddene.

Som alltid hadde Henrik med seg proviant, ei flaske whisky kom fram fra kahytten og ble generøst sendt rundt. Stemningen i båten var for en gangs skyld ganske lett, det var som om de var tre gamle venner på båttur i en helt annen og langt mer normal verden. De pratet om

løst og fast, lo, fortalte dårlige vitser, og drakk. Alt mens de prøvde å la være og se over mot Øya, der det fortsatt brant i trehusene innover halvøya. Omsider ble trøttheten den sterkeste av dem, samtalen gikk i stå, og Torgeir og Magnus krøp inn i lugaren og sovnet der.

Henrik ble sittende bak i båten til flasken var tom, han drakk mens han stirret ut i mørket, mot flammene på Øya som nå langsomt døde bort, mot silhuetten av Tyholt. Han kjente på bevegelsene i båten, i elvestrømmen, lyttet ut i mørket. Det var som om han så etter noe, eller noen, som om han holdt vakt. Omsider sovnet han, også denne gangen på dekket i båten, under åpen himmel med et gammelt ullteppe som dekke, til vern mot mørket og natta og det han vaktet dem mot.

Jorunn sto naken foran det store maleriet på veggen, foran maleriet av Gudinna, og statua av Kali. Skremmende Kali, voldsomme Kali, sterke Kali. Statuen levde, vokste, glødet i sitt eget, rødlige lys. Nå var hun større enn Jorunn som løftet hendene mot henne, mot maleriet på veggen. Noe annet var i rommet, han kunne føle det, noe farlig, noe avskyelig. Han var ikke redd for Kali, selv om han visst at hun var dreperen, at hennes raseri kunne ødelegge hele galakser. Han var redd for dette ukjente, usynlige, som han visste var i rommet. I det uendelige rommet, rommet som ikke lenger var stua til Jorunn, rommet som strakte seg uendelig ut, ut over hele verden. Rommet gikk over i en slette som han visste var stor, større enn han kunne forestille seg. Sletta, som på samme tid var hele verden og Jorunns vesle leilighet, lå i mørket, han kunne bare ane mørke trær, og svarte skyer på nattehimmelen. Og han visste at noe var der ute, noe farlig, noe som ville drepe ham. Kali gikk, ut mot mørket, ut mot sletta. Jorunn gikk etter henne, ikke naken lenger. Han så at Kali vokste mens hun gikk, at hun fortsatt var laget av metall, svart metall, men metall som levde, metall som var hud og som var varmt og mykt og kvinnelig sterkt, som ugjennomtrengelig hud. Han visst at Kali, den store gudinna, ville beskytte ham, ville drepe det som var der ute, drive det tilbake til det plan av kosmos det kom fra. Med ett ble sletta opplyst av et veldig tre av ild som vokste opp fra bakken, opp mot den svarte himmelen. Kali angrep...

Denne gangen visste han at det var en drøm med det samme han våknet. Enda en drøm, om Jorunn, hekse Jorunn som han nesten ikke kunne huske etternavnet på lenger, men som han nærmest fotografisk nøyaktig husket hvert trekk i ansiktet på. Hver nyanse i huden. Og hvert ord hun hadde sagt. Og om Kali, den vesle bronsestatua av gudinna Kali, i leiligheta til Jorunn, i Ila. Det inntrykket som denne gangen satt mest solid i ham fra drømmen, var frykten. Frykten for det ukjente, det vanvittige, det avskyelige som lurte i mørket, på sletta, som ville drepe ham og alt annet dersom det fikk lov. Han kjente at han skalv, at frykten fra drømmen var minst like sterk her, i våken tilstand. Han kjente frykten i hele kroppen, som en fysisk smerte, en gnagende pine, som tannpine, bare i hver celle i hele kroppen og ikke begrenset til tennene.

Han skjønte at han ikke ville få sove igjen, og krøp lydløst ut fra kahytten, forsiktig for ikke å vekke Magnus. Han trengte all den søvn han kunne få. Det var mørkt ute ennå. Henrik sov på dekket, under et ullteppe. Torgeir krøp over taket på kahytten og satte seg foran i båten, omtrent midt mellom katamaranens to slanke skrog. Der ble han sittende og stirre ut i mørket, mot Tyholt, mens det første lyset kom til syne i øst.

En gang våknet Henrik, løftet hodet og så mot skikkelsen som satt forut i båten, men han ga seg ikke til kjenne. Tenkte vel at den som satt der sikkert ville være i fred med sine demoner, og sovnet igjen, under teppet, på det harde dekket.

Det ble dag på nytt.

De fortøyde båten igjen, bare noen hundre meter lenger nede i elva, under Elgeseter bru, ved elvebredden nedenfor Studentersamfundet. Det var ennå tidlig morgen.

De så ildsøyla godt nå. Denne gangen var de merkelige smakene borte fra alt det de så på. Til gjengjeld syntes Torgeir nå at han kunne høre alle farger, at den røde fargen på det runde huset sang til ham i en høy, klar tone, at den hvite plasten var en lav, murrende nynning, det grå vannet i elva en litt falsk plystrelyd. Og ildsøyla på den andre siden av elva, den som hadde alle ildens farger i seg, var en tone som samtidig var lav, truende og så høy at øret ikke kunne oppfatte den. Et metallisk, evigvarende drønn. Han visste at disse lydene ikke ble borte om han holdt seg for ørene. Disse lydene hørte han med øynene.

Sammen fikk de kista opp fra båten, opp på gangveien under brua, og videre opp på brua. Torgeir og Henrik bar den sammen, selv om den egentlig ikke var tyngre enn at en mann fint kunne greie den alene. Ingen mennesker var å se, hverken på brua eller i nærheten. Svært røyk veltet opp mot himmelen, fra en særlig hissig brann bak domkirka et sted.

Magnus gikk først over brua. Han var med ett blitt like taus som før, i båten, like sammenbitt. Han så redd ut. Plutselig snudde han seg mot de to andre: «Jeg... jeg ..», han var blek, beit tennene sammen, lette etter ordene, «jeg vil gjøre dette, alene! Jeg var den som fjernet kista, og jeg tror at jeg må legge den tilbake igjen. Prøve... Gi meg kista!» Han grep kista med begge hender.

Uten helt å skjønne hvorfor, og selv om det var absurd at Magnus skulle ta et slags personlig ansvar for det som hadde skjedd, lot Torgeir og Henrik det skje, de slapp kista og lot Magnus ta den. Han bar den tett inntil seg, som om den var et barn han måtte beskytte, eller en kostelighet han ikke ville skille seg av med. De to andre stoppet ved rekkverket og ble stående og stirre etter Magnus som gikk med hurtige, korte skritt over brua og ut på gressbakken. Der stoppet han et øyeblikk, de kunne se ham bøye nakken, skuldrene hevet seg, senket seg. Torgeir trodde et øyeblikk at Magnus holdt på å gi opp, og var på nippet til å springe fram for å hjelpe ham. Henrik grep ham hardt i armen, og han stoppet, før han hadde startet.

Så gikk Magnus videre, ned den gangveien der Torgeir hadde løpt den dagen for lenge

siden, den dagen da han ble tatt av flammene. Magnus løp ikke, han gikk langsomt nå, voktet hvert skritt, søkte balanse, ville ikke falle, holdt kista framfor seg, fortsatt tett inntil kroppen. Uendelig langsomt kom han nærmere og nærmere de lydløst brølende flammene, det kunne ikke være mer enn et par meter igjen. Han stoppet. Hevet hendene over hodet, holdt kista oppe i noe sekunder, og kastet den så mot veggen av ild rett foran seg. Den forsvant. Torgeir lukket øynene. Åpnet dem igjen.

Ingen ting.

Ingen ting skjedde.

Ildstrømmen slukte den vesle trekista, uten en krusning, uten...

Ingen ting skjedde!

«Faen!» Det var Henrik. Ikke sint, men trøtt i stemmen. Innerst inne visste Torgeir at ingen av dem helt hadde trodd på denne vanvittige planen, og at ingen av dem hadde visst hva de kunne vente seg. Samtidig visst han at han nesten ikke kunne leve med at det ikke hadde lyktes, at ingenting hadde skjedd, at alt hadde vært forgjeves nok en gang.

Så skiftet plutselig ildstrømmen farge, ble et øyeblikk rosa, så nesten lyst blå. Det så med ett ut som om strømmen av flammer var i ferd med å dø ut, som om den mistet noe av kraften, som et lys som blafrer, holder på å gå ut. Magnus sto fortsatt der han hadde stått da han kastet, forsteinet i noen sekunder, så snudde han seg og begynte å løpe, opp bakken, bort fra ilden. Flammene ble merkbart svakere, et øyeblikk kunne de nesten se tvers igjennom den tykke stammen, greinene av ild som bredte seg ut i alle retninger over byen ble bleke, forsvant, nesten. Magnus løp, ville bort. Torgeir sto på kne på brua, kjente at alle fargene holdt på å bli tause, våget ikke å begynne og tro, håpe. Så at noe skjedde, at ilden holdt på å dø. De var i ferd med å lykkes? Henrik sto ved siden av ham og ropte noe som Torgeir ikke oppfattet.

HVITT! Alt eksploderte, alt ble flammer, verden ble i noen sekunder til ett voldsomt, blindende hvitt lys som fikk både Henrik og Torgeir til å kaste seg ned, søke dekning bak den lave betongkanten langs brua, ingen av dem kunne se noe, øynene var blinde etter lyset, glødende luft slo over dem, en flodbølge av varme. Lys over alt. Så hørte de Magnus skrike, et desperat skrik av smerte: fortvilelse, men druknet i smerte. Et skrik som man måtte kunne høre over hele byen, over fjorden, helt opp til Tautra. Et skrik. Så ble det stille. Torgeir rullet seg over på ryggen, åpnet øynene, så først bare hvitt lys, trodde et øyeblikk at øynene hans virkelig var ødelagt, for alltid, at han var blind for resten av livet. Så begynte han å skimte konturer, så armene av flammer som spredte seg ut over himmelen over ham, ut over hele byen. Ildgreinene var sterkere enn før, flere, og hissigere, mer glødende, flammene i dem var nærmest hvite nå, glødende som jern fra en smelteovn. Torgeir rullet rundt ennå en gang, så Henrik ligge urørlig med ansiktet gjemt i hendene, presset kroppen ned i asfalten. Han løftet forsiktig hodet over kanten, så mot ildstrømmen.

I likhet med fangarmene som spredte seg ut over byen var også den sentrale søyla av ild nå mye sterkere enn før, hvitglødende, likesom enda mer vill og rasende enn før. Torgeir kunne nå kjenne varme helt dit han lå, noe han ikke hadde gjort da Magnus forlot dem. Langsomt prøvde han å reise seg opp, kjente til sin egen forbløffelse at han greide det, at han klarte å løfte seg opp etter hendene, dro seg opp etter rekkverket på brua, rekkverket som var varmt etter eksplosjonen. Henrik sto på kne. Gnei seg i øynene, stirret mot søyla av ild: «Den er sterkere nå...» Torgeir nikket. Orket ikke å si noe, orket ikke svare. «Vi greide det ikke, denne gangen heller... ikke dette heller...»

Et øyeblikk holdt Torgeir på å slå, holdt på å dra til den gamle mannen, sette knyttneven i ansiktet på ham, få ham til å holde kjeft, til å slutte og si det opplagte. Han besinnet seg i siste liten. Begynte å gå bortover mot bysiden av elva. Måtte prøve å finne Magnus. Han hørte at Henrik fulgte etter ham.

Magnus lå på toppen av bakken, like ved den merkelige gamle steinpyramiden, monumentet over Jørgen Bjelke, helten fra en meningsløs krig mot Sverige i en fjern fortid. Så langt hadde han rukket å løpe før eksplosjonen tok ham. Han lå på magen i gresset. Klærne var brent bort, huden var forkullet. Han var truffet av lynet, et lyn sterkere enn noe naturlig lyn noen gang hadde vært, et lyn som hadde smeltet huden og svidd kjøttet til et svart lag av kull på ryggen hans. Samtidig var gresset der han lå fortsatt grønt, eller brunt, uten tegn til å ha blitt svidd av den voldsomme varmen. Torgeir rørte forsiktig ved den livløse skikkelsen, tok tak og snudde ham over på ryggen. Han var like ille brent foran som bak, som om ilden som hadde truffet ham hadde kommet fra alle kanter samtidig. Eller innenfra.

På hodet, i ansiktet, var alt kjøtt brent vekk, beinet i hodeskallen lå åpent, svidd av varmen det også. Øyehulene stirret tomt på Torgeir og Henrik. Magnus var død. Svært død. Utvilsomt, helt død. Henrik hostet: «Så går det altså an å dø her... Godt å vite i grunnen. Trygt. Så er i alle fall *noe* normalt... alt annet er vanvidd og naturstridig, men døden finnes i alle fall her også...»

Ingen av de to sa noe da de gikk tilbake over brua. Det tok dem nesten en time å gå de to hundre meterene, og de var helt utmattet da de endelig kom tilbake til båten. Tause løste de fortøyningen, startet motoren og fulgte strømmen nedover. Da de så Gamle bybro foran seg, Lykkens utbrente portal var ikke lenger rød, men svart, merket de at sansene deres på nytt begynte å oppføre seg som normalt, at de var ute av ildsøylas umiddelbare påvirkning, at de var fri igjen. Nidelva lå helt stille, blank, mellom de brennende bryggerekkene. I en by som alltid hadde levd med skrekken for brann i de gamle trehusene, og i moderne tid kanskje særlig i bryggene, hadde nettopp brann blitt normaltstanden.

Etter nederlaget

Den vesle katamaranen *Kipper* lå fortøyd ytterst ved brygga på Munkholmen. Det regnet lett fra en himmel dekket av lave, skyer med den blågrå fargen som billige tatoveringer som en gang har vært svarte som lakris av og til får når de blir gamle. Det samlet seg vann i små dammer på dekket av båten. Døra til kahytten sto delvis åpen. Mannskapet på to hadde søkt ly mot regnet. Nå satt de tause på hver sin brisk. Mellom dem sto et lite klaff-bord. På bordet lå en tung revolver, en Smith&Wesson, og en håndfull messingblanke patroner. Fem av dem sto som små bautasteiner langs kanten av bordet. Stålet i våpenet hadde nesten samme farge som skyene, blågrått, bare en anelse mørkere.

Henrik hadde nettopp pusset våpenet, tømt magasinet, gnidd det rent for fuktighet og støv og dritt. Nå tok han det, vippet magasinet til side, tok en patronbauta opp fra bordet og lot den gli inn i sitt kammer. En til, og en til, inntil alle fem var borte, på plass. Med et lite metallisk klikk lot han magasinet gli tilbake på plass. Han dreide det slik at det ene tomme kammeret ble liggende under hanen. «Magnus hadde rett, vet du...» han så opp fra revolveren, så på Torgeir, for første gang siden han begynte å pusse den. «Vi kunne skyte oss... Ikke noe problem i det hele tatt det. Helt smertefritt også, hvis en vet hvordan en skal gjøre det og ikke risikerer å skadeskyte seg selv. Og jeg vet... Hvis du ville kunne jeg skyte deg først, og så meg selv. Hvis du er usikker på hvordan du skal gjøre det, mener jeg..»

Torgeir satt med ryggen mot veggen. «Før pleide jeg å like det når det kom skikkelige regnskurer midt på sommeren. Egentlig var jeg aldri så glad i alt for fint og varmt sommervær. Det ble for varmt for meg, liksom. Men det er klart, damene ble ekstra pene når været var varmt. Tynne klær, mye hud... Men ei regnskur, ei skikkelig skur, det rensset luften så fint... og alle de fine damene ble ekstra fine i våte t-skjorter...» Han smilte. Den lille enetalen var liksom klippet ut av en annen sammenheng, og plassert litt tilfeldig her, i båten, der gardinene var omhyggelig trukket for vinduene, slik at de ikke skulle se ut. Eller for at det der ute ikke skulle komme inn til dem.

«Men det er klart. Skal jeg skyte meg, så kan jeg vel like godt gjøre det på Tautra?» Henrik puttet revolveren tilbake i lomma på den grå vinterfrakken. «Skal vi se, jeg tror jeg har litt mer sprit her et sted?!» Han romsterte litt i det knøttlille kjøkkenet bakerst i kahytten, og kom fram med ei flaske. Upper Ten, norsktappet whisky. «Den var slett ikke så ille den vet du... Vant flere smakstester i sånne whisky feinschmecker-blader og slikt. Polet skrøt veldig av det, i gamle dager. Men det er vel ikke så nøye nå?» Han kikket inn i det trange skapet. «Snart tomt

i baren, forresten... Vi må i alle fall en snartur innom byen før vi seiler nordover, til øya du kom fra.»

Han skrudde behendig opp flaska, tok en stor slurk, og sendte den over til Torgeir. Uten egentlig å se den tok han i mot, så litt forundret på flaska, men drakk, han også. Spriten var varm i halsen, i magen. Alt annet var kaldt nå.

«Må vi det? Inn i byen igjen?»

Torgeir hadde egentlig ikke lyst til så mye som å tenke på byen, på sentrumsgatene, langt mindre dra tilbake dit. «Må det... Er en del ting jeg vil ha med meg. Må ha.. tro det eller ei, men jeg .. ikke bare brennevin heller. Men det også.»

«Ja ja, så drar vi tilbake da. Men ikke i dag... Vær så snill!»

«Nei da, det haster ikke. Vi kommer tidsnok fram. Til Tautra mener jeg..»

Torgeir nikket. «Det er et fengsel der oppe, vi råtner der... men der er vel bedre enn å råtne her, eller i byen... Brenne i sentrum... eller råtne i periferien? Det er vel valgmulighetene våre nå? Uansett så er vi fanget.»

Ingen følte tydeligvis noen trang til å si mer på ei stund. De drakk litt, kjente spriten gi dem den nummenheten de søkte. Det var halvmørkt i kahytten. Halvlyst. To sider av samme sak?

«Det skal visst være slik at personligheten avgjør hvordan du ser ting. Er du positiv og optimist så ser du et glass som er halvfullt med vann, er du negativ, pessimist, så ser du et halvtomt glass når du ser på det samme glasset. Uansett har det ikke så mye å si, når vannet er fullt av dritt...» Torgeir skjønte ikke så mye av hva Henrik snakket om, men nikket likevel. Henrik tok en lang slurk av flaska, lente seg bakover, la hodet mot veggen, strakte ut de lange beina på dørken, og fortsatt med lav stemme. «Du tror det ikke før du får se det, pleide de å si... Men i virkeligheten er det vel ofte omvendt: Du ser det ikke før du tror det!?» Han flirte litt, nesten sjenert, og sendte flaska over til Torgeir.

«Jeg ville aldri bli ingeniør, vet du, egentlig... Ja da, jeg vet at jeg er en tosk og at jeg sikkert høres ut som han fyren i Monty Python som heller ville være tømmerhugger i de dype, kanadiske skoger og det er selvsagt dypt patetisk, men det er sant likevel, jeg ville egentlig noe helt annet. Med livet, med det livet jeg hadde.» Torgeir husket vagt en film som het noe med Monty Python, men husket ingen tømmerhuggere. Når han likevel sa «Javisst» var det mest for å markere at han hørte etter, at Henrik gjerne kunne fortsette å snakke, at selv ord uten mening var bedre enn den meningen stillheten her bar på.

«Egentlig ville jeg jobbe med unger... Skole, eller aller helst barnehage. Også ville jeg skrive, skrive bøker. Romaner, dikt. Likte å skrive fra jeg var ganske liten, til guttas irritasjon syntes jeg skolestilene var gøy. Men far, og særlig mor sa at det ikke var noe for meg. At ingen kunne leve av å være forfatter, dikter, at jeg måtte ha en skikkelig jobb, et ærlig arbeid. Og at skikkelige mannfolk ikke jobbet i barnehage, at det bare var feminine gutter som fant på noe slikt, tvilsomme menn, først etterpå forsto jeg at hun mente homser, homofile, ingen av

de ordene hørte med blant dem mor greide å si, eller tenke. Dessuten var lønna elendig, sa begge de to gamle. Og med mine karakterer fra gymnaset måtte jeg bare bli lege, eller i alle fall ingeniør.

Siden jeg ikke bare var en flink gutt, men også lydig, og i tillegg ikke tålte å se blod, jeg besvimte faktisk hvis det skjedde, til fars ubeskrivelige irritasjon, så var det bare gode, gamle NTH i Trondheim som var alternativet for meg. Men jeg ville egentlig ikke bli ingeniør, ingeniører tenker bare på løsninger, på å få ting til å virke. Jeg var mer drømmer, var mer fascinert av veien enn av målet, jeg var en drømmer. og jeg drømte ikke om å bygge bruer. Kanskje derfor jeg tross alt valgte fysikken, fysikken har en åpning mot det ukjente, mot drømmene. Både fysikk og matematikk bærer en poesi i seg, en skjønnhet, og ikke bare en praktisk metode som får brua til å bære dem som går over, uansett hvordan... eller hvorfor. Fysikken rører ved evigheten, ved det vi ikke forstår, hjelper oss til å gjøre det uforståelig forståelig.»

Torgeir trakk beina opp under seg, døsig av alkoholen, men ikke uinteressert. Det var godt å høre stemmen til den gråhåra mannen, og ordene ga en slags mening også, han tenkte vagt at han burde si noe, noe klokt og forståelsesfullt, men alt det kloke og forståelsesfulle unnslett ham, ble aldri mer enn halvformede tanker, og taushet.

«Jeg skapte meg en religion, av fysikken, av vitenskapen skapte jeg et system som ga livet mitt mening, noe jeg trodde på, aldeles fullt og fast, et system som gjorde alt ukjent kjent og forståelig, i alle fall i teorien kan selv det vi ikke forstår bli forståelig. Tror det var et slags selvforsvar, et forsøk på å forsvare valgene jeg hadde gjort, eller kanskje et forsøk på å gjøre valgene som var blitt gjort for meg til mine. Jeg ble en nesten dogmatisk rasjonalist, aktiv i foreningen Skeptisk, skrev kronikker i avisene, angrep alle slag okkultisme og ny-religiøsitet, gammel også forresten. Lo høyt av folk som Fritjof Capra og slike som sauset sammen fysikken med gammel religion og magi og jeg vet ikke hva, som ødela det vakre i fysikken. Trodde av hele mitt hjerte på den poesien jeg fant i fysikken, at den poesien var sann, absolutt, og ren... den eneste jeg trengte...

Og så endte jeg opp som førsteamanuensis ved NTH, det minst poetiske som fantes i den verdenen, skolen som senere skiftet navn og ble til NTNU. Jeg kunne jo ikke jobbe i industrien, upraktisk som jeg er. Og etter hvert fikk jeg meg også en lukrativ bistilling ved SINTEF, anvendbarhetens tempel i forskningsmiljøet. Blir ikke så mye poesi av det heller, egentlig... Mye profitt og penger og kortsiktig forskning, og fint lite skjønnhet og dypere forståelse, om du skjønner hva jeg mener? Og jeg kom meg heller aldri bort, det sier vel det meste om meg; det bodde ikke nok initiativ i meg til å greie å rive meg løs, ikke en gang det...»

Unger fikk jeg aldri jobbet med, ikke en gang mine egne. Jeg giftet meg en gang, men vi fikk aldri barn. Jeg var lei for det, hun ikke. Og til slutt gikk hun, ble lei av en bitter og alt for tidlig gammel gubbe, tenker jeg, det ble i alle fall jeg, vi ble skilt i forståelse og uten dramatikk som det heter, tror nesten jeg hadde foretrukket litt dramatikk... . Og jeg giftet meg aldri igjen,

var gift med jobben på en måte, dessuten var.. er jeg jo alt for sær. Tror det var noe, en tristhet kanskje, som gikk som en tråd gjennom meg og livet mitt hele tiden, og det gjorde meg nok til en temmelig... jeg vet ikke, temmelig trist person. Ganske utålelig, egentlig. Hadde ikke egentlig venner, var ikke ensom, selv om det liknet ganske mye, men jeg likte å være ensom, egentlig. Redd, antar at jeg var redd.

Dessuten hadde jeg jo vitenskapen, Religionen min. Nonner pleide ofte å si at de var gift med Jesus, og deres forhold til Jesus var da ofte også temmelig seksuelt i sin natur... Vel, jeg var gift med vitenskapen. Og nå har denne religionen min slått sprekker. Alt dette...», han nikket mot gardinene, mot verden utenfor, «har slått sprekker i det jeg tror på, i det jeg har forsvart meg med i alle disse årene... I meg, egentlig..»

Utenfor hadde det begynt å blåse ganske kraftig, i seg selv uvanlig i det ellers så stabile og begivenhetsløst udramatiske klimaet i sonen. Vinden spilte i bardunene på masta, snakket lavt med seg selv og kom av og til med små, meningsløse kommentarer til Henriks lange bekjennelse. Torgeir kom plutselig på en Tom Waits-tekst; «*it's east of East St.Louis and the wind is making speeches, and the rain sounds like a round of applause*». Det regnet i alle fall ikke her ennå. Det regnet sjelden i sonen, og aldri annet enn kaldt duskregn, aldri så mye regn at det kunne slukke ilden. På den andre siden ville ikke en gang et tropisk skybrudd kunne slukket denne brannen.

Henrik så på Torgeir og smilte.

«Jeg vet hva du tenker nå... at jeg nå skal til å stå fram som frafallen rasjonalist, bekjenne min nye tro som nyfrelst okkultist eller new age tilhenger eller noe slikt, med øynene brutalt åpnet av det som har skjedd med denne byen, av det ukjente som har forandret alt. Magnus gjorde nok det, forkastet sitt eget, gamle verdensbilde. Ble en troende. Han trodde etter hvert helt og fullt at denne byen nå er en del av det Helvetet de kristne drømmer eller har mareritt om, og at alt han hadde trodd og ment i sitt tidligere liv var feil og at alt dette er resultat av en gud eller en djevls verk. Ikke jeg. Jeg er ikke ateisten som fant Gud da han lå på dødsleiet, som predikanter og søndgskolelærere fortalte eventyr om. Nei. Det er ikke sånn. Jeg er fortsatt beinhard rasjonalist. Jeg er alt for sta, alt for sær. Jeg tror fortsatt på vitenskapen, at vitenskapen prinsipielt kan forklare alt, også dette. Men jeg VET ikke lenger... og kanskje rammene for vitenskapen må endres, utvides radikalt i forhold til den vitenskapen jeg trodde jeg kjente, den vitenskapen jeg trodde på? Kanskje vitenskapen må bli noe langt mer, noe annet, hvis den skal kunne forklare dette...»

«Hvordan lærte du å skyte? Å behandle våpen slik du gjør, mener jeg?» Torgeir stusset litt over sitt eget spørsmål, særlig siden han egentlig aldri hadde sett den andre skyte, tvert imot var det Torgeir som hadde skutt. Henrik lot seg ikke merke med Torgeirs spørsmål, eller at det egentlig var helt malplassert, at det ikke hang sammen med det han hadde snakket om. «Storebror. Han var en skikkelig villmann, det motsatte av meg, på mange måter. Jeger,

eventyrer, litt av hvert. Og lidenskapelig skytter. Han insisterte på å lære meg å skyte med pistol. Og jeg syntes faktisk at det var ganske gøy. Ble ganske god, selv om jeg aldri ble noen konkurranseskytter. Aldri så god som storebror. Denne...», han klappet seg på frakkelomma, «var en gave fra ham, en gang, jeg husker ikke når eller i hvilken anledning. Ingen spesiell anledning, antar jeg. Uregistrert, ulovlig, tror han hjalp en gammel kompis i pengenød ved å kjøpe denne Smith&Wesson revolveren av ham. Gudene må vite hvor den egentlig kom fra. Og jeg, lovlydige, kjedelige meg, var dum nok til å ta imot den, oppbevare den. Hadde litt dårlig samvittighet for det av og til... Men det er et flott våpen, og så særlig mange andre lovbrudd rakk jeg aldri å begå... Lurer på om han noen gang nå har en merkelig følelse av at han en gang hadde en lillebror? En han ikke kan huske?»

Torgeir prøvde å huske selv, prøvde å huske seg selv, før, om han hadde hatt brødre. Eller søstre, eller foreldre? Det vil si, han visste selvsagt at han måtte ha hatt foreldre, men han greide ikke å huske dem. Greide ikke å huske annet enn løsrevne bilder, brokker av et tidligere liv, usammenhengende inntrykk og bruddstykker av minner. Noen ansikter, noen dufter, noen setninger, og så en mengde bilder; fotografier, biter av virkeligheten, frosset av ham selv. Merkelig nok syntes han at han husket mange av bildene han hadde laget mye bedre enn de tingene som måtte ha fylt livet hans. Minnet om bildene han var skarpe, minnet om livet var uskarpt og døsig. Kanskje bildene han tok, og manipulerte, konstruerte, hadde vært mer reelle for ham enn resten av det livet han levde den gangen? Før.

Det han greide å huske ble bare fragmenter av en historie, hans historie, men de løsrevne minnene greide ikke å vokse sammen til en sammenhengende fortelling. Og alle menneskene, ansiktene han kunne huske hadde trekk fra Jorunn, kvinne han hadde truffet på den andre siden.

Henrik hadde visst snakket videre, mens Torgeir prøvde å tenke, å huske. «... skytingen ble bare en hobby for meg, ingen lidenskap. Vitenskapen var min eneste lidenskap, jeg hadde visst ikke plass til flere. Jo, forresten, en til, en pasjon i alle fall, kanskje en lidenskap, hadde jeg. Ingen religion, men likevel noe som var med å gi livet mitt mening, kanskje en annen mening enn den vitenskapen ga meg. Jeg leste dikt. Poesi. Elsket lyrikk, det var en av de få tingene jeg tok med meg fra barndommen. Jeg var en nesten, men ikke helt, fanatisk lyrikkelsker. All slags poesi, gammel og ny, bundet og fri. Favorittene var Olav H. Hauge, Robert Creeley og Jan Erik Vold. Og Karin Boye, hun greide jeg nesten ikke å lese, men måtte! Og diktene til Charles Bukowski var fine, prosaen hans var bare dritt, for meg, men diktene var nydelige...»

Øynene hans ble fjerne mens han snakket, Torgeir kunne formelig se hvordan Henrik hørte strofer, setninger, fra de diktene han hadde lest, og elsket. Han var langt borte, et helt annet sted, i en av de verdener som var skapt av en av de dikterne han snakket om. De fleste av dem var bare navn for Torgeir, men hans skjønte likevel.

«Men aller best likte jeg Hans Børli. Tømmerhuggeren, skogsmannen, som i diktene sine laget seg et usentimentalt, nesten zen-buddistisk univers, der han så universets helhet like godt

i en død fugleunge som mellom stjernetåkene. Diktene hans var som små zen-legender, midt i norsk granskog og hvit snø, det ytre, naturen, ble et speil på det indre, «sjelen» eller psyken eller hva vi nå velger å kalle det. Han skrev om en verden jeg ikke kjente selv, annet enn fra utsiden, på avstand; om fattigdom og slit og kulde og snø, usentimentalt og av og til hard, andre ganger mykt og følsomt, på en måte som fikk meg til å forstå litt av mitt eget liv litt bedre. Jeg husker ennå et dikt, ord for ord, jeg husker mange, men særlig ett, som alltid betød ekstra mye for meg fordi det handlet om meg, om livet mitt. Slik er det:

Du sitter fast i din verden.

Vil du

løfte ditt eget liv

opp i en høyere sfære,

da må du samtidig løfte

alt omkring deg.

Et overmektig tak – javel,

men du må forsøke, du må

tro det umulige er mulig.

Jeg så en gang ei krikk-and

som hamret vingene tilblods

mot isen i elveoset,

– føttene var frosset fast.

Slik som denne vesle villanda

må du forsøke.

Å løfte heile jorda

med dine korte vinger.³

Torgeir var lamslått, han hadde sluttet å puste allerede tidlig i diktet, og kjente at han satt med åpen, gapende munn, så at Henrik så på ham, også han registrerte at det var noe som var galt. Omsider greide han å få tilbake kontrollen over stemmen:

«Det diktet... Hva var det du sa dikteren het? Børli?» Henrik nikket, og Torgeir fortsatte, skjelvende: «Det diktet, akkurat det diktet, har jeg lest før, den dagen jeg kom hit til byen, fra

---

³ Diktet «Du må forsøke» på denne siden er hentet fra Hans Børli's *Samlede dikt*, utgitt av Aschehoug 1995. Diktet er opprinnelig trykt i samlingen *Brønnen utenfor Nachors stad*, utgitt av Aschehoug 1966.

Tautra... Jeg fant.. i gata, ute på Buran, midt i Innherredsveien lå det et ark revet ut av ei bok, jeg tok det, det var ei side fra si bok med dikt, og jeg leste et par av dem, før jeg kastet arket, fordi diktene fikk meg til å gråte, selv om jeg aldri hadde lest dem før.. kanskje nettopp derfor? Jeg ante ikke hvem dikteren var.. men ett av de diktene jeg leste var det samme.. det var det siktet du leste for meg nå, det av Hans Børli...»

Henrik så på ham, alvorlig, litt undrende, han forsto ikke helt: «Men hvorfor er du så forskrekket over det? Er det noe med diktet?»

«Forstår du ikke... sammentreffet! Jeg kommer hit til den brennende byen og finner et tilfeldig ark fra ei bok, og på den boka leser jeg et dikt av en forfatter jeg aldri har hørt om før og så treffer jeg deg og Magnus og så viser det seg at nettopp det diktet jeg leste, mens jeg sto der i gata på Buran med brennende bygårder omkring meg, var et dikt som du kan, et dikt som du sier har betydning mer for deg enn noe annet dikt... Ser du ikke det umulige, den absurde tilfeldigheten, sammentreffet?»

«Etter alt du har sett? Greier du virkelig å bli forskrekket over noe slikt, etter alt du har sett her i byen, omkring deg? Jeg mener, hva kan være mer utenkelig enn denne brannen som aldri slutter, disse bygningene,» han pekte i retning av byen bak de fortrukne gardinene, «som brenner og brenner og brenner, gang etter gang? Et sammentreff som dette, som faktisk kan være nettopp det, et sammentreff, en tilfeldighet, er altså nok til å få deg til å se ut som om du har falt ned fra månen? Det er visst ikke noe som heter årsak og virkning lenger her, i alle fall ikke slik vi kjente det fra livet før brannen, så kanskje det henger sammen på en måte, kanskje det at du skulle treffe meg fikk deg til å finne det diktet på gata? Eller kanskje det at du leste det diktet gjorde at du traff meg? Kanskje tilfeldighetene virkelig er våre venner, som noen surrealistiske poeter påsto, før? Kanskje det ikke finnes noe slikt som tilfeldigheter? Eller kanskje alt er tilfeldigheter? Hva foretrekker du?»

Torgeir ante ikke hva han skulle svare. Ante knapt nok hva Henrik snakket om, hva han spurte om. Han lente seg mot veggen, og trakk gardinen litt til side, laget seg en liten sprekk og kikket ut, innover mot byen. Det var halvmørkt ute, og brannen ulmet flere steder. Henrik hadde selvsagt rett; han måtte bare akseptere at dette universet var absurd, på alle plan, fra det store til det små. Kanskje det var nettopp det bagatellmessige i dette med diktet som hadde sjokkert ham, fått ham ut av balanse?

«Men nettopp det diktet,» fortsatte Henrik lavt, «handler kanskje om oss begge nå? Greier vi virkelig å løfte hele vår verden på våre svake vinger? Greier vi å fly bort, med alt dette rundt føttene?»

Tause satt de slik, lenge, lot mørket i båten gli inn under huden på seg. Umerkkelig tok trettheten overhånd, de sovnet halvt sittende, halvt liggende. I søvnene sank kroppene sammen, ansiktstrekk ble mykere, kroppene fant mer behagelige stillinger.

Alt var grønt.

Han sto midt i en dyp skog. Han var naken. Han følte myk, kjølig mose mot føttene.

Enorme trær sto overalt omkring ham. Tykke, ranke stammer med bark som furet hud. Sollyset ble filtrert mellom lag på lag med grønne greiner, tepper av blad fikk verden til å bli grønn. Alt var bare grønt, grønt, grønt. Han fikk en følelse av uendelig alder, av at disse trærne hadde stått her lenger enn det er mulig å tenke seg. At han nå sto i en skog utenfor den tidsregning menneskene vanligvis følger.

Dessuten ante han et intenst liv. Han så ingen ting som rørte seg, hørte ikke en lyd, men følte likevel at skogen var full av liv. Av liv og intelligens. Det var som om selve skogen levde og tenkte og iakttok ham der han sto. Alle sansene var skarpe: Han så og hørte og lukta og følte med en intensitet han aldri før hadde opplevd. Det var nesten som om han kunne føle alt det skogen kunne føle.

Mellom trærne gikk en sti. Nei, en vei, dekket med velbrukt, glattslitt brustein. Stein lagt i et intrikat mønster, et mønster han ikke helt greide å oppfatte og forstå, sjøl om han hele tida følte at han nesten grep det. Et mønster som forsøkte å si noe til ham? Langs veikanten sto den samme, ubrutte massen av enorme trær.

Han begynte å gå langs veien. Med omkring hundre meters mellomrom sto det store steinsøyler. Tre til fire meter høye, grå og enkel søyler av stein, med det samme ugripelige mønsteret, det samme symbolet som det han syntes han så i brusteinene. Når han stirra hardt på steinsøylene var det i noen korte øyeblikk, øye blikk, som om mønsteret vrei og bukta seg, som veldige ormer, tre ormer?, bukta seg rundt hverandre, i tre evig skiftende spiraler som grep inn i hverandre. Brusteinene var glatte og behagelig varme under fotsålene hans.

Han hørte noe som nesten, bare nesten, var en lyd bak seg. Lyden av hjul mot brustein. Han snudde seg, gikk litt til siden. Ville slippe fram den eller de som kom. En vogn kjørte opp ved siden av ham. Ei vogn av tre, kunstferdig utskåret tre, med to jernbeslåtte hjul, trukket av to enorme dyr som han forundret så var katter. En svart og en rød. Katter større enn noe han før hadde sett av det slaget. Nesten som små hester. Svakt mintes han at han aldri hadde likt katter.

I vogna sto det en kvinne som han trodde han hadde sett før. Naken, delvis svøpt i svart hår som nådde henne til knærne. Ryggen så rett som på en ballett-danser. Når han så på henne så han at håret egentlig hele tida skifta farge. Det var svart som ravnevinger, gult som modent korn, hvitt som snø, rødt som flammende solnedgangskobber. Håret hadde alle farger, alle farger på en gang. Og kanskje ingen farge i det hele tatt?

Hun hadde grønne øyne. Intense øyne, fylt av lys. Lys fra sola, filtrert gjennom bladverket i skogen, eller lys fra hennes indre. Hun strålte av en intens, nesten skremmende skjønnhet, hennes kvinnelighet var neste overveldende.

Rundt halsen hadde hun et tungt smykke av gull, besatt med store, glødende steiner. Mellom de store brystene hang en amulett formet som to små mennesker forent i elskov. En hviskende stemme inne i ham sa at dette smykket var Brisningamen. Han visste ikke hva det betydde, men han visste at han aldri før hadde sett en amulett med mer kraft enn denne. At han aldri måtte

røre ved dette smykket, at det ville drepe ham. Drepe ham like sikkert som det kunne gi ham liv.

Med en håndbevegelse viste hun at hun ville at han skulle komme opp i vogna til henne. Han steg opp, glad over denne æren. Sto der, nær henne, kjente varmen fra henne som en fysisk berøring. Kattene strammet musklene og vogna begynte på nytt å rulle. Han holdt seg fast i vognkanten, kjente utskjæringene i treet mot fingrene. Vogna glei lett over veien, nesten uten å berøre brusteinen. Lydløst.

De kjørte lenge. Trær og steinsøyler for forbi. Hun kjørte fort, og sikkert. Kattekroppene arbeidet energisk foran vogna. Så tok veien omsider slutt. En stor, åpen plass lå kranset av de samme søylene av stein som hadde stått langs veikanten. Her slapp sollyset uhindra ned. Det grønne lyset ble dermed varmt og gult. Sletta var dekket av grønt, mykt gress. I midten lå et lite, rundt tjern. Først trodde han at det var en brønn, men oppdaga så at dette var naturens verk. En blinkende kilde, i sentrum av ei slette i sentrum av en skog. I sentrum av verden? Der veien begynte. Av en eller annen grunn visste han at dette var et sted der mye begynte.

Hun tok hånden hans og leide ham ned fra vogna. Sammen gikk de over gresset, bort mot vannet. Tjernet hadde mosegrodde bredder. Overflaten var blank og stille. Vannet så dypt ut, uendelig dypt. Kaldt.

Hun med det mangefarga håret bøyde seg ned mot vannet. I hånden holdt hun et stort krus som hun fylte med vann. Han så på kroppen hennes der hun satt på huk ved vannet; levende muskler under gyllen hud, brystenes tunge, myke runding, anelsen av en skygge mellom lårene, en sterk rygg, kraftige hofter. Han var glad fordi han hadde fått lov til å se denne kroppen. Se henne som var alle kvinner, alt kvinnelig. Han følte plutselig en voldsom ærefrykt overfor dette.

Hun reiste seg langsomt opp, rakte ham kruset og ga tegn til at han skulle drikke. Han tenkte: «Hun har ikke sagt et eneste ord til meg.» Så tok han kruset. Drakk.

Vannet var kjølig. Friskt. Det fylte ham med energi, med liv, med glede. Det fikk huden hans til å prikke seg, håret på armene hans til å reise seg. Aldri før hadde han drukket et så friskt og velsmakende vann.

Morgen

Det ble langsomt lyst igjen. Som vanlig begynte det samtidig gradvis å brenne sterkere rundt om i byen, i takt med det økende dagslyset. De to i båten sov en urolig søvn. Henrik lå på ryggen på en litt for smal brisk, et grått ullteppe dekket føttene, ei hånd hang ned på dørken, munnen halvåpen, han snorka lavt og skurrende, en dråpe av spytt rant ned over kinnet, laga ei lys stripe i det skitne ansiktet. Torgeir lå på siden, nesten i fosterstilling, hans ulleppe hadde glidd ned og det så ut som om han frøs, øynene bevega seg bak lukkede øyenlokk, knapt hørbare ord unnslopp ham; «Jorunn... Kali... ikke gå, ikke bli borte... ja, jeg kommer... hvorfor er det så mye...»

Plutselig satte Henrik seg opp, slengte føttene ned på dørken og sa, med høy, litt fremmedartet stemme: «JA! Vi kommer. Jeg forstår, vi må gjøre det. VI KOMMER!» Det siste var nesten et rop. Torgeir spratt opp, kastet seg ned på dørken, som for å søke dekning, finne et gjemmested. Han prøvde å kripe inn under brisken, uten å lykkes. Så forsto han hvor han var, og satte seg opp. Henrik satt forvirret på sin benk, først nå begynte han å våkne for alvor.

Torgeir dro fingrene gjennom håret, reiste seg og gikk ut på det trange akterdekket. Ute i den kjølige morgenlufta som luktet svakt av røyk strakte han seg og så inn mot byen. Det så ut som om det brant mest heftig nær elva, i bryggene og i gårdene i Kjøpmannsgata. Utover i retning Ila kunne byen akkurat nå se nesten til forveksling ut som en normal by. Med ett visste han at han måtte dit, at han måtte gjøre noe der. Uklare minner om nok en drøm fortalte ham at han hadde en oppgave ennå, en siste.

Bak seg hørte han Henrik komme ut av kahytten. Uten et ord stilte han seg ved siden av Torgeir og så mot Ila. Som for å forklare noe, sa han: «Jeg drømte. Jeg drømte om deg, og om ei kvinne, og om noe enormt... noe mektig, noe kvinnelig, men med fire armer, ravnsvar hud og lang, blodrød tunge. Og jeg tror.. nei, jeg vet, at vi ikke kan dra tilbake til Tautra før vi har vært en tur i Ila og funnet... noe... Jeg tror vi vil forstå når vi kommer dit...»

Nå husket også Torgeir drømmen, den siste av mange liknende, om leiligheta til Jorunn og om den vesle statuetten av gudinna Kali, statuetten som i drømmen både var liten og av messing, eller kanskje bronse, og på samme tid enorm, stor som selve universet, og levende, varm, myk, og mektig. Han husket, og visste at han ikke hadde noe valg, at han var dømt til å dra dit, til å finne den leiligheta han hadde besøkt i en annen virkelighet, finne den metallfiguren som han kjente ropte på ham hele tiden. Han visse ikke hva han skulle gjøre med den, men han visste at han ville få vite det. Hvis han fant fram. Og han visste at alt avhang av dette, at dette var deres siste, eneste, håp.

Bryggene langs kanalen i Sandgata brant friskt i morgenlyset, delvis skjult bak lagerskurene på Brattøra. Etter røyken å dømme var det også tilfelle for trehusene vest for Prinsenkrysset. Brannen flytta seg som vanlig raskt fra bydel til bydel. En ny, vanlig dag var begynt.

For første gang syntes Torgeir at han kunne se, eller i alle fall ane de lange fangarmene av levende ild som spredte seg ut over byen fra sin kilde mellom Nidelva og Domkirka, de han før bare hadde kunnet sett når han sto tett ved ilden som flommet opp av bakken.

Plutselig husket han noe han hadde lest en gang, for lenge siden, da han var ung gutt, om verdenstreet i norrøn mytologi, asken Yggdrasil, treet som strakte greinene sine ut over alt, over hele verden, og var så stort at det av den grunn ble usynlig, umulig å se. Det som er over alt, er usynlig. Den verden som Trondheim nå var blitt hadde sitt eget verdenstre, et perverst vrengebilde av Yggdrasil, som strakte sine greiner av ild ut over alt, som man ikke kunne se fordi det var over alt. Men nå så han dem, ildgreinene. Nesten. Så ble synet borte, de blåskimrende ildarmene gikk i ett med skydekket og ble usynlige igjen.

«Husker du hvor vi skal? Hvor i Ila?» Henrik dro ham tilbake.« Torgeir prøvde å tenke. Huske. «Nja? Jeg husker huset. Husker leiligheta, husker trappa. Ikke at det hjelper oss mye.. Men det var et murhus. Fire, eller fem etasjer høyt, grått eller hvitt, en gammel gård, men restaurert. Jeg tror jeg vil kjenne den når jeg ser den. Hvis jeg ser den. Hvis den er her. Her også, og ikke bare i det andre Trondheim...»

«Den er det!» Henrik hørtes sikker ut. «Jeg vet at den er der, at det er dit vi skal. Jeg så det. I drømmen. Vi tar båten, ut til Skansen, og går derfra, så slipper vi å gå mer enn høyst nødvendig i byen..» Torgeir nikket, glad for å slippe å bevege seg mellom de brennende bygningene før han absolutt måtte, før det ikke var noen vei utenom.

Skydekket var lavt, ei jevn flate av konturløst grått, som så ofte før. Den kraftige vinden fra kvelden før hadde dødd bort, men fortsatt blåste det nok til at de kunne bruke seilet de fem hundre meterene inn fra Munkholmen til Skansen. Bak skyene i øst kunne de så vidt skimte en lyskilde som de visste måtte være sola. Henrik satt som vanlig ved roret. Det var hans jobb. Hans ansvar. Kanskje hans beskyttelse? Følelsen av å styre noe. Kontrollere.

Torgeir krøp inn i kahytten. Han hadde ikke noe som han kunne late som om han kontrollerte her. Han ville ikke se.

Ila

Kipper lå fortøyd ved flytebrygga inne på seilbåthavna ved Skansen. Henrik var omhyggelig med fortøyningene, redd for å miste båten som kanskje skulle bringe dem bort, en gang. Etterpå. Det lå flere seilbåter fortøyd lenger borte i havnebassenget. Et par av dem var til og med små katamaraner av samme type som *Kipper*; en båttype som selv om den var sjelden og ganske eksklusiv hadde fått en viss popularitet blant velstående lystseilere tidlig i det nye århundret.

Foran dem lå den skittengule bygningen som en tid hadde huset byens seilforening, og som hadde vært danserestaurant og utested i flere tiår i forrige århundre. Nå var de brungule treveggene merket av brannen; svartsvidde, vinduer var knust og deler av taket var borte. For han visste ikke hvilken gang undret Torgeir seg over denne merkelige ilden, som så åpenbart var høyst reell og ødeleggende, drepende, og som samtidig på en måte ikke hørte helt hjemme her, og som derfor aldri greide å fortære det den prøvde seg på, ikke helt, hvordan den samtidig både brant og ikke brant. Som om ilden hørte hjemme i to verdener på samme tid? Han husket synet av hus som brant, og som samtidig på en merkelig dobbeltekspontert måte fortsatt var like hele, eller i alle fall nesten like hele, som om flammene bare greide å svi og brenne en del av den virkeligheten som var huset.

«Jeg pleide å gå på rockekonsserter her på Skansen, rockeklubben her i byen holdt til her ei lita stund vet du...» Torgeir stusset litt. Henrik, med det grå håret, med rynkene, var liksom ikke typen han så for seg på rockekonsert. Men på den andre siden hadde han vel vært ung engang i forrige århundre, og gjort det andre unge gjorde?

«Jeg husker avskjedskonserten til Liliedugg, her på Skansen... I 1984... Et rart band, Liliedugg, så vanvittig seg selv, kunne ikke sammenlignes med noen... bortsett fra kanskje tidlig Birthday Party, noe av den samme mørke støyen...» Torgeir nikket, selv om navnene ikke sa ham noe som helst. Norsk undergrunnsrock fra forrige århundre var ikke akkurat det han visste mest om eller var mest interessert i. Hans musikk var gammel jazz; Charlie Parker, Ornette Coleman, Miles Davis, alltid levende og meningsfull, og nyere, mer elektronisk musikk, musikk som det var vanskeligere å sette i bås... Også gammel soul da, Sam Cooke og Percy Sledge var alltid der et sted. Det var Tom Waits også, alltid til stede, alltid relevant for livet hans. Og i 1984 hadde han vært ett år gammel, og da han ble gammel nok til å tenne på rock og slikt var punken og det som kom etter punken for lengst blitt gamle menns musikk, musikk som nesten uten unntak ikke sa ham noe som helst, musikk som ikke snakket til ham. Det gjorde merkelig nok saksofonen til Charlie Parker, i opptak gjort 30 år før han ble født...

«En rar konsert,» fortsatte Henrik, blikket ble fjernt, han var med ett ikke helt til stede lenger, «jeg hadde vært på flere konserter med Liliedugg før; varierende opplevelser, vekslet etter dagsformen til gutta i bandet, fra det helt gedigne, til noe ustrukturert tøys. Og avskjedskonserten, den siste av flere egentlig, her på Skansen, var av det mer desperate slaget. Hardt, desperat og sint. Veldig endelig, på en måte... ingen vei tilbake.» Henrik smilte forsiktig, lukket øynene som for å se bedre, huske.

«Jeg var på avskjedskonserten til Wannskrækk også, året etter, seint i 1985, her på Skansen det også, før de gjenoppstod som DumDum Boys. Det var noe helt annet; en fest, et dundrende party med masse dansende punks og allsang og tilløp til ønskekonsert, masse ekstranummer, med alle de gamle punkelåtene og masse kommunikasjon mellom sal og scene, gemyttlig. Et popband på sitt beste. Liliedugg-konserten var noe helt annet, ikke noe publikumsfrieri, ikke kommunikasjon på den måten, ikke allsangpunk i det hele tatt, mye mer skremmende på en måte, mørkt, et monster av et band som på en måte begikk selvmord, spilte for siste gang. Ikke akkurat good vibrations, men voldsomt, og voldsomt gripende likevel, farlig og fascinerende.

Wannskrækk-konserten var en dansefest, Liliedugg-konserten var som å bli underkastet kirurgi, om å bli operert uten bedøvelse, i en larmende fabrikkhall. Men det var også merkelig rensende, nakent, det røska opp i oss som var der, det var vondt på en god måte liksom... Jeg husker de hadde et svært norsk flagg på veggen bak scena... De spilte i kanskje 40 minutter, musikk som jeg skjønner kunne få noen til å få lyst til å skjære seg selv med kniv, musikk som skar som en kniv, musikk som passet så vanvittig godt til tida, til de glatte, kalde griske og sjøloppatte 1980-årene. Romanen American Psycho, som kom mange år etterpå, er det eneste jeg kan huske som har beskrevet den samme, hva skal jeg kalle det... tidsånden kanskje, så godt. Lars Vold, vokalisten, var sint, mer desperat snerrende enn jeg kan huske at jeg hadde sett ham noen gang før, og så var det over, ingen ekstranummer, bandet gikk av scena, lyset kom på, slutt. Her, på Skansen. Og jeg tror at alle vi som var der husket den konserten ganske lenge etterpå...»

De gikk langsomt opp bakken fra havna. De hadde ikke hastverk, eller de gruete seg for å finne det de lette etter.

Ila kirke hadde mistet taket, og deler av tårnet hadde rast sammen, forkullede takbjelker pekte mot skyene. «Noe av det første jeg så da det begynte å brenne var at hovedbygningen på den gamle tekniske høgskolen på Gløshaugen sto i lys lue, som de kalte det før... Så taket rase sammen, takstein som falt, vinduer som eksploderte og sendte en melkevei av glass-stjerner ut over bakken rundt bygningene.» Henrik så på det utbrente skallet av kirkebygningen. «For meg var det en slags trøst da jeg så at også domkirka brant, at heller ikke gud slapp unna flammene. Tåpelig, selvsagt, smålig skadefryd når verden hadde sluttet å eksistere, men likevel.. Når vitenskapen liksom ikke kunne unnsnippe, var det i alle fall en slags trøst at heller ikke gud og det huset noe hadde sagt var hans var immun mot katastrofen.» Torgeir både forsto og ikke forsto Henriks følelser, på samme tid.

Eneboligene oppe i åsen, bak trikketråsen, brant hissig. Selv om de sikkert hadde brent utallige ganger før, var flammene fortsatt hissige. Brannen spredte seg fra hus til hus, til den sto som en vegg langs åsen. De to mennene betraktet synet fascinert mens de langsomt gikk i retning av Ila, nærmere de flammene som alle deres instinkter fortalte dem at de måtte flykte fra. Bebyggelse nede på sletta brant stort sett ikke, ikke akkurat nå, men røyken fra brannen oppe i åsen la seg tungt ned over parken og de gamle bygårdene. Det var tungt å puste.

Lekeapparatene på lekeplassen i Ilaparken viste ennå spor av sterke, glade farger gjennom et lag av sot og aske, rødt, gult og blått, men uten glade unger, uten latter og skrik. Nederst i ei av skliene lå det en groteskt forbrent menneskekropp. Huden var forvandlet til en brent, svart skorpe. Mens de sto og så på liket, begynte det plutselig å røre seg. Svake skjelvninger i føttene ble sterkere, nesten som krampetreknninger, og spredte seg til resten av kroppen. Med ett reiste kroppen seg opp, støttet seg med hendene mot sklia, og kom seg opp på beina. Et øyeblikk så den forbrente kroppen rett på dem, før han, eller hun, alle kjønnskjenntegn var borte og det som var igjen var en androgyn, kjønnsløs skapning, på vaklende skritt begynte å gå i retning høyblokkene lengst ute i Ila.

«Jeg tror egentlig ikke at de er levende lenger,» sa Henrik mens han så etter skikkelsen som forsvant. «Egentlig tror jeg at de er døde, alle sammen, i alle fall slik vi har vært vant til å tenke på ting som levende og død. Jeg tror at de fleste her i byen døde i løpet av de første branndagene, men at i alle fall noe av dem på en måte blir holdt i live, men jeg vil ikke kalle det liv, av de samme kreftene som skaper brannen. At brannen på en måte gir dem et slags liv, eller i alle fall energi til å bevege seg rundt. Men de er døde. Uten egentlig bevissthet, uten personlighet, uten minner. Tror jeg. Selv om det av og til ser ut som om de kan kjenne smerte når de brenner, om og om igjen. De er en slags levende døde nå. Som zombier...»

Torgeir nikket, Henriks forklaring lød i grunnen fornuftig. Samtidig registrerte han litt forundret at han aldri hadde tenkt på dette før. Selv ikke da de ble angrepet av en av dem, og han hadde brukt Henriks revolver i selvforsvar, hadde han egentlig undret seg over disse naturstridige menneskene som gikk omkring i gatene og som brant, som husene i byen, om og om igjen. De hadde liksom bare vært en del av det vanlige, av naturens orden her i denne byen der alt var naturstridig. Og som alle andre ting, kjente han at det krevde mye av ham å i det hele tatt tenke på det. Denne virkeligheten ville på en måte ikke at han skulle tenke over det absurde, det perverse ved den byen han så rundt seg, eller enda verre; tenke på det som hadde vært før. Som vanlig fikk han vondt i hodet.

«Det spørsmålet som gjenstår da,» fortsatte Henrik, «er hva vi er? Vi som kan huske verden slik den var før, vi som åpenbart lever og har forblitt oss selv, mer eller mindre? Hvorfor er vi her? Hva er det med oss som skiller oss fra alle de levende døde? Vi er jo heller ikke som før, vt du, vi er forandret. Vi er også merket av ilden, vi hører ilden til. Hvis det er flammene som holder oss i live, hvorfor har de ikke greid å ta makten helt fra oss, slik de har gjort med disse andre?» Torgeir innså at det var enda ett av de spørsmålene han aldri hadde reflektert over.

Det var bare slik det var. Han trakk på skuldrene. «Nei, jeg vet ikke. Ikke jeg heller...» Henrik smilte. «Vi må vel bare akseptere at det er slik det er, at noen av oss har overlevd så langt, at brannen ikke har greid å nå inn til oss...»

Møte med gudinna

Parken var omkranset av svarte, utbrente trær; forkullet bark, brukne, svart greiner, som døde fingre mot himmelen, tenkte Torgeir, før han tenkte at det egentlig var en forferdelig klisje. Nesten upassende. «Se!» sa Henrik og pekte på ett av trærne nær dem. På en av de laveste greinene spira tre små blad. Grønne blader på et dødt, forkullet tre. Ennå et bevis på denne brannens perverse, unaturlige karakter. Eller et bevis på at livet er noe av det staeste og mest halsstarrige som finnes, at livet har en evne til å presse seg fram selv der døden er aller mest til stede?

«Vet du hvor vi skal?»

«Ja, jeg tror det...» Torgeir stusset over sitt eget svar. Han kjente ikke igjen bydelen fra drømmen, fra besøket på den andre siden, kunne ikke huske hvor han og Jorunn hadde gått. Så ikke den kjente fasaden, eller inngangsdøra noe sted blant de brannherjede bygårdene. Likevel var det noe i ham, ett eller annet sted inne i ham, som visste nøyaktig hvor han skulle. Så lenge han ikke bevisst prøvde å huske hvor han skulle gå, visste han at han ville finne fram til det huset, og den leiligheta de lette etter. Kroppen hans visste det.

Noen hundre meter ute i Osloveien stoppet Torgeir brått. Fortsatt kunne han ikke huske noen av husene de så rundt seg, men samtidig visste han at han var nær nå. At det de søkte var nær. Han kunne kjenne det i hele kroppen, som en sitrende skjelving, en prikking i huden: noe. En usynlig tilstedeværelse som fikk hårene på underarmene hans til å reise seg. Han lukket øynene og gikk blindt framover, tvers over gata, mot ett hvitt murhus. Henrik fulgte to skritt bak, redd for å bli igjen, redd for å miste kontakten, miste retningssansen.

Utenfor døra stoppet Torgeir og åpnet øynene igjen. «Jo, det er her!» Han ristet ivrig og litt redd i døra. Låst. Ikke til å rikke. Vinduene i første etasje lå høyt på veggen, over to meter fra gata. Han så seg om etter noe han kunne bruke for å klatre, en stige, en kasse, hva som helst, hoppet opp, fikk tak med fingrene, men mistet taket og glei ned. Henrik nappet ham lett i jakkeermet, pekte uten et ord mot den åpne porten inn mot bakgården.

Sammen gikk de to inn i halvmørket under den buete porten. Bakgården var tom, veggene som hadde vært hvite var dekket av sot, det knaste i knust glass under skosålene deres. En ødelagt og utbrent sykkel lå i et hjørne, lakken hadde smeltet i den sterke varmen. Likevel så gården relativt uskadd ut, noen av vinduene var til og med hele i etasjene oppover. Det så ut som om første og andre etasje var de som var mest ødelagt av flammene.

Torgeir bøyde nakken og kikket opp mot de øverste to etasjene. Hele kroppen hans visste at dette var stedet, at de var framme, at de ville finne det de lette etter.

Døra mot bakgården sto åpen.

På vei opp trappa merket Torgeir at sitringen i kroppen som han hadde kjent en stund ble sterkere, nesten ubehagelig, en insisterende murring under huden, tusen nåler som stakk mot huden, innenfra.

Begge to så også raskt at inntrykket fra utsiden var korrekt. Første etasje var lite mer enn et utbrent skall, der bare murveggene sto tilbake, svarte av sot. Andre etasje var også svært ødelagt, om enn kanskje litt mindre enn første. Oppe i tredje etasje ble det helt klart at brannens herjinger hadde vært betydelig mindre voldsomme enn lenger nede. Her var tredører fortsatt relativt hele, panel var nok svidd men ikke ødelagt, fargen på veggene var synlig gjennom sotlaget, og enkelte steder kunne de fortsatt skimte noe som måtte være tapet. Fjerde etasje framsto som tilnærmet uskadd. Også her var vegger, gulv og tak selvsagt dekket med sot, men bortsett fra det så det ut som det det hadde vært; fjerde etasje i en gammel bygård med leiligheter, modernisert på 80-tallet eller kanskje til og med senere i forrige århundre. Ingen ting var direkte brannskadd der oppe, selv om røyken selvsagt hadde trengt inn over alt også her, og hadde etterlatt sitt tydelige fingeravtrykk

Prikkingen under huden til Torgeir hadde gått fra å være tusen individuelle nålers stikk til å bli en jevn, nesten sviende følelse som ikke var en smerte selv om det var vanskelig å si hva annet den var. Han stoppet brått foran ei dør.

Henrik, som hele tiden holdt seg tett bak ham, støtte inn i ryggen hans. «Her er det, det er her.. var her...» For en gangs skyld uten å nøle grep Torgeir dørklinken. Også denne døra var ulåst.

De kom inn i en liten gang, som åpnet seg mot en stor stue. Torgeir visste med hele seg at de var kommet dit de skulle, at dette var rett leilighet. Selv om han med en gang så at enkelte detaljer var forskjellige fra det han husket fra sitt besøk på den andre siden, skrek alt i denne leiligheta til ham og fortalte at det var denne, likevel, selv om det var en annen. Denne stua var litt større enn den andre, fargene var litt annerledes, men også her hang det en el-gitar på veggen, en V-formet Gibson denne gangen, ved siden av et stort musikkanlegg. Bordet laget av en tykk glassplate var det samme. Sofaen også, selv om mønsteret var litt annerledes. Og senga ved den andre veggen var den samme.

På veggen hang det store bildet han kjente igjen, med alle navnene i en halvsirkel over en dominerende, sentral kvinneskikkelse; Inanna, Ishtar, Isis, Bastet, Lilith, Afrodite, Hekate, Kybele, Venus, Ngame, Coatlique, Gaia, Morrigan, Frøya, Idun, Erzulie. Kvinnen på dette bidet var litt forskjellig fra den han husket. Denne hadde langt, lyst hår, og hun var ikke naken, men kledd i en enkel, grønn kjole som nådde helt ned til bakken. De naken armene var kraftige, muskuløse. Det store gullsmykket hun bar om halsen var det samme. Det var også de to store kattedyrene som hvilte ved føttene hennes. Og ved veggen, under maleriet, sto

det samme lille alteret, med den samme lille statuen av gudinna Kali, med sine fire armer og den lange tungen utfordrende strukket ut mot alle som måtte våge å trosse henne. Rundt den slanke halsen hadde hun et halskjede laget av avkappede hoder.

Metallstatuetten glødet svakt i halvlyset i leiligheten.

Kvinnen på maleriet tok et skritt ut i rommet, strakte ut en hånd, og snakket til dem.

Begge de to mennene kjente at tiden sto stille her. At rommet de var inne i nå omfattet hele verden, ja mer enn hele denne verden. I det fjerne kunne de høre svak fuglesang. Det luktet skog; granskog og våt mose. Og kvinne. Stemmen hennes var sterk, og myk; bydende, en stemme de ikke kunne motstå. Som ingen noen gang hadde kunnet motstå. Den var over alt rundt dem, og inne i dem, den skapte bilder og følelser i dem, lot dem høre og forstå med alle sanser samtidig. «Dere har endelig kommet! Vi har ventet. Lenge. Jeg er Frøya, den fremste, den mektige, av noen kalt Vanadis, hun som styrer kjærligheten og som eier halvparten av alle menn som faller i kamp, hun som selv Enøye ikke kan forstå og styre. Jeg har ventet lenge, fra det øyeblikk jeg så at dere hadde en viktig rolle å spille i resten av denne kampen, jeg har prøvd så langt jeg har kunnet å verne dere, og å styre dere. Og nå har jeg styrt dere hit. Jeg trenger dere, dødelige!»

Hun strakte ut hånden og la fingrene på Torgeirs skulder. Han kjente varmen fra hånden tvers gjennom jakken og skjorta, kjente en voldsom energi som rørte ved hver celle i kroppen hans. Hvert hår på kroppen strittet. Fjernt og litt uinteressert registrerte han at han fikk ereksjon, voldsomt og ukontrollerbart.

«I denne verden trenger jeg hjelp fra dødelige mennesker for å stoppe ilden fra Muspellsheim, ilden som vil ødelegge både denne og alle andre verdener dersom den ikke stoppes, dersom denne porten ikke blir lukket og stengt.» Ordet Muspellsheim startet en strøm av bilder i Torgeir: I et nanosekund så han en verden bygd av ild alene, et flammende, rasende sydende inferno av ild. Og han så skapningene som levde der, flammevesener, menneskelige midt i sin umenneskelighet, som levde i og av ilden. Han så, følte, hvordan de hele tiden ville ekspandere, drevet av en ustoppelig trang til spre ilden, til å la flammene sluke stadig flere verdener. De var selve ur-ilden, drevet bort av alt som var kommet etter, men fortsatt med en veldig trang til å erobre tilbake det universet som en gang hadde vært ildens.

«Muspellsheims sønner vil drepe selveste verdenstreet, vil erstatte Yggdrasil med sitt eget brennende verdenstreet, et flammende vrengebilde av det egentlige treet, og da vil alt bli ild.» Torgeir husket sin egen visjon av ildsøylen ved Olavskilden som en trestamme, med greiner som spredte seg ut over hele byen, hele verden. «Porten må stenges. Ildstammen må knekkes. Og du må hjelpe oss. Uten hjelp fra dere som lever i denne verdenen kan vi ikke stoppe dette, ikke når de allerede har reist ildtreet sitt. Vår makt er begrenset nå, vi kan ikke bevege oss fritt

i denne verden, vi må handle gjennom dere dødelige vesener. Men du må hjelpe oss av egen vilje. Vil du?»

Torgeir kjente at han nikket. Visste at han ikke kunne svare noe annet enn ja, at han i realiteten ikke hadde noe valg, at han ikke hadde hatt noe valg etter at han traff Jorunn på Kjegle-kroa. I en annen verden. Hans valg ble gjort da. Stemmen sviktet ham da han prøvde å svare, alt som slapp ut var et hvesende hvisk: «Ja... men hvordan...» Frøya trådte liksom til side, ble uklar og forandret seg til skremmende og samtidig voldsomt sensuell skikkelse med glinsende svart hud og fire armer. Kali tok ordet. «Du skal bære meg dit ilden strømmer inn i denne verden!» Stemmen hennes hadde en annen klang enn Frøyas stemme hadde hatt, og den ga helt andre bilder, andre stemninger og følelser. Hun luktet annerledes, de fjerne lydene i bakgrunnen når hun snakket var annerledes. Hun følte helt annerledes i kroppen hans, hun brant på en annen måte, Torgeir kjente at hun hadde noe vilt og voldsomt og ufattelig farlig i seg, et veldig raseri, nesten en galskap, noe han hadde kjent i Frøya også men som var mye sterkere hos Kali. Bak Kali, eller i Kali så han de andre; Frøya, Inanna, Erzulie, alle de andre, utallige gudineskikkelser, gudinnebilder skapt i ulike tider og av ulike kulturer. Han kjente at Kali kunne være Ødeleggeren, når det krevdes, slik også Frøya og de andre kunne, samtidig som hun og alle de andre kunne gi liv, ufattelige mengder liv, ufattelig levende liv. «Vær min stridshest når jeg rir til kamp mot denne ild-demonen!»

Han visste at han ikke hadde noe valg, og at han ikke ville ha noe valg, at han valgte av egen, fri vilje når han sa Ja, nå med mye sterkere stemme, en stemme han hadde fått igjen i alle fall litt av kontrollen over. Han overga seg.

Tiden begynte å bevege seg igjen.

Henrik sto på kne på gulvet.

Torgeir stirret på maleriet på veggen, bildet som nå bare var et flatt, livløst bilde igjen, et bilde av Frøya, omgitt av grønn skog. Ved hennes føtter sto Kali, 30 cm høy og livløs, i kald messing, eller kanskje kobber, på et prosaisk lite bord, omgitt av merkelige småting; en kniv, små skåler, røkelse.

Henrik reiste seg, langsomt.

Torgeir følte seg svimmel. Svimmel, forlatt og forvirret, og kvalm. Han kjente at kroppen hans svaiet lett der han sto, midt i rommet. Fortsatt kunne han kjenne varmen etter hånda som hadde ligget på skulderen hans. Husket alt. Husket løftet han hadde gitt. Det han skulle gjøre. Måtte.

Mens han ennå sjanglet og så rommet uklart som gjennom et slør der andre bilder, bilder av en annen verden, fortsatt lå som en film over synet hans, gikk han bort til alteret. Bøyde seg ned. Grep Kali-figuren med begge hender og løftet den opp. Klamret seg til den, klemte den inn mot brystet. I samme øyeblikk som han berørte metallet kom rommet tilbake i fokus for

øynene hans, det grå tåkesløret forsvant, og det samme gjorde svimmelheten. Med ett tenkte han klart igjen. Klarere enn han kunne huske å ha gjort noen gang før.

Den vesle statuetten var tyngre enn han hadde ventet seg, som om den var støpt i et mye tyngre metall enn messing. Og den var varm. Rommet var kjølig, litt rått, men Kali-figuren var varmere enn huden hans. Da han klemte den inntil seg kjente han at den sitret nesten umerkelig. Langt der inne slo et ørlite hjerte, en liten men kraftfylt puls banket?

Med Kali-figuren hvilende mot overkroppen snudde han seg og gikk mot døren.

På vei ned trappa hørte han at Henrik fulgte etter.

Natt i Elvegata

«Du trenger ikke å følge meg, vet du... Det var jeg som ble valgt... jeg som sa ja, valgte... Ikke du. Du kan dra tilbake til båten og vente på meg der, eller vi kan møtes et sted, etterpå, hvis...» Hvis det ble noe etterpå.

Henrik så på ham, alvorlig: «Jeg er ikke så veldig god til å løpe. Har blitt for gammel og stiv i knærne til den slags... Så vi er nok sammen om dette!» Han smilte litt forlegen. «Huff, nå hørtes jeg visst ut som en country-sang eller noe slikt. Men det får ikke hjelpe! Jeg blir med deg!» Torgeir kjente takknemligheten som en varme i hele kroppen. Han visste ikke om han ville ha klart dette alene.

De to mennene sto midt i gata. Bak dem lå parken i Ila. Foran dem lå Ila Kirke. Til høyre for den smale landtunga som forbant Kalvskinnnet og de andre sentrumsbydelene med Ila lå fjorden. Til venstre svingte Nidelva rundt Nidarø, på vei mot fjorden.

De begynte å gå. En skulptur av ei ung kvinne med en okse så på dem med døde metalløyne da de passerte. Uten å snakke mer med hverandre la de veien mot Elvegata, gata som, slik navnet fortalte, fulgte Nidelvens løp fram til Kalvskinnnet.

Utenfor de utbrente restene av Hotell Ambassadør stoppet Torgeir. Kali-statuen var tung og varm mot brystet hans. Han snudde seg mot Henrik. Så på ham, samtidig som det så ut som om øynene hans så noe helt annet, og mye mer. Henrik stoppet også. De to mennene så lenge på hverandre. Tause.

«Merker du også Gudinnas nærvær? Kjenner du at hun, at de er her når vi går?»

Henrik svarte ikke. I stedet lukket han øynene hardt igjen, og stirret inn i seg selv, eller inn i ingenting. Omsider svarte han, med lav stemme, han snakket mer til seg selv enn til Torgeir: «Ja... jeg tror det... men litt på avstand...»

Han åpnet øynene igjen og kastet et raskt blikk over høyre skulder, som om han så etter noen, eller hadde skimtet noen, kanskje en plutselig bevegelse i de brente buskene utenfor hotellet. «Av og til ser jeg... eller kanskje bare føler jeg, ei ung kvinne, slank og spenstig, med kattehode, hun betrakter meg. Alvorlig. Med store, grønngrule øyne, øyne som hverken er helt katteøyne eller menneskeøyne men litt av begge deler. Hun holder seg på avstand hele tiden. Og hun sier aldri noe. Men hun er der hele tiden, en skikkelse i øyekroken, et varmt pust mot huden, en plutselig fremmedartet duft, og hver gang jeg prøver å se på henne, feste blikket, blir hun borte. Hun er liksom mer som en flyktig tanke eller innskytelse, et usynlig nærvær. Men hun er forferdelig vakker...»

Han smilte.

Torgeir nikket. «Jeg kan kjenne dem hele tiden. Frøya, og særlig Kali, kjenner dem i hele kroppen, over alt, ser dem, hører dem, kan kjenne hennes raseri i min egen hjerne, i mine tanker, nå. Det er som om Frøya trekker seg litt tilbake og overlater plassen, eller kanskje det er slagmarken, til sin søster Kali. Jeg kjenner at Kali gjør meg sterk, at hun fyller meg med energi. Uten den styrken tror jeg ikke at jeg hadde greid å bære denne statuen lenger... den blir tyngre og tyngre for hvert skritt, og mer levende, jeg kjenner hjertet som dunker der inne hele tiden nå.. Og samtidig blir jeg sterkere... Det føles som om Kali holder på å ta over kontrollen over en del av meg, bli en del av meg... Jeg føler at hun følger meg, at hun bruker meg. Slik jeg ga henne lov til.»

Han sto taus i noe sekunder, med hendene rundt den varme metallstatuen.

«Samtidig hører jeg hun jeg traff, på den andre siden, Jorunn, hun er bare en stemme i hodet mitt, hun snakker til meg, innimellom Kali og Frøya, ber meg om å stole på meg selv, om å stole på Gudinna, om å stole på henne. Hun sier at bare jeg, at bare vi har krefter til dette nå, at bare vi kan snu det som holder på å skje, at uten oss er Gudinna hjelpeløs her, mot dette... mot denne brannen som ikke hører hjemme her. «

Henrik heiste skuldrene opp. «I så fall er det vel like godt at vi får opp farten litt, og ikke sløser bort mer tid på prat her midt i Elvegata? Hvis det er vi som skal redde verden, mener jeg!» Han gliste bredt og dro fingrene gjennom det rufsete grå håret.

De to gikk videre.

Som alltid i den brennende byen oppførte tid og rom seg merkelig. Strekninger som de begge kunne huske at de før, før brannen, hadde kunnet tilbakelegge til fots på ti minutter, kunne nå ta timer og fortone seg som uendelige avstander. Andre ganger kunne de plutselig oppdage at de hadde gått flere hundre meter, eller kilometer, uten at de hadde registrert at tid hadde passert i det hele tatt. Dagene var ofte forunderlig korte, mens andre ganger kunne det de opplevde som uker snegle seg av sted uten at dag og natt vekslet i det hele tatt. Opplevelsen av tid var helt annerledes, og tilsynelatende uten system.

Nå tok dagen slutt, uten at de var kommet mer enn knapt halvveis på turen nedover Elvegata. Etter en kort skumring ble det med ett svært mørkt; ingen måne, ingen stjerner, bare lave, mørke skyer som bidro til å gjøre det langt mørkere enn det pseudo-årstiden de hadde levd midt i de siste årene skulle tilsi. I nærheten av universitetsbiblioteket på Kalvskinnnet bestemte de seg uten ett ord for å ta en pause og vente på dagslyset igjen. Som etter en uuttalt avtale nevnte ingen av dem at de nå var tilbake der de hadde gått noen dager tidligere, sammen med Magnus. Hvis noen av dem i det hele tatt så bygningene der Arkeologisk institutt hadde holdt til, så sa de i alle fall ikke et ord. Nederlag trenger ikke ord for å leve videre.

De satte seg midt på en åpen plass utenfor Adolf Øiens Skole, med Kali-statuetten plassert mellom seg. Begge kunne nå uten tvil se at den glødet i mørket, sterkere nå enn før. Hvis de kom nær nok, kunne de også høre en lav syngende summing, som en fløyte eller en digeridoo

spilt et sted langt borte; en merkelig, dyp ur-lyd, en melodi ulikt alt de hadde hørt før men som samtidig lød så merkelig kjent.

Ingen av dem tenkte på å sove, men likevel følte det riktig å holde seg i ro og vente på dagslyset, selv om de av lang erfaring visste at brannen var minst intens om natta. Likevel var det noe i dem som fikk dem til å stoppe opp når natta kom.

Flammene fra taket på en enebolig i bakken ned mot elva kastet et rødt lys over de to. De satt lenge tause, tomme for ord. Forferdelig slitne. Så begynte Henrik å snakke, lavt: «Jeg tror jeg skjønner det nå... Har tenkt, og tror jeg forstår... Vi har av en eller annen grunn havnet midt oppe i en konflikt mellom intelligensvesener fra verdensrommet, eller kanskje fra andre, parallelle dimensjoner dersom alt dette med parallelle virkeligheter og multiverset er riktig... Og det kan det jo godt være, det stemmer i det minste med noen av de mer radikale fortolkningene av kvante-meknikken, en fyr som het Everett skrev ei bok om dette, «The Many Worlds Interpretation of Quantum Theory» eller noe slikt tror jeg den het.»

Her tok han en liten pause, pustet dypt og smilte liksom litt unnskyldende, før han fortsatte:

«Vi har blitt innblandet i noe som vel er en slags krig; den ene parten i denne konflikten har satt inn et angrep her, og den andre parten har av en eller annen grunn vært nødt til å verve, eller innrullere oss på sin side for å kunne slå angrepet tilbake, vi er deres allierte nå, enten vi vil eller ikke. Og disse intelligensvesenene velger av en eller annen grunn å manifestere seg for oss som vesener fra vår gamle mytologi. Det har sikkert noe med arketyper å gjøre, ting, bilder innprintet eller innvevd i hjernen vår som en slags kollektiv menneskelig hukommelse. Jeg er ikke psykolog og skjønner ikke hvorfor, men på en eller annen måte finner de det vel lettere å kommunisere med oss på denne måten, kledd i menneskehetens eldgamle religiøse drømmer. Det gir dem på en måte tilgang til vår bevissthet, det stiller dem inn på riktig frekvens eller hvordan jeg nå skal forklare det...»

Lenger kom han ikke før Torgeir eksploderte i mørket: «Faen ta deg, Henrik! Kan du ikke en gang slutte med denne fordømte vitenskapeligheten din nå?! Denne forstokka materialistiske dogmatismen din? Du er faen meg verre enn den verste religiøse fanatiker jeg noen gang har møtt! Også her?! Etter det vi har vært med på sammen de siste dagene? Må du absolutt presse alt du ser og møter inn i de trange 'vitenskapelige' rammene og metaforene dine?! Blir du aldri lei?! Ser du ikke hvor tåpelig det er? Hvor tåpelig du gjør deg? Greier du ikke å akseptere det du ser rundt deg?! Er du blind, eller gjør du deg bare blind for å slippe og se?!» Han pustet tungt etter utblåsningen.

Henrik satt noen sekunder uten et ord. «Jeg vet at det er tåpelig... men jeg kan ikke noe for det, jeg MÅ bare prøve å oversette alt dette..» han gjorde en usynlig sveipende bevegelse i mørket rundt seg, « ... til ord og modeller jeg forstår, til noe som gir meg mening... Og er det jeg sa virkelig så tåpelig? Kan det ikke like godt være slik?»

Torgeir var fortsatt sint, men nå var han i tillegg litt flau over sinnet sitt. «Jeg velger i alle

fall ganske enkelt å tro på det jeg ser, å akseptere det jeg ser. Og jeg, nei vi, har sett Gudinner i kamp mot ilden her. Og det er nok for meg. Jeg tror det jeg ser! Og det er greit for meg... «

«Men kan det ikke være slik at du ikke ser det før du tror det? At du ser det du tror på, det som passer inn i dine rammer og din forståelse, din ideologi om du vil bruke et slikt ord, at det som ikke passer inn i verdensbildet ditt derfor blir usynlig og at det du ser blir slik du tror det skal være? Ikke som i reklamen for X-files at 'du tror det ikke før du får se det', men tvert i mot 'du ser det ikke før du tror det'?»

Han kunne se at Torgeir ristet på hodet, gløden fra flammene, og kanskje fra Kali, lyste opp ansiktet hans. Han var fortsatt ivrig, og irritert, og Henrik skammet seg litt over å ha vært den som skapte denne unødvendige irritasjonen. Han hadde aldri likt å provosere for provokasjonens egen skyld, aldri likt å slåss. I alle fall ikke med venner.

«Jeg vet ikke hva dette X-files du snakker om er... Men uansett så tror jeg du tuller... Jeg tror jo ikke spesielt på guder og gudinner og slikt, og likevel så ser jeg dem, hele tiden, her og nå også! Og du, du tror i hvert fall ikke, ikke på noe annet enn den hellige vitenskapen din. Og likevel så du dem, i leiligheta i Ila, og etterpå. Det var du selv som fortalte at du ser og føler en som jeg tror må være den egyptiske gudinna Bast som følger etter deg og iakttar deg, hun med kattehodet husker du?! DU ser dem DU OGSÅ, enda du så avgjort ikke tror på dem!» Det siste var nesten et rop.

«Ikke jeg som individ, nei. Ikke 'jeg' Henrik. Jeg tror ikke på gudinner, eller guder for den saks skyld... Men 'jeg' som art så og si, eller som en del av dyrearten menneske med hundre tusen års historie bak meg, og i meg, i genene mine, i hjernen min, jeg har kanskje likevel de samme bildene programmert inn i hukommelsen, langt der nede i det ubevisste et sted, i det som er igjen av urmennesket i meg? Jeg stammer tross alt også fra utallige generasjoner av forfedre og -mødre som har trodd på disse tingene, som har opplevd guder og gudinner som reelt eksisterende ting, som del av den materielle virkeligheten som omgav dem. Jeg har i meg arven fra mennesker som har elsket og fryktet og vært avhengig av guder og gudinner for i det hele tatt å leve, og overleve. Og derfor ser jeg dem kanskje slik du ser dem, derfor ser vi dem begge som Gudinner?»

Det ble stille. Ilden i huset ved elva holdt på å dø ut. Bare en svak rød glød lyste opp plassen. I mørket ble det svake lyset rundt Kali-statuen på det grå gresset sterkere. De pulserte svakt, øket og avtok i styrke, i takt med den svake dunkingen som du kunne kjenne hvis du la hendene på den. Kalis hjerteslag ble sterkere. Av og til gikk det en synlig skjelving gjennom metallet. Ingen av de to sa mer. Begge følte innerst inne at de hadde dummet seg litt ut gjennom å bli så opphisset over noe som egentlig var en meningsløs diskusjon.

Tausheten varte lenge. Begge de to søkte fortvilet etter det rette ordet som kunne åpne den muren som plutselig hadde vokst opp i mørket, mellom dem. Ingen fant annet enn taushet. Helt til Torgeir med lav stemme sa, til seg selv eller til Henrik, eller kanskje til begge: «Jeg lurar på hva som skjer hvis vi lykkes? Hvis vi greier å slukke ilden? Med byen, mener jeg, med oss?»

«Hva mener du?»

«Hva skjer dersom det er slik at ilden er det eneste som holder denne lommen av virkelighet oppe? Dersom byen nå bare eksisterer på grunn av brannen? Husker du ikke at vi har snakket om at det er ilden som på en eller annen måte holder oss all ei live? Gir oss energi? At vi på en måte er en del av brannen nå? Hva skjer da dersom brannen slukner? Kollapser alt sammen da? Kan vi leve videre? Kutter vi vår egen navlestreng hvis vi dreper brannen?»

«Kutter navlestreng? Det er vel det som skjer når man blir født, det?» Torgeir kunne høre at Henrik nesten smilte, før han fortsatte: «Men ærlig talt så har jeg ikke peiling... selvsagt har jeg ikke det... Kanskje dør vi? Kanskje blir alt borte når ilden blir borte; brannen, byen, vi, alt? Kanskje ingenting er alt som blir tilbake, en total tomhet, utenfor tid og rom? Men vi må vel prøve, likevel? Ingenting, tomhet, er vel bedre enn dette?»

«Nei, vi har ikke noe valg. Ikke nå lenger. Ikke jeg i alle fall. Selv om jeg skulle ønske det, så tror jeg ikke at det er opp til meg å bestemme lenger. Etter at jeg sa ja til Gudinna, tror jeg ikke at jeg er min egen herre lenger. Jeg er Kalis nå, tror jeg.. Det er opp til Henne å bestemme... Og det er faktisk ganske behagelig.»

Han satt stille i noe sekunder, før han tilføyde, med en nesten umerkelig latter i stemmen: «Og dessuten så er jeg i alle fall redd for at jeg ikke har så veldig mye «etterpå» å bekymre meg over. Tror ikke ridedyr har så veldig langt liv i et slag, stridshester som bærer krigere til strid har vel en tendens til å bli brukt opp raskere enn den som rir dem? Og særlig ikke den som er hest for en så rasende nådeløs og voldsom rytter som gudinna Kali?! Hadde du hatt noe vett i skallen i det hele tatt, Henrik, så hadde du jo gått en helt annen vei enn jeg! Det er ikke videre sunt å ferdes sammen med meg, og sammen med Kali, nå... «

Henrik trakk pusten dypt «Jeg vet det... Men kanskje heller ikke jeg har bare helt frie valg lenger? Kanskje jeg hører med i dette her jeg også, uansett hvor materialistisk vitenskapelig og vantro jeg er? Eller kanskje jeg ikke har noe bedre å ta meg til på mine gamle dager?

Utpå natta begynte det å regne. Et lett yr, slik det pleide å være i byen. De to satt som før, urørlige, enset nesten ikke regnet. De var langt borte.

Siste etappe

Det nye dagslyset kom, og med det en forbrent mann.

Ved inngangen til Bispegata stormet en forbrent skikkelse plutselig imot dem. De hadde ikke sett tegn til brente mennesker siden Ilaparken, og hadde kanskje begynt å tro at de ikke skulle se flere. Derfor tok det litt tid før de reagerte, og skikkelsen rakk å komme nesten helt bort til dem. Han, for det så ut til en gang å ha vært en mann selv om han nå bare var en pervers parodi på et menneske, var naken, huden hans var dekket av svart, forbrent hud, som et tykt forkullet lag, brutt opp av væskende sår. Han så dem ikke, siden begge øynene var borte, smeltet og svidd ut av voldsom varme. Likevel stormet han målbevisst mot dem, munnen åpen i et taust skrik av smerte eller vanvidd eller raseri, dersom de tre kan skilles fra hverandre, og armene utstrakt foran seg. Lange forbrente fingre, som klør eller svidde greiner strakte seg etter Torgeir, slo vilt i lufta, krafset rasende etter noe han kunne gripe. Torgeir kastet seg til siden, mens han prøvde å verne Kali-statutten, skjermet den med kroppen slik han kanskje ville ha vernet et lite barn dersom han noen gang hadde hatt barn å verne. Visste at Kali ennå måtte beskyttes, at hun ennå ikke var klar til å kjempe på egen hånd, til å bruke sitt kvinnelige raseri til å skape liv. Han rullet seg sammen i fosterstilling med metallfiguren under seg, mens han hørte og følte den blinde og forbrente skikkelsen følge etter ham, like sikkert som om han fortsatt hadde hatt et menneskes øyne, styrt av noe, eller noen? Kjente lukten av brent kjøtt. Så hørte han bare de øredøvende eksplosjonene fra Henriks revolver; smellene fylte hele universet med lyd; en gang, to ganger, tre ganger. Så ble det stille igjen. Forsiktig åpnet han øynene.

Knappt to meter borte sto Henrik. I den lange frakken så han ut som en skikkelse fra en heller tvilsom amerikansk action-film; bredbeint, skitten, med langt grått og sammenfiltret hår flagrende rundt hodet og den tunge revolveren holdt med begge hender, på strak arm, smale sprekker av øyne konsentrert 100 prosent om det revolveren pekte på: Et forbrent lik, noen få meter borte, slengt tilbake av de grove prosjektilene som hadde gått inn i brystet på ham, på det. Torgeir kunne se innslags-hullene, tre av dem, tett sammen, plassert der av en som kunne å skyte.

Plutselig rørte liket på en arm, famlet foran seg, klorte i asfalten med bruken negler, og fikk armen under seg. Torgeir kunne ikke få øynene vekk fra det groteskt umulige som skjedde rett foran ham, lå som paralysert og så et svartbrent lik som nettopp var skutt tre ganger i brystet

prøve å reise seg opp. Enda en gang eksploderte Henriks revolver. Denne gangen så Torgeir kula treffe, den gikk inn over nesen et sted, og sprengte den svidde skallen i filler, sendte en skur av beinsplinter og blod og det som måtte være hjernemasse ut over asfalten i gata.

Nå rørte Henrik for første gang etter at han hadde trukket revolveren noe annet enn hendene. Med våpenet i den ene hånda grep han Torgeir, trakk ham opp på beina og dro ham med seg bortover gata. «Det skuddet der skulle vel i alle fall stoppe svinet, hvis det altså i det hele tatt er hjerne-styrt.. men la oss komme oss vekk før det kommer flere!»

De sprang sammen bortover gata, og kastet seg inn på skolegården til Kalvskinnets skole. Samme søkte de ly bak en trapp. Torgeir klamret seg til Kali-figuren, begge mennene pustet tungt men ikke først og fremst på grunn av den korte løpeturen. Med øvde fingre begynte Henrik å lade revolveren. «Skulle ha skutt mot hodet med en gang, men kan ikke ta sjansen på den slags når ting skjer så fort. Må skyte der en er helt sikker på å treffe, og satse på at anslaget av et par av disse,» han holdt opp en messingpatron, «er nok til å stoppe nesten hva som helst. En liten stund i alle fall...» Med et metallisk klikk slo han magasinet på plass igjen, dreide det rundt slik at hanen hvilte mot det ene kammeret han hadde latt være tomt, og lot den forsvinne i frakkelomma.

Torgeir så at det minket faretruende i esken med patroner som forsvant med i den andre lomma. «Herregud mann, hva du enn gjør, så spar i alle fall to av de patronene der! Til etterpå, hvis vi ikke lykkes denne gangen heller, mener jeg.. Og jeg fleiper ikke! Jeg VIL vite at vi i alle fall har revolveren din å stole på. Hvis Gudinna ikke...»

Henrik nikket. Alvorlig. Han spøkte heller ikke. DEN utgangen skulle han i alle fall ikke stenge for dem. De gikk ut i gata igjen, på den andre siden av skolen. Et slitt og svidd gateskilt fortalte dem at de nå var i Sverres gate.

Skyene var lave og grå. Som vanlig. Bak dem begynte det å brenne i de gamle skolebygningene da de fortsatte mot målet som de visste lå bare noen få hundre meter borte, skjult bak de gamle bygårdene, Frelsesarmen og den katolske kirka i byen.

Nesten i enden av Sverres gate ble de på nytt angrepet. To forbrente skikkelser kom plutselig løpende opp gangveien fra elvebredden, og kom mot dem med utstrakte armer. Denne gangen hadde Henrik god tid. Han dro revolveren opp fra frakkelomma, tok omhyggelig sikte, og skjøt. Den første skikkelsen, kanskje hadde den en gang vært en kvinne før brannen forvandlet henne til noe helt annet, falt bakover med utstrakte armer, som et krusifiks. Beinsplinter og hjernemasse sprutet som en blodig grøt ut over asfalten som ennå ikke hadde rukket å tørke helt opp etter nattens regn. Før den første hadde rukket å treffe gata, skjøt Henrik igjen.

Den andre svartbrente skikkelsen ble slengt over ende, snurret rundt og ble liggende. «FAEN!» brølte Henrik, «Jeg traff ikke skikkelig!» Ganske riktig, den menneskelignende skikkelsen rullet rundt et par ganger og kom seg på beina igjen, nå med et ferskt, blodig sår langs venstre side av hodet. Mannen, for dette hadde utvilsomt vært en mann, så nesten ikke ut til å ense skuddsåret som ville ha slått et normalt menneske bevisstløst. Han stormet mot

dem, lydløst, med åpen munn og ville øye som ikke så dem, som kanskje så helt andre verdener eller kanskje ingenting, bare tomhet, glødende tomhet. Torgeir prøve å finne dekning i en kjellertrapp, mens Henrik sank ned på det ene kneet og støttet revolveren mot det andre og tok omhyggelig sikte på skikkelsen som stormet mot dem. Det tok det Torgeir opplevde som en evighet for revolveren smalt igjen. Denne gangen traff han som han skulle, prosjektilet gikk inn i pannen og tok med seg store deler av hjernen ut gjennom et gapende krater i nakken. Angriperen falt bakover, traff asfalten og ble liggende. Hodet hvilte midt i en blodig glorie ispedd hvite splinter av knust bein.

Henrik kom seg på beina igjen. Vaktsomt iakttok han gata rundt seg, på jakt etter flere angripere. Midlertidig tilfreds med det han så begynte han å lade magasinet på nytt, for å være forberedt hvis det skulle komme mer. «Jeg hadde visst rett når jeg sa at jeg kanskje også hadde ei slags rolle å spille i dette her? Jaggu godt at broder'n lærte meg å skyte! Men jeg hadde aldri trodd at jeg skulle være så god til å skyte på levende mål...»

Torgeir kom opp fra kjellertrappa, med Kali-statuen mot brystet. Han skrittet forsiktig over det vanvittig forbrente liket. «Tror du virkelig at dette her var levende... da du skjøt på det mener jeg?»

Henrik gikk forsiktig rundt den døde kroppen, pirket forsiktig med skotuppen i en arm dekket av brannsåre. «Nei! Ikke levende slik vi vanligvis forstår det ordet. Nei! Dette var mer et lik, holdt i live av de samme kreftene som skaper brannen, men ute av stand til å føle egentlig, fysisk smerte og slikt. Og samtidig ser det ut som om de fortsatt har en viss form for hjerneaktivitet, siden det eneste som kan stoppe dem skikkelig er et skudd gjennom hodet... Men de er som roboter! Om de har noe form for egen bevissthet lenger aner jeg ikke... jeg håper ikke det.. De er som zombier i en dårlig amerikansk skrekkfilm.»

«Jeg har bare sett Night of the Living Dead, jeg, og den var jo bra. Litt Bergmansk på en måte. Men jeg håper at dette her ikke slutter på samme måte som i den filmen...» sa Torgeir, og fortsatte: «Hvorfor kommer de nå? Vanligvis så er det jo som om de ikke enser hverken oss eller hverandre, de bare driver omkring, brenner og dør og våkner til live igjen? Hvorfor har de blitt så aggressive nå?» Torgeir begynte å gå, ville få avstand mellom seg og det marerittet som lå midt i gata.

«Nei, si det...», Henrik fulgte etter ham, men med revolveren i neven denne gangen, «det er egentlig ganske pussig... Du vet, jeg hadde ikke sett en eneste en disse menneskene opptre truende eller aggressivt, før han fyren som angrep oss i Prinsengata den dagen vi tre var på vei til brua for å vise deg.. søyla av ild. Og nå tre stykker på ti minutter, aldeles vanvittige av raseri eller noe... det er rart...»

«Nesten som om noen, eller noe styrer dem, ikke sant? Noe som prøver å stoppe oss, hindre oss i å nå fram til flammetrete ved Olavsbrønnen denne gangen? Noe som er redd for hva Kali kan gjøre hvis hun kommer dit?» Gata dreide 90 grader mot venstre. Foran seg så de bakken ned mot Nidelva, et sykkelvrak lå i ugresset i bakken nedenfor gangveien. Henrik

sjekket bakken, med revolveren hevet til skudd foran seg. Ingenting rørte seg, hverken der nede eller i gata foran dem.

«Ikke vet jeg... Det er du som tror på disse gudinnene og alt det der vet du.» Han smilte litt forsonende. «Men det kan da unektelig se slik ut...» Han nølte litt, og skar en grimase. «Det kan sjølsagt også være et tilfeldig sammentreff. Verden er full av tilfeldigheter! Jeg er sikker på at flere religioner har blitt stiftet basert på et tilfeldig sammentreff. Men hvis dette er krig, så er det vel naturlig at også den andre siden har sine våpen, og sine allierte.»

Fra der de nå sto kunne de, bak den lave glassbygningen til den katolske kirka, se det Torgeir etter møtet med Frøya mer og mer hadde begynt å tenke på som flammetrete i Olavsbrønnen. Den var blitt større nå, «stammen» av flammer var blitt tykkere, og flere flammende greiner spredte seg ut over himmelen over byen. Som før var det åpenbart at voldsomme krefter var i sving der inn; flammer sydet og bølget og buktet seg, fargen varierte fra skarpt hvitt til dypt rødt, det var en solid søyle av levende, glødende ild som med et taust brøl skjøt opp mot himmelen med voldsom kraft, som skutt ut av en enorm flammekaster, eller en eksplodert kosmisk smelteovn som sendte all sin energi ut i en konsentrert stråle. Og som før kjente de hvordan det å være nær ildtreteet påvirket sansene deres på merkelige måter. På nytt syntes de begge at de kunne smake fargene omkring seg, og se alle lyder som tydelige mønstre i lufta. Dessuten så de nå at ildsøyla på en eller annen måte påvirket selve lyset; dagslyset skiftet likesom karakter nær ilden, ble underlig dempet og fikk en svakt rødlig karakter, samtidig som det også så ut som om de kunne ta på det, som en svak dis som ikke var damp eller røyk. Hvis de prøvde å se på noe som lå bak og ved siden av ilden, ble det de så fordreid og underlig. Ilden sugde på tilsynelatende lyset til se, omformet det i sitt bilde.

Kali-statuen i Torgeirs armer kjentes som om den var i ferd med å eksplodere. Den var myk og varm som hud mot armene hans, og banket, dunket i en stødig rytme nå. De røde øynene i ansiktet så levende ut, og han kunne kjenne at de fire armene prøvde å bevege seg. Dessuten hadde den vokst, og var blitt både lengre og mye tyngre enn det han husket fra leiligheten i Ila. Egentlig fant han det litt rart at han i det hele tatt greide å bære den så uanstrengt nå. Det måtte være Gudinna selv som ga ham den styrken han trengte for å gjøre det han måtte for henne. Han begynte å gå, langsomt og nølende, mot det han visste var målet for denne vandringen. Var redd for å fortsette, hele kroppen ville snu, vende tilbake, gjemme seg, komme seg så langt bort fra ildtreteet som bare mulig.

Plutselig kjente han at Kali overtok kontrollen over ham, grep ham med sterke usynlige armer og trengte inn i hjernen hans, ble fysisk til stede over alt i ham. Og han kjente at han måtte løpe, at han ville dø hvis han nå ikke løp raskere enn han noen gang før hadde løp. Ingen hest har noen gang følt mer bestemte sporer mot siden. Han løp, kunne ikke annet; presset metall-Kali inn til seg, og løp så raskt beina hans kunne makte. Raskere. Fjernt registrerte han at Henrik ropte ett eller annet, han hørte ikke hva, og så fulgte etter, noe meter bak.

På begge sider av gata blusset brannen plutselig og voldsomt opp, i bygårdene på siden

mot byen og i den katolske kirka. En eksplosjon av flammer skjøt brølende ut av det allerede utbrente kirketaket. Brannen var med ett over alt rundt dem, strakte lange tunger etter dem fra alle kanter, unntatt rett fram, i et lite vindu midt i gata der flammene ikke kunne nå dem. Der de løp var de som midt i en tett allé av flammer, flammer som nesten vokste sammen til et tak over dem, men som likevel ikke greide å røre dem.

Torgeir nådde fram til den fire felts brede gata som løp tvers gjennom sentrum og munnet ut i Elgeseter bru, så brua strekke seg ut til høyre på lange, slanke bein, så Studentersamfundet brenne igjen på den andre siden av elva, før ham sprang videre, uten å tenke, uten å føle, beveget føttene automatisk, prøvde å løpe enda litt raskere enn han allerede gjorde, kjente at det gjorde vondt i lår og legger, visste at kroppen hans ikke var trent for en sprint som dette, drevet fram av en vilje som ikke var hans, han forserte den brede midtrabatten i ett voldsomt sprang og var med ett over på den andre siden. Han fortsatt uten pause over fortauet, inn på den åpen grusbelagte plassen utenfor Erkebisppegården, og sank omsider sammen der Kali ga ham lov til det; ved foten av Jørgen Bjelke-monumentet, en merkelig malplassert pyramide plassert i utkanten av plassen, der Magnus døde. Samtidig kjente han at Kali trakk seg tilbake fra bevisstheten hans igjen, slapp taket og ble til den fjerne men påståelige bakgrunns-støyen bak hans egne tanker, hans egen bevissthet. Han heiv etter pusten, kjente pulsen banke i ørene. Kali-statuen som han hadde hatt full kontroll over hele tiden siden de forlot leiligheta i Ila, glei ut av hendene hans og ble liggende i grusen.

Henrik falt ned på kne ved siden av ham. Han pustet i tunge, pipende drag, mens han holdt revolveren i en hånd og klemte den andre mot brystet. «Herregud, hva var det som gikk av deg da mann?! Du kan jo drepe en gammel mann som meg på denne måten!» Ordene kom ut som små, smertefulle hikst. Torgeir svarte ikke, pekte bare på Kali, Kali som han kunne ha sverget på falt med ansiktet ned i grusen for bare sekunder siden, og som nå lå på ryggen og smilte mot dem, med den lange tunga utstrakt og et lite, truende sverd høyt hevet. Henrik forsto visst, for han nikkete bare til svar, før han veltet seg over ende i grusen med ryggen lent opp mot pyramide-bautaen. Torgeir ble stående på kne, mens han prøvde å få pust og puls tilbake til et noe mer normalt nivå.

Først nå så det ut som om Henrik registrerte hva de hadde søkt ly bak. «En pyramide! Så flott... Du skulle bare visst hvor mange pyramider du kan finne i ymse okkulte og religiøse forestillinger, helt opp til moderne new age-bevegelser har pyramidene blitt tillagt masse kraft og greier. Pyramider skulle få planter til å gro, og sløve barberblader til å bli knivskarpe igjen. Herregud, en god venn av meg pleide å ha en pyramide hengende over senga når han sov, over hodet; påsto at det ga ham de mest utrolige og kreative drømmer. Samme hvor mye vi andre lo av ham, så holdt han på sitt, og sov under pyramiden sin hver eneste natt. La oss håpe at denne pyramiden også kan beskytte oss litt, og holde oss skarpe litt lenger... gi oss noen flere festlige drømmer...»

Torgeir kunne nesten ikke tro det han hørte. Selv her, selv nå, kunne ikke Henrik la være å holde foredrag. Og det var på en måte godt å høre på ham, det var noe normalt med ordene som faktisk gjorde alt det unormale som omgav dem litt mindre truende. Det demret for Torgeir at det nok var derfor Henrik holdt sine små forelesninger også, for å tvinge et lite slør av normalitet tilbake over den verden han nå var plassert midt oppe i.

Fra der de satt bak pyramiden kunne de ikke se ildsøyla. Likevel kunne de føle dens nærvær, som en elektrisk sitring i huden, og gjennom de stadige hallusinatoriske sanseinntrykkene som bombarderte dem. Lyd, smak og synsinntrykk ble virvlet sammen i en forvirrende grøt. Så nær den konsentrerte ilden registrerte de dessuten at ildtreet ikke bare var fullstendig lydløst, men at det var som om det trakk til seg alle andre lyder i området omkring seg også. Stemmene deres lød dempet, og litt hult, som om de satt inne i en metallisk tønne. Flammetreet sugde på en måte til seg alt omkring seg, og omformet det, ga det sitt eget preg; definerte alt omkring seg i sitt eget bilde.

«Hva nå?»

Det var Henrik som sa det. Som spurte om det de begge lurte på. «Skal vi kaste Kali inn i ilden også, slik vi prøvde å gjøre med kista fra Vitenskapsmuseet?»

«NEI!» Torgeir satte seg opp. Gudinna i bevisstheten hans fortalte at det ikke var det de skulle gjøre. Absolutt ikke. Ellers var han tom. Følte seg bare usigelig trøtt, leggene verket etter marsjen, han hadde vondt i hele kroppen, han ville bare hvile her, i ly av steinpyramiden, for alltid, ville glemme det sydende treet av ild fra et annet univers som vokste seg større og større bak ryggen på ham, ville glemme Gudinnene, Kali, alt, ville ikke tenke på det, ville bare sitte her, ville sove, ville glemme, orket ikke å svare, hadde ingen svar.

Henrik trakk på skuldrene. «Vi får spille på gehør igjen da, tenker jeg? Se hva som skjer og gjøre det beste ut av det!? Jeg antar at disse vesenene som har innrullert oss som fotsoldater har en plan med alt dette?! Og de menige soldatene trenger jo ikke å kjenne generalenes planer? Bør kanskje ikke kjenne dem heller? Men vi får vel håpe at generalene i dette tilfelle vet hva de holder på med. Det har jo ikke akkurat vært tilfelle i alle de krigers menneskeheten har forlystet seg med...» Han lente seg tilbake, så opp mot de grå skyene, og tilføyde «Men jeg skulle ønske jeg ikke hadde latt den flasken med whisky ligge igjen i båten. Det er øyeblikk som dette som trenger god whisky...»

Torgeir kjente at han var enig.

Kalis kamp

De slapp å vente lenge.

Henrik så dem først og kom seg på beina så raskt han kunne greie. I passasjen mellom murveggen til Erkebispegården og det en gang hvite trehuset der det hadde vært restaurant, sto det en flokk forbrente levende døde. Ti, tolv tykker av dem, kanskje flere, alle sammen i ulike grader av forbrenthet, og alle hadde blikket, eller hva det var de orienterte seg i verden med, fokusert på de to ved pyramiden.

Henrik hadde revolveren i hånden, hevet til skudd, eller som et skjold mot den nye faren som truet. «Faen i helvete, Torgeir! Nå må vi løpe igjen... Komme oss vekk... Dette her klarer jeg ikke å skyte oss ut av, har knapt nok ammunisjon nok til denne gjengen. Tviler på at vi kan snakke særlig med dem heller... kom, la oss komme oss for helvete ut av dette!» Han lot revolverløpet sveipe over flokken av menneskelignende skikkelser som langsomt, nesten umerkelig beveget seg ut på plassen, mot dem.

«NEI!» Torgeir var skarp i stemmen. Redd. «Vi kan ikke løpe nå. Kali vil ikke det. Kali gir meg ikke lov!» Henrik så på ham, var i ferd med å komme med et irritert svar, da han lot blikket favne hele plassen. Langsomt senket han revolveren. «Nei, vi kan visst ikke det... Og ikke bare fordi Kali eller hvem det nå måtte være ikke gir oss lov!»

Fra alle kanter av den store, åpne plassen kom det levende døde: Ut av gata mellom Domkirka og det gamle kunstmuseet, fra kinoene i Prinsensgate, fra gata ved den katolske kirka; større og mindre flokker av skikkelser gikk langsomt og vaklende, men med sikker kurs mot steinpyramiden og de to mennene. De var omringet. Uansett hvilken retning de måtte velge å flykte, ville de møte dem.

Henrik stønnet tungt: «Her kommer jaggu hele den fordømte bolivianske hæren!» Som så ofte når Henrik snakket skjønnte ikke Torgeir helt hva han sa, bildene og referansene var ukjente for ham. Men det var virkelig en hel hær som kom mot dem. «Dette avgjør saken,» Fortsatte Henrik med matt stemme, «Dette er slutten. For oss i alle fall. Hvis altså ikke disse «gudinnene» har en noe aldeles helvetes god plan, og gjør noe med den øyeblikkelig!»

Torgeir nikket. Dette så ut som slutten. Selv Kali i bevisstheten hans var taus, nesten umerkelig, nesten helt borte nå. «Men jeg har uansett tenkt å skyte noen av de jævlene før de tar oss!» Torgeir ønsket at han hadde hatt noe å skyte med selv, noe å gjemme seg bak, noe som kunne skape en illusjon av at han hadde en slags kontroll over selv denne situasjonen.

Han hadde ikke det.

Brått stoppet angriperne, stivnet i samme sekund over alt der de kom mot dem, og ble stående, som om de ventet på ordre eller var blitt forvirret av noe. En kraftig spraking fylte luften, som en voldsom elektrisk utladning. Torgeir så håret reise seg på hodet til Henrik og kjente samtidig at hans eget hår også strittet.

En av de forbrente skikkelsen ved restauranthuset tok fyr. Først flammet håret hans opp, ble til en lysende parykk av ild. Så tok resten av kroppen fyr. Ilden spredte seg til skikkelsen som sto ved siden av ham, og videre. Til slutt brant alle, forvandlet til levende, menneskelignende fakler i løpet av bare noen sekunder.

Det samme skjedde over hele plassen: De levende døde tok fyr, ble til fakler, ble til menneskeaktige skapninger av ild, som fortsatt sto, som fortsatt stirret uavvendelig mot de to i skyggen av pyramiden. «Jeg hadde en teori om dette,» sa Henrik, «men den var for fantastisk til at jeg våget å dele den med noen, eller en gang tro på den selv. Men nå ser det ut som om jeg hadde rett likevel. De levende døde, som vi har kalt dem, de som var brent av ilden og ikke lenger var helt menneskelige, var i ferd med å forvandle seg, trodde jeg, var i ferd med å bli noe annet, var på vei til å bli vesener av ren ild. Og de vi ser her har nettopp fullført metamorfosen. De er helt ild nå, de hører brannen til, ett hundre prosent. De er bare flammer nå.» Han sukket. «Og jeg tror ikke det nytter å skyte på disse her...» Han senket revolveren, og for første gang så Torgeir ren, uforfalsket redsel i det gamle ansiktet. Redsel, og håpløshet.

Rundt dem begynte de flammende skikkelsene i bevege seg igjen, mot dem, med raske, sikre skritt nå. Meter for meter krympet avstanden mellom dem. De to kunne nå se de forvridde, brennende ansiktene, skikkelsene som ikke lenger var klart definert i utstrekning men som lik all ild flakket og bølget, utvidet seg og trakk seg sammen, men hele tiden beholdt sin vagt menneskelige form.

Plutselig så Torgeir at Henrik stivnet. Revolveren glapp ut av hånden hans og falt i bakken. Instinktivt bøyde Torgeir seg og grep etter den, ville prøve å forsvare seg selv mot disse motstanderne, selv om det var håpløst. Han ble stående bøyd.

Henrik tok et skritt fram og ropte med høy, nesten ugjenkjennelig stemme «**BADRAKÂLÎ! MAHÂKÂLÎ! Det er på tide!**» Han sprang mot Kali-statuen som for Torgeir så ut til å reise seg opp og komme mot ham. Nå så og forsto han at Henrik hadde hatt en rolle å spille i denne kampen, i tillegg til å være en god skytter. De hadde begge hatt sine bestemte roller. Han, Torgeir, hadde vært bæreren, han som skulle bære Kali fram til kampen. Henriks rolle var mer total, mer endelig. Og han visste at Henrik hadde visst, fra det øyeblikket de hadde møtt Frøya, i leiligheta i Ila.

Fra der han satt, kunne han bare se ryggen på Henrik, men det så ut som om han slo armene rundt statuen, som på sin side la alle sine fire armer rundt Henrik. Torgeir så de fire svarte armene møtes bak ryggen hans, for så å synke inn, gjennom den skitne frakken og inn i den magre kroppen.

Henrik skrek høyt, i smerte, eller i ekstase, og begynte å forandre seg. Hans metamorfose var mer total, og mer brutal enn den ildskapningene nettopp hadde gjennomgått. Kroppen skalv og skaket, falt over ende på bakken og ristet i voldsomme krampetrekninger. Klærne revnet, eller ble revet i filler av usynlige klør, den gamle kroppen forandret seg, bølget og buktet seg, ble vridd og knadd og eltet, huden ble svart som tjære, ansiktet forandret form, øynene ble røde, som glødende kull, han fikk bryster, store bryster, han, eller var det nå en hun, sto et øyeblikk i bro med bare nakken og hælene i berøring med bakken. Så slappet skikkelsen av, gikk ned på kne med senket hode, før hun reiste seg. Forvandlingen var komplett. Kali var gjenfødt. Hel.

Skinnende svart sto hun der, bare et par meter borte fra Torgeir. Hun var høy, kanskje to og en halv meter. Han kunne kjenne varmen fra henne dit han sto. De fire armene beveget seg grasiøst; i den ene hånden holdt hun et langt sverd, den andre holdt en lang stav med det avkuttete og ennå blodig hodet til en grotesk mann, eller kanskje en demon. I den tredje hånden holdt hun et tau som så ut som om det var levende, knyttet i en løkke. Den fjerde hånden var tom. Huden var svart og skinnende, som svart silke, men en silke som var sterkere enn stål. Og øynene, øynene brant rødt, i raseri, eller i ekstase. Rundt halsen hadde hun et langt kjede laget av menneskehoder i ulike stadium av forråtnelse; noen var bare blanke hodeskaller, på andre satt ennå hud og hår igjen. Den skremmende men samtidig merkelig tiltrekkende kvinneskikkelsen så på Torgeir, og smilte. Smilet avdekket perlehvite, spisse tenner, og ei lang, rød tunge.

I samme øyeblikk som Kali sto der, hel og helt levende foran ham, kjente han at hun var borte fra bevisstheten hans. Helt borte. Hun trengte ham ikke lenger. Det vakuum som oppsto ble øyeblikkelig fylt av et annet nærvær. Av Frøya. Hennes nærvær var helt annerledes, hadde en helt annen smak og lukt, rørte ham på en helt annen måte, snakket til ham på en måte som ikke var Kalis. Kjærlig og beroligende, men samtidig sterk og bestemt invaderte hun sinnet hans og fylte ham med ro, med trygghet. Han visste med ett at han var trygg, at Hun ville ta vare på ham samme hva som skjedde. Og selv om han også visste at det var totalt irrasjonelt, kunne han ikke motstå den litt dovne trygghetsfølelsen som seg innover ham. Hans kamp var over, han hadde gjort det han skulle, utspilt sin rolle og fylt sin oppave. Han var tilskuer nå. Og Frøya vokter over ham. Han sank ned på bakken, med ryggen mot steinene i pyramiden. Han så.

Foran seg så han Kali gå til angrep på de angripende flammemenneskene som nå bare var noen få meter borte. Hun var som en vind, det var vanskelig å feste blikket på henne, på en måte var det som om hun var alle steder samtidig. Nådeløst svingte hun sverdet, hugg inn blant de flammende skapningene som angrep henne, øynene hennes spyttet ild, ild som kvelte angripernes egne flammer. Det levende tauet kveilet seg rundt dem, sverdet hugg, stakk og kuttet, og det så ut som om Kali slukte angriperne, som om hun åt dem levende, fortærte de flammende skikkelsene. Den lange tungen ble flere meter lang, som en nådeløs, piskende

fangarm grep den angriperne og trakk dem til henne, og inn i henne, inn i hennes veldige munn der de spisse tennene gjorde resten.

Det var en dans, en elegant og grasiøs og dødelig effektiv dans. Hun fulgte liksom et mønster, beveget armer og ben i et intrikat mønster, elegant og sikkert, mens hun metodisk nedkjempet alle de brennende angriperne. Det så ikke ut som om de i det hele tatt utgjorde noen alvorlig motstand for henne, ikke en eneste gang så han at hun nølte eller ble forstyrret i sin dans. Og for hvert ildvesen hun slukte, var det som om hun vokste, ble enda større, enda sterkere, enda mer grasiøst og dødelig i sin dans. Og innimellom hørt han at hun lo, en perlende og vill latter.

Med ett var kampen over. Kali sto alene tilbake på plassen. Nå så han at hun ganske riktig hadde vokst gjennom kampen, hun var nærmere fire meter høy nå. Lårene var som skinnende, glatte trestammer, brystene hevet og senket seg og huden glinset obsidian-svart, som om den var dekket av et tynt lag skinnende olje, eller svette. Øynene flammet og brant. Det så ut som om kjedet med de avkappede hodene rundt halsen hennes hadde blitt enda lengere. Under den mykt buete magen kunne han så vidt skimte kjønnet hennes mellom lårene; en åpen munn, glinsende våt som resten av den veldige skikkelsen. Av en eller annen grunn, og det var ikke bluferdighet, slo han øynene ned ved synet. Hun smilte mot ham. Tennene var utrolig hvite, som marmorbrikker omgitt av ibenholt. Smilet fikk ham til å fryse. Og fryde seg.

Det var ingen spor å se etter hennes brennende motstandere. Absolutt ingen ting som viste at det hadde foregått en nådeløs kamp her. Hvert minste spor etter dem hadde Kali slukt. Torgeir undret seg et øyeblikk på om dette var alt, om alt var over nå, om han snart kunne få sove. Men et sted inne i ham var det en stemme som sa at dette bare var begynnelsen, bare et forspill for det som skulle komme. Kali løftet sverdet mot skyene, bøyde nakken bakover og brølte, et brøl som tordnet mellom murveggene på plassen, fylt av raseri og triumf, og av kamplyst. Hun var utfordreren, og hun var klar.

En voldsom stemme svarte henne, en stemme som fylte Torgeirs univers, en stemme som truet med å rive forstanden hans i filler. Stemmen spraket og buldret som lyden av en eksplosiv brann, både spottende og truende på en gang. Selv om han satt med ryggen til, og med en solid steinpyramide mellom seg og kilden for stemmen, kunne Torgeir likevel se den som snakket. Det var som om han så gjennom andres øyne, eller kanskje dette synet var av en slik art at det var synlig for alle, over alt, uansett hvilken retning man snudde seg. Dette var et syn det var umulig å unngå, samme hvor hardt man prøvde. Han, for det var definitivt en «han,» vokste ut av «stammen» på ildtreet; en enorm skikkelse, klart menneskelig men laget av ren altfortærende ild. Han var enorm, så stor at det var nesten umulig, eller meningsløst å skulle anslå hvor høy han var. Kroppen brant, den sydet og bølget, i hele ildens mangfoldige fargespekter. Voldsomme flammeeksplosjoner slo av og til ut av kjempekroppen og spredte ild i alle retninger. Mest av alt minnet det Torgeir om en film han en gang hadde sett av solas overflate.

I høyre hånd bar kjempen et langt sverd av flammer, eller kanskje det var en moderne

flammekaster. Mellom de flammende lårene svulmet et veldig, brennende og stivt kjønnsorgan. Han grep rundt ildlemmet med venstre hånd, og lo. Latteren var enda mer skremmende enn det første utfordrende brølet. Lange, bølgende flammer slo ut av hodet på ham, som langt hår.

«Jammen er det ikke den gamle hora med alle armene som har kommet på besøk!? Og like stygg som alltid! Men du er heldig, for i dag er Surt, høvding over Muspellsheim, både kåt og i godt humør. Så i dag skal jeg ikke bry meg om at du er det styggeste av hunkjønn som finnes i i alle verdener jeg har sett! Nå skal jeg voldta deg, slik alle skitne kvinner liker å bli voldtatt. For første gang i ditt liv skal du få føle hvordan det er å bli tatt av en skikkelig mann! Jeg skal pumpe deg så full av min glødende sæd at du brenner opp innenfra; til du smelter og eksploderer! Og etterpå skal jeg og alle mine sønner brenne og smelte hele dette universet til det er en del av Muspellsheim!»

Nok en gang brølte han av latter og skjøt det glødende lemmet fram mot Kali. Kjønnsorganet var like langt som det flammende sverdet, og like truende. Et våpen.

Kalis latter var klingende og ren, som en lys klokke, men likevel ga den gjenlyd mellom murveggene og fylte himmelen med lyd. Det var som om den lyse, perlende lyden slukte Surts truende tordenlatter. «Alle som noen gang har lekt i Kalis favn og funnet glede ved smaken av hennes yoni, har gjort det fordi jeg har ønsket det, og fordi jeg har hatt glede av det. Ingen, hverken blant guder, demoner eller mennesker, har noen gang kunnet bestige Kali mot hennes vilje. Voldtekt er den svakes, den dummes og den impotentes våpen. Og **du**, skitne demon, er uansett ikke mann nok til å gi Kali glede! Eller til å beseire henne og tvinge henne! I stedet skal du dø!»

Mens hun snakket fortsatte hun å vokse. Hun løftet det lange sverdet sitt foran seg, øynene lyste. Hun åpnet munnen og brølte på nytt, et brøl som fylte himmelen, før hun begynte å danse igjen. Føttene fant dansens rette mønster, de fire armene beveget seg som slanger, og kroppen glødte i et svart lys. Langsamt begynte hun å heve seg fra bakken. Dansen fortsatte, raskere og raskere, villere og viller, men nå trådte bena i løs luft.

Surt gikk til angrep. Flammesverdet som han nå holdt med begge hender, tegnet en bue på himmelen før det falt mot Kali, for å kløve henne i to. Men hun var ikke der lenger. Den rasende, virvlende dansen førte henne til side, kjempens ildsverd kløyvde luft og sank fresende ned i taket og veggen på Erkebispesgården. Gnister, damp og glødende stein sprutet. Torgeir kunne kjenne smelteovnsvarmen fra sverdet, men følte seg likevel trygg, beskyttet der han satt. Denne kampen var han ikke med på, selv om han visste at utallet av den betydde alt. For ham også. Tapte Kali, tapte Gudinna, da tapte alle.

Kali lo igjen, mørkt og truende denne gangen, og angrep fra Surts venstre side. Hun hugg rasende men likevel kontrollert etter kjempens kjønnsorgan. Han trakk seg unna, og avverget angrepet med sverdet, og Kalis sverd glei til side. Likevel traff hun, om enn ikke der hun hadde ønsket. Torgeir så hvordan det lange, svarte bladet sank inn i hoften på ildkjempens. Han skrek ut, i smerte men mer i raseri over å ha blitt truffet, og et øyeblikk så det ut som om ilden i ham

ble svakere, som om Kalis sverd trakk flammer ut av ham.

Brølende kastet han seg rundt, og hugg på nytt etter Kali, som på sin side danset vekk enda en gang. Mens hun danset, spottet hun ham, lo av ham og fortalte hvor ynkelig og impotent han var, og hvor lite lemnet hans var. Kjempens brølte i raseri, over de hånende ordene og over å ha bommet enda en gang. Sverdet hans traff Elgeseter bru denne gangen, og smadret en del av brua. Smeltet asfalt og stein falt mot vannflata i elva nedenfor.

Enda en gang benyttet Kali seg av muligheten til å få inn et sverdstikk. Surt kastet seg til side, men også denne gangen traff hun, om enn ikke slik hun hadde ønsket denne gangen heller. Nå skar sverdet seg inn i en flammende skulder, på nytt avtok flammene i styrke, og på nytt skrek Surt, rasende over ydmykelsen og kanskje av smerte.

Med ett oppdaget Torgeir at han hadde flyttet seg, uten noe bevisst minne om å ha beveget seg. Noen hadde visst funnet ut at han var tryggere dersom han befant seg litt lenger borte fra kampens sentrum. Nå satt han i gresset på den andre siden av parkeringsplassen, støttet opp mot en gammel parkbenk. Fortsatt følte han seg trygg, uberørt, slik noen ville at han skulle gjøre. Følelsen var omtrent den samme som den gangen han skulle opereres for akutt blindtarmbetennelse, og før operasjonen fikk det sykepleieren kalte en «likeglad-sprøyte». Ingen ting angikk ham, egentlig, ingenting var farlig eller kunne true ham.

Fra der han nå satt, så han at Surt hele tiden hang sammen med ildsøyla. Ut fra stammen i flammetreet vokste ei lang grein, en hvitglødende navlestreng som forbandt stammen med Surts veldige kropp. Som en tykk kvelerslange buktet denne ildgreina seg, fulgte alle Surts bevegelser. Og nå var det nettopp denne navlestrengen Kali fokuserte sitt neste angrep mot.

Med den lange jernstaven med demonhodet fintet hun et voldsomt slag etter risens hode. Han avverget slaget med sverdet, gnister og lyn sprutet og en spjærende eksplosiv lyd truet med å sprengte Torgeirs trommehinner da de to våpnene møttes. Ett nanosekund etterpå, mens hele Surts oppmerksomhet fortsatt var rettet mot det slaget han nettopp hadde parert, hugg hun sverdet med voldsom kraft mot den buktende ildslangen som forbant ham med treet.

Ført med begge hender sank det lange, svartglinsende bladet dypt inn i flammene. Denne gangen var det ikke tvil om at Surts skrik først og fremst var et smerteskrick. Og for første gang syntes Torgeir at han kunne høre noe annet der, en isnende tone av frykt, av redsel. Flammene i kjempens kropp skiftet farge, som om den enorme heten var i ferd med å avta, samtidig som han krympet merkbart. Samtidig vokste Kali ytterligere, styrket av den energien hun trakk ut av Surt og flammetreet.

Surt vaklet, holdt på å falle og gikk ned på det ene kneet. For første gang etter at kampen startet berørte han bakken. Der føttene landet i grusen på byggeplassen ved elvebredden smeltet og kokte stein og grus under ham. Bygningsmaterialer og forskalingslemmer ble kastet rundt, og svart røyk steg opp mot den grå himmelen. Det ene kneet landet i elva, og en sky av fresende vanndamp blandet seg med røyken og gjorde det for en stund vanskelig å se.

Nå gjorde også Kali en feil, den første. Kanskje ble hun med ett for seiersikker, kanskje en så menneskelig følelse som hovmod snek seg innpå henne et øyeblikk der hun så sin motstander på kne foran seg. Et øyeblikk senket hun sverdet mens hun nærmet seg, som for å understreke sin overlegenhet der hun gikk inn for den endelige avgjørelsen, klar for det endelige dødsstøtet. Hun smilte.

Surt så og benyttet sjansen. Fra halvveis knestående stilling svingte han sverdet voldsomt mot Kali. Normalt ville hun ha avverget angrepet uten problemer. Nå kom slaget uventet, og hun greide ikke å reise sitt eget forsvar tidsnok. Likevel greide hun å kaste seg unna, slik at ildsverdet ikke traff med full kraft. Nå streifet det henne i stedet, traff henne i siden og ryggen, og sendte henne tumlende bortover langs elvebredden. Gamle trær ble feid til side der hun falt, lydløst.

Noen sekunder lå hun nede, som livløs. Surt kom seg opp, og stormet mot henne. Ildsverdet holdt han på nytt med begge hender, høyt hevet over hodet. Han knurret nå, en rasende, seiersikker romlende knurring, som et skadet dyr som likevel skjønnte at det ville greie å drepe den motstanderen som hadde påført ham smerten, som hadde skadet ham. I siste øyeblikk rullet Kali rundt, og bort. Surts glødende tohåndssverd boret seg ikke inn i hennes kropp, men ned i bakken der det smeltet jord og grus og stein til en suppe av glødende magma.

Bakken ristet og skalv etter sverdslaget. Skjelvingene forplantet seg som et jordskjelv i ringer ut fra det punktet der kjempens sverd hadde skåret seg ned i bakken. Bak seg registrerte Torgeir likegyldig at deler av den brannherjede bygningen til kunstgalleriet raste sammen.

Rasende rev Surt sverdet løst, og hevet det for et nytt hugg. Ildtunger slo ut fra hele kroppen hans, antente de trærne som ennå sto i utkanten av kirkegården, og forvandlet dem til aske på sekunder. Kali sto på kne nå, med sitt svarte sverd hevet i forsvar. Samtidig slo hun med staven. Det avkappede demonhodet på enden av staven skrek mens det beskrev en vid bue i luften, staven slo gnister. Så møttes stav og ildsverd igjen.

Denne gangen traff Kali godt, til tross for at hun halvt satt, halvt lå i en vanskelig, nesten desperat stilling. Stålstaven traff ikke selve sverdet denne gangen, men rammet derimot kjempen i albuen, med voldsom kraft. Drønnet var som lyden av en enorm jernport som brått blir slått igjen, og Surt mistet sverdet. Som en flammende komet for det gjennom luften, og boret seg inn i veggen på domkirka, et par hundre meter lenger oppe. Steinmuren raste sammen, smeltet og smuldret, mens sverdet som nå ikke lenger fikk ny energi fra sin eiers hånd langsomt ble avkjølt, dødt og kaldt i ruinene av kirkeveggen.

Surt skrek. Fortvilet denne gangen, desperat, og uten mulighet til å nå fram til sverdet før hans avsyndige motstander var over ham. Kali kom seg opp, og fant tilbake til den dødelige dansen som hadde ledet henne inn i kampen. Surt trakk seg unna, prøvde å komme seg bort, tilbake til ildtreet han vokste ut av, og Kali fulgte på, like ekstatisk i sitt raseri som da hun sprang ut av pannen på sin mor, Durgá. Sverdet og staven og det lange, levende tauet med løkka virvlet

rundt så raskt at et menneskes øye ville hatt vanskeligheter med å oppfatte det.

Kjempen prøvde å dekke seg mens han flyktet, men uten særlig hell. Kali fikk inn flere voldsomme hugg med sverdet, og hver gang hun rammet var det som om kjempen skalv og ristet, og ble mindre intens i sine flammer. Og selv ildtreet han vokste ut av så ut til å skjelve hver gang Kali lot sverdet synke inn.

Nesten framme ved ildtreet så det ut som om de siste kreftene holdt på å forlate Surt. Han sank ned på kne, vendt mot den brede søyla av ild, med ryggen mot gudinna. Hun hevet sverdet enda en gang, nå med to hender, for å gi ham nådestøtet.

Surt la hodet bakover og skrek, en lyd høyere og mer altomfattende enn noe som noen gang var hørt i denne verden før. Han ropte. Han kalte på sin hær, på sitt siste håp om redning. Selv Kali så ut til å bli overrasket av intensiteten i det plutselige ropet. I noen lange sekunder nølte hun, med sverdet høyt hevet.

Flammene i ildtreet delte seg, åpnet seg og ble til en bred port. Og ut gjennom porten strømmet de, Surts trofaste undersåtter, flammemennene fra Muspellsheim, de samme som Volven en gang hadde spådd skulle sette både himmel og jord i brann på Ragnarok. Selv om dette Ragnarok ikke lignet på det Volven beskrev, strømmet de nå inn i verden.

Det var tusenvis av dem, titusener, utallige. Noen red på hester, hester laget av den samme ild som rytterne. Andre brukte store ildfugler som ridedyr, og atter andre stormet fram til fots. Alle kom de sin høvding til unnsetning. Om det var et unisont, umenneskelig krigsrop, eller bare brølet fra flammene som steg mot himmelen var umulig å si.

På nytt lo Surt, nå igjen både triumferende og spottende, selv om han fortsatt var medtatt og redusert etter skadene fra Kalis sverd. Før hun rakk å hugge sverdet i han for siste gang, var hordene fra Muspellsheim over henne, væpnet med flammende våpen av alle typer, fra glødende steiner, til flammesverd og spyd, og det som så ut som flammekastere og moderne laservåpen.

På nytt fikk de lave skyene høre Kalis ekstatisk tordenlatter, før hun kastet seg inn i motangrepet. Hun var veldig nå, så stor at hun fylte hele plassen ved elva, fylte himmelen også. Og hun kjempet villere, men samtidig mer målbevisst og iskaldt enn noen gang før, nå når hun sto overfor motstandere som kunne være en verdig utfordring for henne.

Hver for seg kunne disse ildskapningene selvsagt ikke true henne mer enn det de brennende menneskene på plassen utenfor Erkebispegården hadde kunnet. Men det var så uendelig mange av dem. Og stadig nye strømmet ut av ildtreet, etter hvert som hun nedkjempet deres brødre. Stadig nye brennende horder veltet ut, sultne på kamp, gale av raseri mot henne som hadde truet deres høvding og mester.

De kjempet modig, hvis mot var en egenskap disse skapningene kunne ha. Heller var det vel bare dødsforakt, selvutslettende dødsforakt som drev dem. Uansett hvor mange Kali spiddet på sverdet sitt, eller knuste med den lange staven, uansett hvor mange hun slukte, så stormet nye flammemenn fram, som krigermaur som angrep en motstander som var så stor at de selv neppe kunne ha noe begrep om hvor stor den var.

Noen av dem traff henne med sine våpen, og noen av disse treffene skadet henne. I begynnelsen var det knapt mer enn et irritasjonsmoment, som vepsestikk. Men slik vepsestikk også kan drepe ett menneske hvis de er mange nok, begynte også Kali å merke angrepene fra Muspellsheims menn. Hun begynte å kjenne smerte, kjente at hun mistet krefter, og dermed ble mer sårbar. Flammende piler traff henne og fikk huden til å svi. Sverd og spyd trengte etter hvert igjennom og fikk henne til å blø. Voldsomme ildkuler brente henne, rystet henne.

Men hele tiden kjempet hun videre, fortsatt sikker på seieren. Fortsatt falt tusen på tusen av ildmennene for hennes sverd, ble utslettet og borte fra verden, uten spor. Kali slukte dem, og tok deres energi opp i seg, som kompensasjon for den kraften hun kjente at hun mistet når deres våpen traff henne. Hun var en orkan, en tornado, en vulkan i utbrudd. Hun visste at hun ikke kunne tape denne kampen, slik hun ikke hadde kunnet tape kampen mot Canda og Munda og deres hær av demoner. De brennende angriperne var tross alt bare dødelige vesener. Hun var en naturkraft, en udødelig kosmisk energi, en gudinne, og hun ville seire. Kunne ikke annet enn å seire, slik et vulkanutbrudd ikke kan annet enn å seire over mennesker som prøver å stanse det.

Da slo Surt til på nytt. Han var kanskje også av de udødelige, han var som Kali en naturkraft. Og mens Kali hadde vært opptatt med å kjempe mot hans lydige undersåtter, hadde han sugd til seg all den energi han kunne fra flammetrete, leget sårene Kali hadde gitt ham, og vokst seg like stor som da kampen startet. Og nå angrep han, uten sverd denne gangen, men med flammende hender, med never som glødende meteoror.

Et ras av voldsomme slag haglet ned over Kali før hun rakk å vende oppmerksomheten tilbake mot denne formidable motstanderen, kjempet hun trodde at hun hadde nedkjempet. Hun kjente hvordan slagene hans tappet henne for energi, på en måte som alle hans krigere ikke greide. Før hun greide å dekke seg med staven, hadde han greid å lamme en av de fire armene hennes. En voldsom smerte skar gjennom kroppen hennes, fikk henne til å vakle. Hun lo ikke lenger nå, og det var galskap i de røde øynene hennes, mens hun prøvde å få inn et støt med sverdet, uten å greie annet enn å streife ham.

Og hele tiden svermet Muspellheims dødelige sønner mot henne, hele tiden sendte de sitt regn av slag og stikk og hogg mot henne, angrep som også tappet krefter fra henne. Som skadet henne. Hun kjente for første gang at hun hadde alvorlige problemer. Hun greide ikke å konsentrere seg om begge motstanderne på en gang; når hun feide borte hundre av de rasende rytterne, fikk Surt inn nye slag, og når hun konsentrerte all sitt raseri mot Surt, angrep hans menn med dobbel intensitet, og dobbelt raseri. Det var som om et hvert angrep på deres herre ga dem tidobbel styrke, og hundredobbel raseri.

Hun prøvde å overse dem, konsentrere alt i ett ekstatisk angrep mot Surt, men kjente til sin egen forundring at hun ikke lenger greide å skyve dem ut av sin bevissthet. Og hun kjente at hun ikke greide å ramme Surt så hardt lenger, at han skadet henne mer enn hun greide å skade ham. For hver skramme hun påførte ham, for hver gang hennes sverd greide å trenge

inn i den flammende kroppen hans, greide han å ramme henne hardere. De brennende nevene traff, gang etter gang.

Som en morderisk tungvektsbokser av kosmiske dimensjoner fikk han inn slag etter slag, mot kroppen, mot hodet. Hvert slag som traff lød som en eksplosjon, drønnene ga gjenlyd ut over hele byen. Gradvis tappet han henne for krefter, drev henne tilbake. Til slutt sto hun midt i Nidelven.

Hun var blitt merkbart mindre nå. Surt tårnet seg opp over henne, seiersikker og veldig. Aldri før hadde flammene i kroppen hans vært så voldsomme, så altfortærende. Selv ereksjonen hadde han fått tilbake, et brennende spyd som vokste ut fra underlivet hans. Hun løftet sverdet med begge hender nå, og selv om hun fortsatt rammet ham så det ikke ut som han tok skade av det lenger. Hans stadige slag fikk henne på sin side stadig oftere til å vakle. Samtidig angrep hordene fra Muspellsheim stadig mer intenst, mer uredd og fanatisk; sinte, brennende veps som overøste Kali med sine stikk.

Kali forsøkte å finne rytmen i sin stridsdans, men ble stadig oftere revet ut av det intrikate mønsteret. Bevegelsene ble stakkato og usikre, hun snublet, vaklet, armenes elegante bevegelser ble usikre, hun mistet det glidende, flytende bevegelsesmønsteret som var med på å gjøre hennes kosmiske dans til et dødelig våpen. Hun var sliten, en følelse hun tidligere aldri hadde møtt. Hun kjente at hun kom til å tape denne kampen nå.

Et voldsomt svingslag fra en av de glødende nevene slengte sverdet ut av hendene hennes, og ble fulgt av enda ett, like kraftig, som traff henne på høyre side av hodet og sendte henne over ende i elva. Surt lo, og de tusenvis av brennende krigere som omgav de to lo med ham, som et skingrende ekko av jotnens latter. De var både triumf og forventning i latteren. «Endelig, hore, skal du få det du trenger av meg. Du skal ikke dø før både jeg og alle mine trofaste sønner fra Muspellsheim har fått forlystet oss med din skitne hore-fitte! Gled deg!»

Kali kom seg opp på kne. Elvevannet skvulpet grumsete opp over lårene hennes og avkjølte den brennende kroppen litt. Hun prøvde å komme seg opp, men uten å lykkes. Lette med øynene etter sverdet men kunne ikke se det noe sted i nærheten.

Surt betraktet henne hovmodig og lystent, mens han holdt den flammende pikken med høyre hånd. Kali kjente for første gang redsel, også det en ny følelse for henne. Det gikk opp for henne at det faktisk at hun var en av de udødelige, ikke betydde at hun ikke kunne føle smerte, eller bli drept. Men over alle andre tanker og følelser var det berusende, vidunderlige raseriet, den altoppslukende vreden og hatet mot denne abnormiteten av en mannsdemon som trodde at han skulle få leke seg med henne, med Kali. At han skulle få voldta henne, og siden drepe henne fikk blodrusen til å vokse i henne igjen, mens hun kjente maktesløsheten kvele henne.

Nå var det Kali som kalte på hjelp. I motsetning til Surt som hadde ropt på sine lojale, lydige slaver, søkte Kali innover, inn i seg selv. Hun søkte etter alle de andre inkarnasjonene av udødelig feminin kraft hun rommet, hun søkte etter alle de andre aspektene av Gudinnen

som var en del av henne og som hun på samme måte var en del av. Hun var mange, mange var henne. Og de kom.

Kalis kropp ble med ett uklar, den flimret, bølget, buktet seg, danset som tåke over ellevannet. Foran øynene til den triumferende Surt og alle hans menn delte hun seg, ble mange, ble til en nesten uendelig rekke av kvinneskikkelser, skikkelser som så snart de hadde materialisert seg i denne dimensjonen begynte å vokse. Rekke på rekke av dem ble synlige, ble virkelige; Inanna, Ishtar, Astarte, Isis, Bastet, Lilith, Afrodite, Hekate, Artemis, Kybele, Venus, Ngame, Coatlique, Gaia, Morrigan, Frøya, Idun, Erzulie, og flere, noen av dem navnløse fra historiens dypeste mørke. Selv Maria var der, i sin egentlige, opprinnelige stolte og selvstendige skikkelse som Marratu eller Miriam, slik hun var før de kristne prøvde å forvandle henne til en ensidig tjenende morsskikkelse, til den store mannegudens lydige frille.

De hadde ulike skikkelser, ulik hudfarge og utseende, noen hadde dyrehode, noen var nakne, noen var kledd i rustning. De var slanke og runde, svarte og hvite. Noen var blendende vakre, andre var det man fylt av fordommer ville kalle groteske, stygge, forvridde. Noen var knapt nok menneskelige i sin form. Noen bar våpen, andre ikke, noen red hester, eller på andre dyr, Frøya kjørte en vogn trukket av to enorme katter, og noen kom til fots. Gudinner, uendelig mange, uendelig forskjellige, men samtidig *en*; en ide, ett prinsipp, ett raseri. Forskjelligheten i enheten var deres egentlige styrke i den kampen som nå begynte.

Også Kali fikk nå sin styrke tilbake. De andre samlet seg rundt henne som hadde kalt dem fram, la hendene på henne og delte av sin energi med henne. Sårene Surt hadde påført henne ble leget, den ødelagte hånden var som ny, huden glinset igjen svart som obsidian, glødet av svart lys. Hun åpnet på nytt munnen og lo, så murene ved Erkebispegården skalv, blottet de spisse tennene og den røde tunga, og løftet sverdet truende. Så begynte hun på nytt å danse dødsdansen sin, villere og mer sensuelt elegant enn noen sinne.

Surt og hans menn så hva som skjedde, og skrek i raseri over kanskje å bli snytt for gleden ved å voldta, skjende og drepe Kali. Så gikk de til angrep på den armeen av kvinner som plutselig sto imot dem.

De angrep slik skogbrannen angriper skogen, drevet av vinden. Den kan være både voldsom og ustoppelig, og dødelig farlig, men er likevel i bunn og grunn kaotisk, uorganisert. Den strømmer fram, uten tanke eller plan, og brenner alt i sin vei som den kan brenne, trær, mose, lyng, gress, dyr og mennesker. Den orden og retning som kan synes å oppstå, er bare et resultat av at alle flammene vil samme vei, den veien vinden blåser.

Slik styrtet hordene fra Muspellsheim nå fram mot gudinnene, alle drevet av den samme trangten til å brenne og drepe. Men gudinnene ville ikke la seg brenne.

Det ble knapt noen kamp i det hele tatt. Ikke i ordet egentlige forstand.

Gudinnenes motangrep

Midt i Nidelva, på den ovale sandbanken som ved lavvann stakk opp av vannet nedenfor restene av den høye brua samlet gudinnene seg i en tett sirkel. Med armene høyt hevet trakk de en glinsende pilar av lys opp fra bakken. Lyspilaren vokste, og begynte å utvide seg, ble til en vegg av blekt skinnende, kjølig og levende månelys som omkranset gudinnene på alle kanter, i en vid sirkel.

Flammemennene veltet mot lysveggen som en brennende flodbølge, traff lyset, og ble slått tilbake. På nytt angrep de, oppildnet av Surts rop. Gang etter gang veltet de fram mot gudinnene. Ikke en greide å trenge gjennom månelys. Ikke ett av alle de våpen de brennende krigerne slyngtet mot gudinnene greide å bryte lysbarrieren. Alt prellet av, kraftløst og maktesløst.

Så kom motangrepet. Ut av den beskyttende lysveggen stormet Kali og hennes mest krigerske søstre, brølende i triumf. I glede, glede over å få kjempe sammen, glede over å vite at de ville seire denne gangen.

De angripende gudinnene var som en enorm ljà, nei, som en slåmaskin i Muspellssønnenes rekker. Hvert angrep etterlot brede gater av falne flammemenn, flammemenn som sloknet og ble til aske, til ingenting. Gudinnenes sverd og spyd og piler var ustoppelig. Gang etter gang stormet gudinnene gjennom den nå raskt minkende flokken av Muspellssønner. Likevel fortsatt de brennende mennene å angripe, ute av stand til å motsette seg sin høvdings mer og mer rasende og desperate rop.

Surt hadde tatt oppstilling på høyre elvebredd, over det runde huset til Studentersamfundet. Derfra slyngtet han veldige ildkuler mot gudinnene som hadde tatt stilling mellom ham og hans kilde til kraft; flammetreet. Ingen av hans flammende projektiler greide å trenge gjennom lysmuren. Hver ildkule som falt kraftløs og død ned i elvevannet fikk ham til å skrike i sinne og frustrasjon. Samtidig ble kastene hans stadig mindre målrettet eller presise. Brennende projektiler skar over himmelen, hundrevis av meter utenom sitt mål, og slo ned i byen med voldsomme eksplosjoner.

Røyk og flammer slo opp der kjempens ildkuler slo ned. Ett flammeprosjektil traff tårnet på domkirka, som eksploderte i et regn av steinblokker og kobberplater. En annen ildkule slo ned i kinosenteret i Prinsensgate. Eksplosjonen sendte glødende stein og brennende murblokker i et regn ut over sentrumsgatene.

Samtidig brølte han ut sine utfordringer, sine oskøniteter, og sine stadige oppfordringer til sine krigere. Gang etter gang sendte han dem inn i nye, håpløse angrep mot gudinnene

bak deres lysmur. Og hver gang fikk krigergudinnenes rasende og effektive motangrep den brennende flokken til å avta enda mer.

Til slutt brøt Muspellssønnenes angrep sammen Alt som lignet på orden i rekkene deres forsvant, og selv ikke Surts vanvittige tilrop greide lenger å drive dem fram til ett nytt angrep. Nå var de ingenting annet enn forvirrede ildvesener som kaotisk virret omkring, ute av stand til annet enn kaotiske og målløse angrep, på hverandre, og mot gudinnene.

Krigsgudinnene drev dem sammen, omtrent slik gjeterhunder driver sammen en flokk sauer, angrep dem ubønnhørlig fra alle kanter og trengte dem på den måten tettere og tettere sammen, til en kompakt liten flokk som de så drev mot flammetreet. Noen forsøkte å kjempe imot, noen prøvde å bryte ut, men ble nådeløst slått ned og tilintetgjort, uten nåde. Resten ble drevet ubønnhørlig mot flammetreet, og inn i den brennende stammen. Ilden slukte dem, en etter en. De ble borte. Sporløst.

Gudinnene stoppet et øyeblikk og betraktet slagmarken. Bare en gigantisk motstander sto nå igjen, kanskje udødelig som dem. Kanskje guddommelig, som dem. Surts brøl slo som torden mot dem, utfordrende, rasende, men også frustrert. Kjempen kunne neppe føle egentlig frykt, men nå var han i alle fall usikker.

Kali løftet jernstaven med det avkuttede demonhodet mot ildkjempen. Så stormet hun mot ham, i spissen for alle sine krigerske søstre, lette som vinden. Kjempen møtte angrepet med et regn av ild, som ikke så ut til å skade eller hefte gudinnene nevneverdig. Artemis besvarte flammeregnet med en skur av sine treffsikre piler som sank inn i kjempens kropp. Han slo irritert etter dem, slik en mann vil slå etter mygg eller klegg.

Gudinnene begynte å kretse rundt kjempen, mens de etter tur angrep ham med sine ulike våpen. Den eneste som så ut til å gjøre nevneverdig skade var Kali. Ellers prellet deres angrep av mot flammekroppen, slik hans rasende byger av levende ild så ut til prelle av mot gudinnenes nye panser av skimrende, blått lys. Gang etter gang angrep de ham, og gang etter gang besvarte han angrepene, avsendig brølende. En ildkule traff den gamle hovedbygningen til det tekniske universitetet på bakketoppen bak dem, og fikk fasaden til å rase sammen. Kali lo hånlig av kjempens blinde angrep, og fikk hans raseri til å stige ennå noen grader.

Etter hvert ble det klart at gudinnenes angrep ikke hadde til hensikt å nedkjempe eller drepe Surt. Selv ikke sammen hadde de kraft nok til å overvinne Surt, ikke slik han her sto. Mens krigergudinnene sirklet rundt ham og oppholdt ham, hadde de øvrige gudinnene ubemerket nærmet seg ildtreet som fortsatt strømmet med uforminsket kraft opp av bakken nedenfor Erkebispegården.

Da Surt oppdaget hva som var i ferd med å skje, og forsto gudinnenes intensjoner var det for sent. Rasende prøvde han å bryte ut av den kretsende sirkelen av krigergudinner, prøvde å komme seg over elva, tilbake til kilden for sin kraft. For sent. Kali og hennes søstre var over ham som en flokk rasende veps og tvang ham til å forsvare seg. Kalis sverd stakk og hogg.

Kjempen skrek.

De øvrige gudinnene dannet nå en sirkel rundt flammetrete. Langsamt begynte de å danse rundt stammen av ild. Raskere og raskere danset de, hånd i hånd, i en ubrytelig rekke. Til slutt beveget de seg så fort at det var umulig å skille dem fra hverandre. Surt skrek igjen. Han forsto. Han visste at han hadde tapt. Selv Kali stoppet angrepene mot ham, og betraktet ham, triumferende nå. Seiersikker, og denne gangen med all mulig grunn.

Gudinnenens dans ble villere og villere, og nå var det tydelig at deres magi påvirket ildtrete. Den før så massive stammen av ild begynte å blekne, den blafret noen ganger, svaiet, konturene av trete ble utydelige, de lange greinene begynte liksom å trekke seg tilbake og bli uklare mot himmelen. Samtidig var det som om himmelen over byen begynte å gløde svakt. Byen ble uklar, som dekket av en tynn, rødskimrende tåkedis. Virkeligheten skalv, endret seg, tiden stoppet, beveget seg i retninger den ikke før hadde maktet, universet trakk seg sammen, utvidet seg, skalv og knaket i sine usynlige sammenføyninger. En høy, syngende tone overdøvet selv Surts frenetiske skrik.

Gudinnene sluttet å danse. Trakk seg tilbake fra ildtrete. Så ble ildstrålen borte. Ikke stille og rolig, men i en voldsom implosjon; flammetrete vrengte seg på en måte inn i seg selv, trakk seg sammen, ble borte og etterlot et vakuum som øyeblikkelig ble fylt, i en voldsom strøm av oksygen, stein, vann og grus. En strøm av materie fylte med en orkans styrke det tomrom som med ett var der ildsøyla hadde vært. En skjærende, spjærende lyd vibrerte over byen, som tykke stålplater som ble revet i stykker. Steinblokker og skulpturer fra Erkebispegården og domkirka fløy gjennom lufta; forvridde fabeldyr i stein ble sugd inn i tomrommet trete etterlot seg. Universet trakk seg sammen, stønnet, virkeligheten skalv.

Så la støyen seg.

Selv Surts brøl ble borte. Muspellsheims flammende vrengebilde av verdenstreet Yggdrasil var borte; de brede, brennende greinene strakte seg ikke lenger ut over byen. Brannen fra utenfor som hadde herjet byen i over to år var borte. De flammer som ennå brant enkelte steder tilhørte denne virkeligheten, de var flammer slik menneskeheten alltid hadde kjent og fryktet dem. Sprekken i multiversets oppbygning var ikke lenger der. Alt var i realiteten over.

Men Surt sto ennå midt i ruinene av det som en gang var Studentersamfundets røde, runde hus.

Han var ikke så skremmende langer, ikke så kraftfull. Fortsatt var han en formidabel motstander, men navlestrengen hans til ildtrete var borte, sammen med kilden til brannen som hadde gitt ham stadig ny kraft. Og uten navlestrengen, uten ny, frisk ild, var han i virkeligheten død. Eller så godt som død. Men resignasjon var ikke en del av hans vesen, han hadde ikke skapt seg selv for å overgi seg, for å gi opp, for ydmykt å møte sin skjebne. Derfor gjorde han det eneste han kunne, valgte det eneste som var mulig for ham: Han angrep igjen: Med det flammende tohåndssverdet enda en gang hevet høyt over hodet stormet han mot gudinnehæren

mens han på nytt skrek ut sine obskøne utfordringer.

I stedet for å møte angrepet, trakk gudinnene seg tilbake, vek unna og lot kjempens sverd kutte gapende hull i luften. Så samlet de seg på toppen av bakken, på venstre elvebredd, der den levende Kali første gang hadde sett denne virkelighetens lys. Ved steinpyramiden der Henrik og Torgeir hadde avsluttet sin vandring, samlet de seg.

På nytt dannet de en sirkel, denne gangen med pyramiden i sirkelens sentrum, og på nytt begynte de å danse. Denne gangen var dansen langsom og dvelende, ikke vill og voldsom. Mens de danset hånd i hånd sang de en ordløs sang, på en melodi som ikke var av denne verden, en sang uten ord men full av farger, full av smak og lukt, full av kropp og himmel og hav og jord, full av følelser og navnløs energi. Sangen fikk landskapet rundt pyramidebautaen til synge med; steinene, jorden, murene, de utbrente trærne, asfalten i gata, alt vibrerte i perfekt resonans med sangen som steg og sank i et intrikat mønster. Tonene vevde seg inn i selve virkeligheten, fikk virkeligheten til å synge med. Og hele tiden danset gudinnene, langsomt og dvelende.

Pyramiden begynte å løfte seg fra bakken. Først var det nesten umerkelig. Jorden rundt fundamentet fikk små sprekker, små bekker av sand og grus raste ned i de nyåpnede sprekkenes. Pyramiden skalv. Vibrerte. Så rykket den kraftig til, lutet merkbart over mot høyre, rettet seg opp og hevet seg noen centimeter opp fra bakken. Deretter gikk det raskere, som om det som holdt den tilbake og bandt den til jorden var brutt og borte. Centimeter etter centimeter steg pyramiden opp fra sitt fundament, hevet seg stadig raskere, meter for meter, for til slutt å henge ti, femten, kanskje tjue meter over bakken.

Gudinnene hadde stoppet sin dans og sto nå alle med ansiktene rettet innover i sirkelen, mot det svevende steintriangelet. Med hendene fortsatt låst i hverandre, hevet de alle armene, mot himmelen, mot pyramiden. Og hele tiden sang de, uten å bevege leppene, uten ord, sangen som handlet om alt, sangen som var alt.

Surt hadde stoppet angrepet nå. Svevende i luften over elva sto han, med senket sverd, ute av stand til å forstå hva som nå skjedde, og holdt tilbake av en kraft han ikke forsto. Hans ragnarok var over. Steinpyramiden dreide langsomt rundt, til den sto på hodet i luften, med den spisse enden av trekanten pekende ned mot bakken. Den glødet svakt nå, en varm glød, en svakt rødlig glød, men en rødfarge som ingen noen gang før hadde sett i denne virkeligheten.

Gudinnenens sang økte i intensitet, samtidig som pyramiden langsomt begynte å snurre. Mens den snurret forandret den gradvist form, gjennomgikk en underlig metamorfose. Langsomt fikk den form av et enormt kvinnelig kjønn, først et stilisert, symbolsk kjønnsorgan, en rød trekant som svevet over den åpne plassen, et symbol på universet kvinnelige kosmiske kraft.

Mens gudinnene sang ble det svevende kjønnsorganet stadig mer realistisk, stadig mer kraftfullt, fylt av kjøtt og blod. Nå var det uten tvil et høyst reelt, levende kvinneskjød som hang i luften over gudinnenens sirkel, skapt og holdt oppe av deres sang. Samtidig vokste det,

og åpnet seg langsomt. En glinsende, fuktig munn; selve livets munn, alts opprinnelse, der selve universet en gang ble født.

En kraft som overgikk Surts demoniske krefter grep tak i kjempen og trakk ham langsomt mot det veldige, åpne kjønnsorganet. Han kjempet desperat imot, men uten resultat. Her møtte han ett av multiversets grunnleggende prinsipper, en kraft som sto over alle guder, over alle demoner, over alle naturkrefter. Likevel kjempet han, til siste stund, uten å ville gi slipp, uten å kunne gi slipp eller overgi seg, ikke uten kamp mot dette som var ham så totalt fremmede. Et tynt, høyt skrik unnslopp ham i det han langsomt ble dratt inn, mens han i en slags omvendt fødsel forsvant inn i den myke, våte kvinneligheten. Så var han borte. Gudinnenes sang fikk en ny klang, en vibrerende undertone av glede, ikke av blodig triumf men ren, uforfalsket glede. Nå sang de om at noe var over, noe var fullbyrdet, noe var født på nytt. De begynte å danse igjen, raskere og lettere denne gangen.

Kvinnekjønnen svevet glødende over plassen i noen minutter, og sang gudinnenes sang sammen med resten av verden omkring dem, for noen korte øyeblikk en del av denne verden, ett med denne verden. Så rant det bort, ble uklart og diffust, gikk gradvis i ett med de lave skyene, og ble til slutt borte.

Gudinnene fortsatte sin ringdans, smilende nå. En etter en ble de borte, fadet gradvis ut, ble til luft. En etter en trakk de seg tilbake til sine forskjellige verdener og epoker, der de var skapt av menneskets kreativitet, på jakt etter mening, kunnskap og trygghet. Deres tid her var over. Andre tider trengte dem.

Til slutt sto bare Kali tilbake på plassen. Hun pustet rolig. De avkuttete hodene i halskjedet hennes var på nytt livløst døde, sverdet var senket. Med rødglødende øyne betraktet hun slagmarken rundt seg, så på ruinene, sporene etter Surts blinde angrep, kjente på sårene hun ennå kunne merke, der Surts sverd hadde trengt inn i henne. Hun hadde sett mange slike plasser, i mange verdener. Hun hadde stått slik, i stillheten etter at kampen er over, og kjent på sine egne sår mange ganger og mange steder før. Og som alltid følte hun seg tilfreds og varm, som etter en god orgasme. Hun visste at hun hadde gjort det hun måtte, at henne kvinnelige vrede enda en gang hadde drevet kaoskreftene og deres demoniske bærere tilbake. Hun smilte. Og ble borte.

Langs elvebredden kjørte ei naken kvinne i ei vogn trukket av noe som etter størrelsen å dømme måtte være to sibirske tigere. Langt, rødlig hår hang som en kappe ned over den muskelsterke ryggen. Skyene over henne delte seg et øyeblikk og en solstråle fikk det til å skinne håret hennes og i det massive gullsmykket hun bar rundt halsen. Så ble også hun borte.

Etter stormen

En eller annen gang mens kampen raste, mistet Torgeir bevisstheten. Nå våknet han langsomt til liv igjen. Og allerede før han var fullt bevisst, visste han at det var noe som var galt. Noe som var annerledes. Med det samme han slo øynene opp, visste han hva det var. Over seg så han de svarte greinene på et tre, svidd av ilden som alle andre trær i byen. Men på ei grein langt der oppe satt det en fugl og sang. En svart fugl, men ikke svart av sot eller aske, svart fordi fjærne var svarte fra naturens hånd, slynget sine lyse, glade triller ut over byen. Torgeir kunne ikke huske å ha sett eller hørt en fugl etter at han kom til byen. Ikke før han landet i Ringve-bukta heller, forresten. Fuglereservatet Tautra hadde vært dødt de årene han hadde levd der.

Nå registrerte han at han lå på ryggen i bakgården til det lokale kunstmuseet. De store vinduene i utbygget mot bakgården var sprukket, knust. Taket på selve den gamle galleribygningen hadde rast sammen. Det siste han kunne huske var at noen hadde flyttet ham, båret ham på sterke armer, bort fra den pyramideformete bautaen ved kanten av den åpne plassen. Han husket at han satt i gresset på den andre siden av den plassen. Etter det husket han ikke mer. Noen hadde nok besluttet at det var best å flytte ham enda litt lengere bort fra kampen.

Han husket kampen. I alle fall bruddstykker av en kamp. Kali! Han husket Kali, som han hadde båret fra Ila og hit, statuen i bronse eller tinn som hadde blitt levende, Kali som hadde vært i ham, i hjernen hans. Kali som hadde tatt over kroppen til Henrik og som hadde vokst seg enorm. Kali som var vakker, Kali som var tiltrekkende og eggende og grotesk og skremmende på samme tid. Kali som hadde slaktet flammemenneskene som hadde angrepet dem. Og han husket noe annet. Kjempen. Surt, hadde noen kalt ham. Høvding av Muspellsheim, var det Frøya som hadde kalt ham det, inne i ham, i tankene hans? Han husket at jotnen var vanvittig enorm, obskønt flammende, og rasende. En levende, intelligent orkan av flammer

Bortsett fra det husket han bare bruddstykker, uklare bilder, flimrende forbi i uklar rekkefølge. Kali som kjempet rasende mot ildkjempen. Brann, over alt. Ildmenn som strømmet ut av flammetreet. Noen som hvisket beroligende ord uten mening i tankene hans.

Han kom seg møysommelig på beina, og vaklet ustødig ut i gata som førte ut på plassen ved Erkebispegården. Forsiktig gikk han ut på den åpne, tomme plassen. Det første han registrerte var at ildtreet, den tykke søyla av ren utenomjordisk ild som hadde strømmet opp av bakken og spredt seg som tykke geiner ut over hele byen ikke var mer. Omgivelsene så ut som om de

nettopp hadde vært gjennom et voldsomt bombeangrep. Store deler av Erkebispegården lå i ruiner. Domkirketårnet og mye av den mektige vestveggen på kirka var borte. Husene langs øvre del av Prinsensgate lå i ruiner.

Da han nærmet seg plassen der han og Henrik hadde stått, så han at steinbautaen, pyramiden, var borte, revet opp fra sitt solide fundament. Han kikket ned bakken. Der ildsøyla hadde reist seg ut av skråningen, like overfor Olavskilden, lå det nå bare en stor røys av stein og jord, blandet med større steinblokker og skulpturer fra domkirka og Erkebispegården. Helgenansikter og forvridde fabeldyr stakk opp av grusen.

Halvt begravet på toppen av steinrøysa så han en liten kvinneskikkelse i stein. Med store, alvorlige steinøyne stirret hun på ham. Hun var naken, med bare en liten lue på det hårløse hodet, med små bryster og et overdimensjonert og vidt åpent kjønn utfordrende brettet ut. Han husket å ha lest om slike en gang, at de var ganske vanlige på kirker særlig i Irland og England, og at man ofte kalte dem Sheela-na-gig eller noe slikt.

Elgeseter bru var brukket. Restene av bruspenet lå på sandbankene i elva under den. Studentersamfundets runde hus på den andre siden av elva var ødelagt, i likhet med den tekniske høyskolen på åsen bak. Ingen steder så han spor etter de som hadde kjempet denne nådeløse og ødeleggende kampen. Ingen døde skikkelser, ingen blodige og forrevne lik. Både flammeskapingene og jotnehøvdingen deres var forsvunnet, uten spor. Heller ikke Kali kunne han se spor etter.

Noen meter ute på plassen fant han Henriks revolver. Det stålblå våpenet lå sammen med en neve patroner, halvveis begravd under stein og rester av eksploderte bygninger. Nølende bøyde han seg ned og plukket opp revolveren. Veide den i høyre hånd, før han stappet den ned bak beltet i buksa. Så snudde han ryggen til elva og begynte å gå langsomt over plassen, mot sentrum. Han husket det Henrik hadde sagt, om at det fantes andre levende mennesker i byen. Husket også at Henrik hadde sagt at han hadde sett kvinna fra kameradisplayet, kvinna på bildet fra Kjeglekroa, her i byen. At hun levde. Han visste at han i alle fall måtte prøve finne henne. Måtte i alle fall lete. Måtte finne liv, andre enn ham selv som hadde levd gjennom den andre virkeligheten, hvis de fremdeles fantes.

Munkegata deler bykjernen i to. Som en rett, brei akse løper den fra porten til Domkirka, over Torget og videre ned mot fjorden som den endelig møter i Ravnkloa, før den usynlig fortsetter over kanalen og jernbanen, ut over vannet og endelig avsluttes i den gamle borgen på Munkholmen. Byarkitektens gamle ide var at man med kanoner fra Munkholmen skulle kunne beskytte eventuelle revolusjonære masser i byens promenadegate.

Midt i den breie gata gikk Torgeir, mot Torget. Han gikk langsomt, mens han registrerte at skadene her ikke var så omfattende som rundt Erkebispegården. Bombeangrepet hadde liksom bommet på denne delen av byen. Men over alt så han spor etter brannen som hadde herjet byen så lenge. Alle hus han så var synlig svidd, mer eller mindre brannskadd. Her og der kunne

han også se døde mennesker, urørlige, forbrente kroppar. Og de var virkelig døde nå, våknet ikke plutselig til et slags liv igjen.

Nå brant det ikke lenger noen steder.

Like før han kom ut på Torget, så han plutselig en bevegelse. En svart og hvit katt stakk snuten prøvende ut fra en port, snuste forsiktig mot været, oppdaget mannen midt i gata, og forsvant som en strek inn i ei sidegate. Det første dyr han hadde sett på flere år.

Plutselig sprakk skydekket over ham opp og avdekket blå himmel, og en lav sol som farget bygningene rundt Torget gyllent gule. Det varte bare noen minutter, så var skyene der igjen, men sammen med dem kom en frisk vind inn fra fjorden. Det luktet plutselig salt sjø, over den sure brannlukta som fortsatt dominerte sanseinntrykkene.

En flokk måker fløy skrikende opp fra fjorden, på sin vanlige, evige jakt etter mat. Et tegn på at en annen slags virkelighet nå holdt på å gjenerobre byen?

Med ett kjente han at han var sulten, forsto at det han hadde kjent i magen en stund var sult, en følelse han nesten hadde glemt. Enda et tegn på at normaliteten var på vei tilbake; nå trengte kroppen hans igjen mat, næring, uten den energien den før hadde fått fra brannen. Ilden holdt ham ikke i live lenger. Han var fri, igjen. En fødsel, var det ikke det Henrik hadde sagt, navlestrengen var kuttet.

I restene av en lavprisbutikk på Torget fant han noen hermetikkbokser som han åpnet med ei skarp jernstang han fant på gata. Hermetisk frukt i tykk søt sirup sammen med smakløs skinke døyvet sulten. Mineralvannet han fant var blitt flatt i plastflaskene, men slukket likevel tørsten. Etter å ha spist fortsatte han ned Munkegata, mot kanalen og fjorden.

Ved kanalen i Ravnkloa, foran bryggene der fiskerne hadde pleid å legge til for å selge fisken sin i konkurranse med de faste fiskehandlerne i fiskehallen, sto fortsatt den høye fiskeren av stein og stirret ut mot den fjorden han bare så vidt kunne skimte bak jernbanens kunstige øy. Trondheim hadde bestandig vært litt redd for havet, litt usikker på om den egentlig hørte til ved fjorden sin, og hadde derfor bygd mange og solide barrierer for at innbyggerne skulle slippe å se den.

Ved foten av fiskerstatuen så Torgeir en skikkelse, et menneske som satt med ryggen mot ham og byen, med beina hengende over bryggekanalen. Da han kom nærmere så han at det var en kvinne, en kvinne med langt, svart hår bundet i en tykk flette ned over ryggen. Sola dukket igjen fram mellom skyene og badet den urørlige skikkelsen i lys.

Som om sollyset vekket henne fra dype tanker ristet hun plutselig på hodet, slengte den lange fletta over skulderen, og reiste seg opp. Hun strakte katteaktig på kroppen, som om hun hadde sittet der lenge og var blitt stiv i ryggen. De nakne armene hennes lyste gyllent i sollyset. Samtidig oppdaget hun Torgeir som nå sto urørlig øverst på trappa som førte ned mot bryggen, ned mot vannet.

Han stirret på henne. Han husket. Det var henne.

Hun smilte, og begynte å gå mot ham, stoppet noen sekunder nederst i trappen, så på ham en gang til før hun begynte å gå opp trappetrinnene. Han nølte ikke, men strakte ut en hånd. Hun tok den, så ham inn i øynene, nikket og sa omsider «Jasså, du kom endelig. Jeg har ventet på deg! Lenge.»

Han smilte. «Ja.»

Det var rart å høre sin egen stemme igjen, nesten litt skremmende. «Det ble lenge å vente. Jeg måtte gå så langt...»

Hun tok hånden hans, og sammen begynte de å gå østover i Fjordgata...

*

Om forfatteren

Trond Buland ble født 1958 i Selbu, sju mil sørøst for Trondheim. Han bor i dag i Trondheim, og arbeider som samfunnsforsker ved SINTEF IFIM. Han er dr. polit, med hovedfag i sosiologi fra 1985 (Universitetet i Trondheim). Han skrev da hovedoppgaven *Fascisme på norsk: Nasjonal samling og «det moderne»*. I 1996 tok han doktorgraden ved NTNU, med doktorgradsavhandlingen *Den store planen: Norges satsing på informasjonsteknologi 1987-90*.

Trond Buland har i en årrekke også skrevet fantastisk litteratur, og har utgitt novellesamlingene *SOS Jupiter* (1985) og *Den lange drømmen* (1992), begge på Bok- og magasinforlaget. Han har vært bidragsyter til antologiene *Siste reis* (1983), *Asterveg* (1989) og *Evigskogen* (1990), alle utkommet på samme forlag som hans egne samlinger. I tillegg har han fått publisert en rekke noveller i aviser, magasiner og fanziner. Han var også medarbeider i science fiction-magasinet *Sirius*, utgitt av Arild Wærness.

Buland er gift og har to barn.

Om bildekunstneren

Omslagsillustrasjonen er laget av Kathrine Hårstad. Den er laget ved hjelp av Adobe Photoshop, og er blant annet vist på utstilling i Klæbu høsten 2005.

Hårstad er født i 1964 i Gausdal og oppvokst der. I dag er hun bosatt på Ranheim i Trondheim. Hun er utdannet på SHKS; Statens håndverks- og kunstindustriskole i Oslo fra 1986-90, og tok avsluttende Diplom Maler i 1990.

Hun har utført en rekke illustrasjonsoppgaver, blant annet på oppdrag fra SINTEF.

Trondheim brenner!

En ild fra ukjent sted herjer byen, og har alltid gjort det. Byen har alltid brent, ingen kan huske en virkelighet uten flammene. Flammene som aldri dør. Flammene som er over alt.

Ild fra ukjent sted er en fortelling om andre virkeligheter. Om virkelighetsbilder som kolliderer, om virkeligheter som lever ved siden av hverandre, og i hverandre, og om grenser som bryter sammen. *Ild fra ukjent sted* er en fortelling om mennesker som lever i det uvirkelige, mennesker som ikke kan unnsnippe, som sjøfugler frosset fast i isen en kald vintermorgen. Og om makter utenfor mennesket, utenfor virkeligheten. Om ur-ilden, den som ligger bak alle virkeligheter.

Ild fra ukjent sted er Trond Bulands første roman.